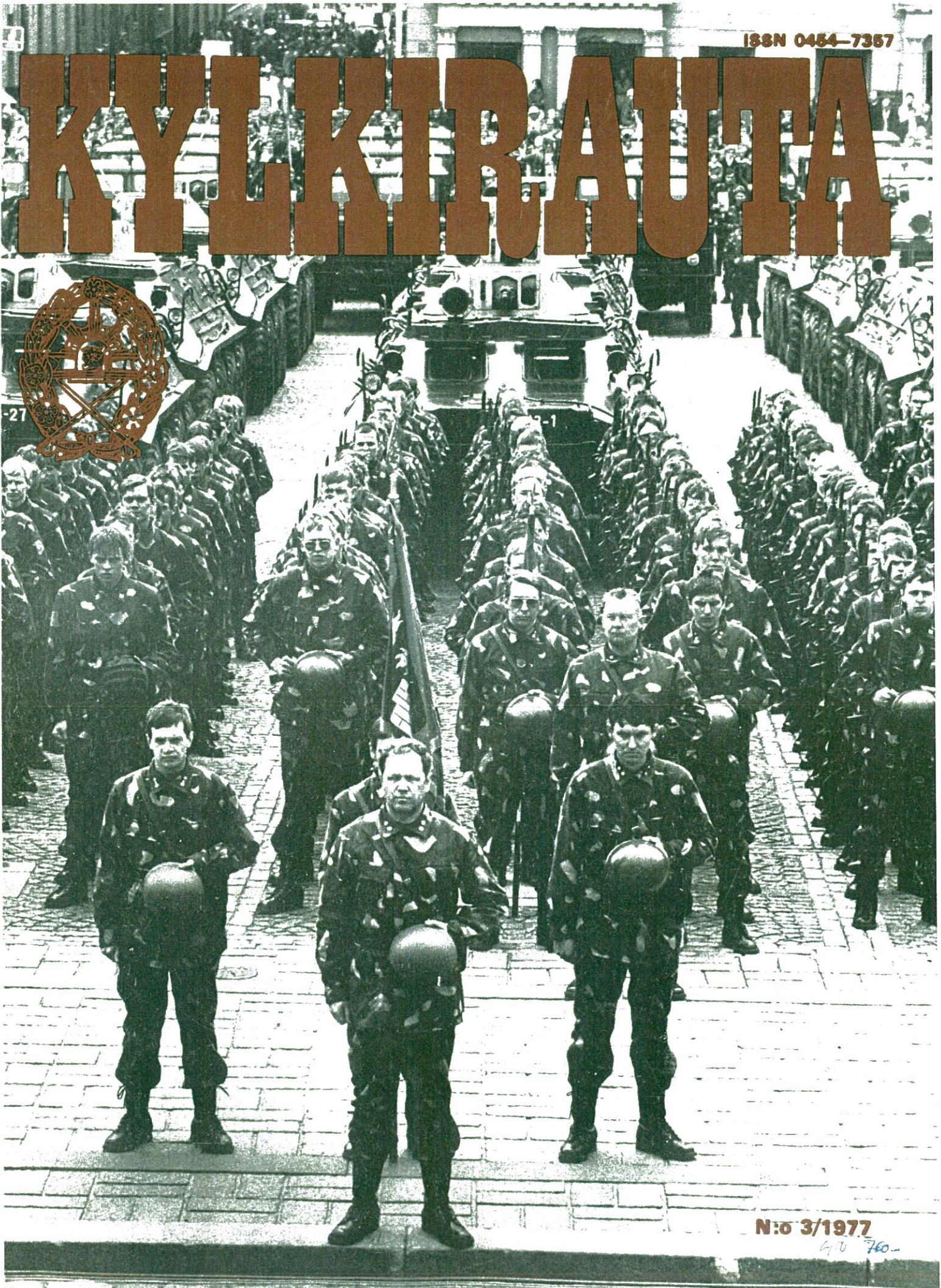

ISSN 0454-7367

KYLIKIRAUTA

N:o 3/1977

40 760-

**Markkinoillamme
kilpailee monta
kemiallisesti
itsejäljentävää
paperia.**

**Mutta vain
A-Copylla
on se tärkeä
ominaisuus joka
puuttuu muilta.**

Se on kotimainen

AHLSTRÖM
KAUTTUAN PAPERITEHDAS

— VALINTA AUVINEN

Angervontie 4 puh. 573871
Riistavuorencuja 4 puh. 574419
00320 Helsinki 32

jämeriä laseja

Optikko
**MARJATTA
KAARNA**
Kalevankatu 20
Puh. 603 341

— VALINTA PEKKA LEHTINEN

puh. 90-246281
Alikeravantie 1 04200 Kerava
Avoinna ark. 9.00-18.00
la. 9.00-14.00

OY VALOJOHTO AB

A-ryhmän sähköurakoitsija
Tuusulantie 4 04200 Kerava
Puh. sarja 246975

— VALINTA K. RAUTIO

puh. 90-746624
Paloheinäntie 7 00670 Hki 67
puh. 90-724615
Koulumestarint. 15 00680 Hki 68

 LEVYPYÖRÄ OY
15560 NASTOLA, ☎ 918-621203

— VALINTA RUDOLFI KYMPPI

om. T. Ilvonen
puh. 90-6982630
Rudolfintie 10
00840 Helsinki 84

RAKENNUSINSINÖÖRITOIMISTO

KONTIO JA ANTTILA
TEISKONTIE 24 F TAMPERE
PUH. 931-611820

— VALINTA RÄTY

puh. 90-495291
Mechelininkatu 42
00250 Helsinki 25

LEMMINKÄINEN OY

Ystävällinen monipuolinen — kauppa
— hyvän lihan palvelukauppa, reiluja erikoistarjouksia jat-

kuvasti
Tervetuloa taloon ark. 9-20 la. 8-14
Ilkka Sallinen Kaukas puh. 953-10006

Kaukaan halli

OY RUKKA — PRODUCTS AB

67100 Kokkola 10 puh. 968-12377

— Rukka sadetakit, pelastusliivit,
kudotut muovimatot ja
ylipainehallit.

HOTELLI HAAGA

Nuijamiestentie 10
00320 Helsinki 32
puh. 90-578311

AMMATTIELEKTRONIIKAN
MITTALAITTEET

L. H. Gallen & Co Ky

PL 104 — 00171 Helsinki 17 — p. 658 424

— HUOLTOASEMA
JA KAHVIO

P. SUOVANSALO KY

Vanha Porvoontie
01300 Vantaa 30
☎ -8748804

WHITE LADY

— Puh. 413562
Mannerheimintie 93 Hki 27
Tervetuloa hyvälle lounaalle
Biljardibaari avoin. klo 11-23
Uusin pizza-broiler ravintola Helsingissä

MYLLYKOSKI OY

Myllykoski
puh. 951-56421

SANTAHAMINAN VALINTA

Helsinki Santahamina
puh. 686334

SANTAHAMINAN BAARI

Helsinki Santahamina
puh. 686336

PRINTAL OY

Pohjoismaiden suurin alumiinipakkaus-
ten erikoistehdas

00510 Helsinki 51
puh. 750909

SUOMALAISIA KOMPASSEJA

SUUNTO
MADE IN FINLAND

02920 Espoo 92
puh. 90-847033

WETTERI OY

Oulu-Kuusamo

AERIAL OY

AERIAL OY:n tuotantoa:

- radiopuhelin- ja linkkiantennit
- ristikko- ja putkimastot
- suurtaajuussuodattimet

puh. 90-285383
04400 Järvenpää

VICHY VIP

Harkitsevalle Hartwall

INSINÖÖRITOIMISTO KUKKOLA & SALIN OY

VUORIMIEHENKATU 25 A 3
00140 HELSINKI 14
Puh. 661399, 625347

**Määrätietoista
alihankintaa
laivateollisuudelle**

oy scan-marine ab

KESKUSKATU 5 B CENTRALGATAN
HELSINKI 10 HELSINGFORS
☎ +170 177 TELEX 12-1721

EFFOA
SUOMEN HÖYRYLAIVA OSAKEYHTIÖ

KIINTEISTÖJEN
Jäteautot

Hki Fredrikink. 55 puh. 649432 Järvenpää puh. 289311
Polvik. 6 ● Turku Puutarhakatu 14 B 24 puh. 921-
337900 ● Karhula Vesivallinaukio 5 puh. 952-63400

- Teollisuusrakentaminen
- Maa- ja vesirakennus
- Sillat, satamat
- Nostot, haalaukset, raskaat kuljetukset, telineet
- Teräsbetonipaalu, paalutustyöt
- Teräsponttiseinät
- Teräsrakenteet

JP-rakennus

Pikkukuja 6 Loviisa
915-52901

"Korkeatasoista vartiointia ja monipuolista nykyaikaista turvallisuustekniikkaa"

**Suomen Teollisuuden
Vartiointi Oy**

Siitasaarenkatu 18 A
00530 Helsinki 53
puh. 765 066

Henkel

TUOTANTO- JA MYYNTI-
OHJELMAAMME KUULUVAT
LIIMAT,
PESU- JA PUHDISTUSAINHEET,
RASVANPOISTOAINHEET
SEKÄ TEKNOKEMIAN TUOTTEET

Suomen Henkel

HANNUKSELANTIE, 00750 HELSINKI 75
PUHELIN 90-361 033

- VESIHUOLTO - KUNNALLISTEKNIikka -
VESITALOUS - VESIRAKENTEET
- SUUNNITTELU - TYÖNJOHTO

OY VESIRAKENTAJA

Insinööritoimisto
Lapinrinne 1 B 00180 H:ki 18 puh. 602 344

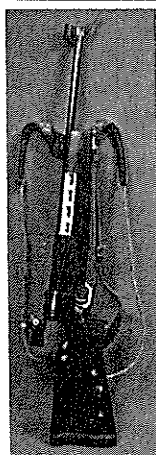

**KUN ON KYSYMYS
ASKARTELU-
TARVIKKEISTA**

ja niiden hankinnasta
kannattaa tutustua liikkeemme
laajaan tuotevalikoimaan.

Askartelukeskus Oy

Mikonkatu 8 Hki 10 puh. 661956

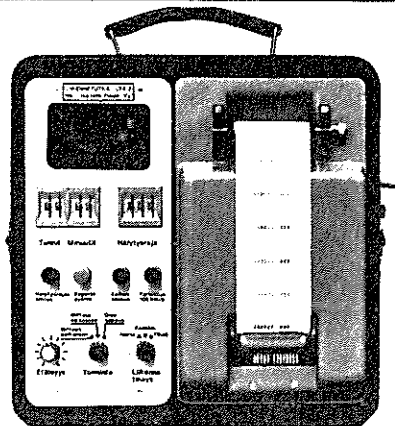
FINNBIATHLON .22

Ampumahiihtourheilua varten kehitetty uusi suomalainen huippuase (kal. .22 LR). Kehitystyön takeena yhteistyö lajin huippumiesten kanssa sekä monipuoliset testit vaihtelevissa olosuhteissa.

Lähempiä tietoja antaa valmistaja

TAMPEREEN ASEPAJA OY

Hatanpäänvaltatie 32
33100 Tampere 10
puh. 931-29435 ja 31744

Kotimainen liikennetutka

- nopeusvalvontaan
- nopeuksien tilastointiin

Y INSINOORITOIMISTO JUHANA YLINEN
PIHLAJATIE 43, 00270 HELSINKI 27

OY FISKARS AB
TURUN VENEVEISTÄMÖ
20810 Turku 81 - puh. 921-359100

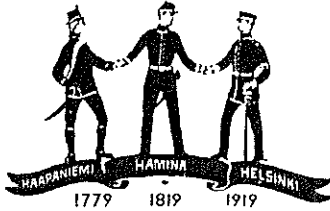
FINNSAILER
on elämäntapa

Sisältö

Muutoksia-kehitystä	5
Puolustuvoimat suosii kotimaista	6
Kainuu-maanpuolustusmaakunta	8
Kainuun maanpuolustuksen historiaa	10
Suomen Joutsenen seitsemäs matka	12
Kirjoitushaluttomuus	16
Metsästys upseerin harrastuksena	18
Nuoren kouluttajan mietteitä	20
Komentajat johtamaan kadettiä	24
Puolustuvoimien huolto esihistoriallisena aikana	26
Isänmaallisuudesta ja kehitysavusta	29
Tuhoutuuko menneisyys?	30
Haminan kadetti perusti STT:n	32
Meklarille vaatetuksesta	34
Kadettikoulun arvostus korkeakouluna	37
Taistelukoulu 50-vuotta	38
Kirjallisuutta	43
Kadettikunnan toimintaa	44
Kadettikurssien kuulumisia	46
Itse asiasta	47
In memoriam	48

KANSI: Valtakunnallinen 60-vuotisjuhlaparaati
4.6.1977 Senaatintorilla SA-kuva

Vyötti miekan vyötärölle
Kupeellensa kylkiraudan

KYLKIRAUTA

N:o 3/1977

Kadettikunta ry:n järjestölehti n:o 117

Päätoimittaja: Evi Martti Sinerma
Jääkäripatteristo, Hämeenlinna, puh.
917-25631, kotiin 90-590787

Toimitussihteeri VTM Erkki
Paukkunen, Pääesikunta
puh. 90-625801

Päätoimittajan neuvotteluryhmä:

Jaakko Isotalo,
Hannu Karpo
Matti Kohva
Eero Sauri
Hannu Sinerma
Juha Tanttu
Sakari Virkkunen

Toimitusneuvosto

Per Heinrichs
Anssi Huovila
Erik Lagerström
Toivo Lehmusvirta
Pentti Palmu
Lauri Reunala
Reino Waris
Gunnar Öhman

Ilmoitushankinta

Lars Böök
Hämeentie 62 C 32
00500 Helsinki 50
Puh 90-736978, iltaisin 90-378618

Taloudenhoito

Rouva Irja Wonkka, Kadetti-
kunnan toimisto

Osoitteen muutokset: Kadettikunta ry/
rouva Sirkka-Liisa Törmänen, Puna-
vuorenk. 14 B 32 00150 Hki 15, puh
Hki 665 739

Tilauhinta 10 mk/v

Irtonumerot 2,50 mk

Aikakauslehtien liiton jäsen

Muutoksia – kehitystä

Tapasin vanhan ystävän, evp-upseerin, joka tunsu syvää huolta upseerikunnan kehityksestä. Hänelle oli – ilmeisesti seurauksena keskusteluista toisten vanhempien upseerien kanssa – muodostunut ko asiasta käsitys, joka voitaneen kiteyttää seuraavaan kolmeen kohtaan.

1. Upseereista on tullut työaikaa noudattavia virkamiehiä, joille työs tulos – hyvähenkisen, sotakelpoisen joukon koulutus – ei enää ole tärkeintä vaan määrätunnit työssä käyminen.

2. Ammattitaito on heikentynyt, koska palvelusajan ulkopuolella ei enää kehitetä ammattitaitoa ja pitkät leirit sekä kovat taisteluharjoitukset ovat työaikaääräyksistä ja varojen puutteesta johtuen huomattavasti vähentyneet.

3. Yhteishenki on heikentynyt lähinnä em seikoista johtuen.

Toisaalta hän oli keskustellut nuorempien upseerien kanssa, joiden valituksia arvostuksen puutteesta, taloudellisen aseman heikkoudesta, työn sidonnaisuudesta jne hän syvästi hämmästeli. ”Missä on maanpuolustustahto, vastuuntunto, innostus ja isänmaallisuus?”

Jäin vakavana miettimään. Voivatko asiat olla noin huonosti? Ei! Useita vuosia komentajana olleena en voi yhtyä näihin käsityksiin. Me teemme työtä tosissamme ja kannamme vastuuta nuorimmasta vanhimpaan. Muutoksia on toki koettu, mutta kehitys on ollut valtaosaltaan positiivista.

Tämän päivän upseeri tekee työtä kohtuullisemmin ja olot ovat paremmat kuin aikaisemmin. Hänellä on moninaisia harrastuksia ja hän osallistuu siviilimaailman rientoihin. Hän on vapaa käytökseltään eikä tunne tarvetta ”vaahdota” isänmaallisuudella ja sotilaallisuudella. Hän pyrkii olemaan ihminen ihmisten joukossa ja tekemään työnsä hyvin. Hän tuntee mielenkiintoa etujensa ajamiseen, mutta uskon, ettei kukaan anna, sen vaikuttaa tehtävänsä täyttämiseen.

Hän tietää, että Suomen kansa arvostaa hänen työtään – vaikka ei suitsutakaan kiitosta ja pitää maanpuolustusta välttämättömänä pahana – ja luottaa häneen odottaen, että armeijamme pystyy tarvittaessa parhaimpaan suoritukseen niillä edellytyksillä, jotka se on antanut. Hän tietää, että jos vaara uhkaa, tämä kansa tulee yksimielisenä seisomaan hänen tukenaan.

Poikkeusyksilöitä on aina ollut ja on oleva joukossa eikä niiden mukaan pidä arvostella koko upseerikuntaa. On tajuttava yhteiskunnan kehittymisen vaikutus ja osoitettava luottamusta niihin, jotka tänä päivänä ja kriisin aikana kantavat vastuuta.

Toisaalta on rehellisesti tunnustettava, että ystäväni pelolla on katetta, jos upseerikunnan asenne pääsee suuntautumaan virheellisesti. Kehitystä on seurattava tarkasti ja pyrittävä etukäteen ehkäisemään virheellinen suuntaus, jota parhaiten kuvaa alussa esitetyt kolme väitettä. On kuitenkin varottava tekemästä väärää johtopäätöksiä entistä vapaampien yhteiskunta-asenteiden ja tapojen perusteella.

Tässä työssä tarvitaan kaikkien rakentavaa yhteistyötä. Se on ennenkaikkea komentajien ja sotakoulujen työtä, mutta siinä on kenttää myös Kadettikunnalle ja Upseeriliitolle. Meidän on löydettävä vaarat, jotka meitä uhkaavat – uskoisin niiden olevan aika tarkoin ystäväni esittämät kolme kohtaa – ja ryhdyttävä työhön niiden torjumiseksi. Yhteistyö on voimaa, varsinkin kun keskitytään olennaiseen.

Martti Alatalo

PUOLUSTUSMINISTERI
TAISTO TÄHKÄMAA:

PUOLUSTUSVOIMAT SUOSII KOTIMAISTA

Haastattelu
ERKKI PAUKKUNEN

- Puolustusministeriön asiat eivät ole yhtä poliittisia kuin muissa ministeriöissä
- Toisen parlamentarisen puolustuskomitean määrärahasuosituksista on jouduttu tinkimään
- Puolustusvoimat osallistuu nuorisotyöttömyyden torjuntaan
- Kotimaisuutta on hankinnoissa suosittu entistä enemmän

Kuinka hyvin olitte perillä puolustusvoimien asioista tullessanne puolustusministeriksi?

— Tähän mennessä olen tutustunut puolustushallinnon sektoriin eduskunnan valtiovarainvaliokunnan jäsenenä. Tässä valiokunnassa käsitellään kaikki raha-asiat, valmistellaan mm. budjetti eduskunnan päätettäväksi. Tällöin esille on tullut myöskin puolustusministeriön esitykset. Samoin olen jonkin verran voinut perehtyä puolustusasioihin eduskunnan ulkoasiainvaliokunnan jäsenenä. Varsinaiseen turvallisuuspolitiikkaan perehtyminen on kuitenkin jäänyt pintapuoliseksi.

Miten tapahtuu ministerin perehdyttäminen uuteen tehtävään?

— Puolustusministeriön osastot ja pääesikunta pitävät ministerille esiteltyjä, joissa selvitetään puolustushallinnon eri alojen ja tehtäväkokonaisuuksien nykytilanne, tulevaisuuden näkymät ja ongelmat. Lisäksi päivittäiset hallinnolliset asiat sekä niihin liittyvä päätöksentekoprosessi ja ”paperisota” varsin nopeasti antavat yleiskuvan puolustushallinnon kentästä.

Hallitukset vaihtuvat varsin usein. Onko näillä vaihdoksilla suuri merkitys eri hallinnonalojen toimintaan?

— Varmasti on yleisesti. On useitakin hallinnonhaaroja, joissa ministerin henkilökohtainen asennoituminen voi olla hyvinkin ratkaiseva. Kun kysymys on puolustushallinnon sektorista, luulen, että hallitusten vaihdokset eivät sanottavasti vaikuta. Nämä asiat eivät ole niin poliittisia kuin asiat ovat monissa muissa ministeriöissä. Työskentely puolustushallinnossa on pitkäjänteistä. Lisäksi vielä turvallisuuspolitiikan tulee olla koko hallituksen yhteinen asia.

Vuonna 1976 valmistuivat sekä puolustuslaitoskomitean että II parlamentaarisen puolustuskomitean mietinnöt. Kuinka paljon näiden komiteoiden suositukset sitovat tulevaa kehitystä?

— Katsoisin, että toisen parlamentaar-

risen puolustuskomitean sekä puolustuslaitoskomitean mietinnöissään esittämät suositukset muodostavat puitteet puolustusvoimien lähiajan kehittämiseksi ja näin ollen ne ovat tulevan kehityksen perusteita.

Vaikuttaako taloudellinen lama II parlamentaarisen puolustuskomitean tekemiin määrärahasuosituksiin?

— Yleisestä taloudellisesta lamasta johtuva valtiontalouden poikkeuksellinen kireys tuntuu luonnollisesti myös puolustushallinnon määrärahoissa. Toisen parlamentaarisen puolustuskomitean suosituksista jouduttiin jo kuluvana vuonna jonkin verran tinkimään, ja vuoden 1978 tulo- ja menoarvioesityksessä on sama linja edelleen jatkunut. Useat komitean suosituksista ovat jo päässeet toteuttamisvaiheeseen, kun taas osa on valtiontalouden vaikeuksista johtuen jäänyt odottamaan taloudellisesti parempia aikoja.

Kotimaisuutta pyritään suosimaan kaikissa julkishallinnon hankinnoissa. Kuinka hyvin puolustusvoimat täyttää tämän kotimaisuuden vaatimuksen. Onko kotimaisuutta mahdollisuus lisätä?

— Puolustusvoimien suorittamien hankintojen kotimaisuusaste on jo nyt varsin korkea, eli noin 70 %. Kotimaiseen teollisuuteen suuntautuviin hankintoihin on puolustusvoimien määrärahoista käytetty 1970-luvulla keskimäärin 600 Mmk vuodessa. Lisäksi puolustusvoimien hankintoihin ja puolustusministeriön rakennustoimintaan on myönnetty ns. työllisyysvaroja. Puolustusvoimilla on välittömästi toteuttamiskelpoisia hankintoja kotimaan teollisuudelle noin 450 Mmk:n arvosta, joten kotimaisuusasteen ja kotimaiseen teollisuuteen suuntautuvien hankintojen voidaan arvioida ainakin pysyvän ennallaan.

Ensi vuoden budjettiesitys on varsin tiukka. Oletteko tyytyväinen puolustushallinnon osuuteen?

— Tietysti kautta linjan on tyytymättömyyttä. Puolustusministeriökin oli ehdottanut määrärahoja, jotka kaiken lisäksi perustuivat toisen parlamentaarisen puolustuskomitean lähes yksimielisiin ehdotuksiin ja jotka ovat jääneet pois. Joka tapauksessa budjettiesitys on ymmärrettävä ja hyväksyttävä vaikeassa taloudellisessa tilanteessa, jossa ei ollut mahdollisuutta päästä parempaan ratkaisuun.

Kuluvana vuonna otettiin työllisyysyistä vapaaehtoisia varusmiespalvelukseen normaalia enemmän. Tullaanko tätä menettelyä jatkamaan ensi vuonna?

— Kyllä. Valtion ensi vuoden tulo- ja menoarviossa on varauduttu noin 3000 vapaaehtoisen ottamiseen varusmiespalvelukseen. Lisäksi puolustusministeriössä ja pääesikunnassa harkitaan muita toimenpiteitä, joilla puolustushallinto voisi osallistua nuorisotyöttömyyden lieventämiseen.

Olisiko puolustusvoimilla mahdollisuuksia järjestää työttömyystöitä? Onko asiaa harkittu?

— Edelliseen viitaten voidaan lisäksi todeta, että puolustushallinnon eri toimialoilla on vajausta työvoimasta. Tämä koskee erityisesti värvättyjä, ruokalahenkilökuntaa sekä teknillistä ja kiinteistöhuoltohenkilöstöä. Useat näistä aloista sopivat nuorille henkilöille ja olisikin selvitettävä, miten rahoitettuna nuorta työvoimaa voitaisiin saada puolustushallinnon piiriin. Lisäksi voitaisiin lisätä sellaisia materiaalihankintoja, joilla olisi hyvin työllistävä vaikutus.

Varusmiesliitto on vaatinut päivärahansa suuruudeksi vähintään 10 markkaa. Kuinka realistisena pidätte tätä vaatimusta?

— Toinen parlamentaarinen puolustuskomitea on suosittanut 50 pennin vuosittaista korotusta. Tätä linjaa noudattaa myös valtion ensi vuoden talousarvioehdotus. Valtion taloudellinen tilanne ei varmaan ole nyt otollisin varusmiesliiton esittämän korotuksen toteuttamiselle, joka merkitsisi noin 50 Mmk:n menoerää.

Onko varusmiesten taloudellinen asema mielestänne niin huono kuin usein on väitetty?

— Tämän päivän tilanteessa, jossa työttömyys on huolestuttavissa luvuissa, voidaan katsoa varusmiesten tilan olevan sittenkin tyydyttävän. Sen sijaan varusmiespalveluksen jälkeen tilanne useiden kohdalla huononee. Vallitseva vaikea taloudellinen tilanne saattaa heijastua myös varusmiesten omaisten asemaan. Jokaiselle varusmiehelle olisikin korostettava, että he riittävän ajoissa kääntyisivät sosiaaliviranomaisten puoleen sotilasavustuksen saamiseksi. □

KAINUU

Maanpuolustus- maakunta

Nykyinen Kainuun maakunta, vanha "Oulujärven erämaa" tai "Pohjanmaan Ylämaa", on ollut ainakin tilapäisesti asutettu jo kivikaudella. Alueen esihistoriallisen ajan asukkaiden kansallisuus on vielä olettamusten varassa. Vanhimpina tunnettuina eränkävijöinä olivat lappalaiset. He joutuivat oletettavasti jo 800-luvulla muualta tulleiden erämiesten verottamiksi ja vainoamiksi. Verottajat ovat saattaneet olla Pohjois-Norjan talonpoikia. Heitä seurasivat verottajina itäsatakuntalaiset eli pirkkalaiset, joiden perua kainuulais-nimen oletetaan olevan. Satakuntalaiset joutuivat taistelemaan eräherruudesta karjalaisten kanssa, jolloin taistelut muuttuivat vähitellen valtiollisiksi lännen ja idän väliseksi kamppailuiksi. Ruotsi pyrki ulottamaan vaikutuksensa itään yli tulkinnanvaraisen v 1323 solmitun Pähkinäsaaren rauhan rajan. Tästä aiheutuivat taasen Novgorodin vallan alla olevien karjalaisten ryöstö- ja hävitysretket länteen.

Koko keskiaika kului tällaisen kaha-koinnin merkeissä vaikka välillä alueella olikin rauhallisempia eräretkeilyä ja kau-

pallisen kanssakäymisen aikoja.

Kainuu sai pysyvän asutuksensa kuitenkin vasta uudella ajalla.

Rajamaakuntana Kainuu on joutunut myös lähivuosisatojen ja -kymmenten kuluessa kokemaan monien sotien kirot. Niistä ovat todistuksena Kajaanin linnan rauniot, jääkäreiden etappiteiden lymypaikat, rajapitäjien maatuneet korsut, sammaloituneet kiviasteet ja poterot sekä Kuhmon ja Suomussalmen uljaiden taistelujen muistopatsaat ja -kivet.

Raunioita ja muistokiviä selvemmin alueen väestöä puhuttelevat sankarihaudat ja maakunnassa järjestettävät sotainvalidien ja muiden viime sotiemme veteraanien säännöllisesti toistuvat kokoontumiset. Vapaussodan alkamiseen liittyvän Tammissunnuntain vietto ja viime sodan Rukajärven sissien asevelijuhlat ovat näistä tilaisuuksista sotainvalidien kesäpäivien ohella merkittävimpiä.

Juhlien pitopaikkana on Kuhmon Kilpelänkankaalla oma ainutlaatuinen aiotutensa. Siellä on vielä jäljellä tykistötulen repimä kelopylväikkö, jonka vierustalla juhla ja siihen liittyvä ohimarssi pi-

detään.

Kainuu ei kuitenkaan ole vain historiallinen maanpuolustusmaakunta, vaan se on sitä myös tänä päivänä. Kainuulla on sijainnistaan johtuen edelleen jäljellä oma tärkeä sotilaallinen merkityksensä. Siksi maakuntaan on sijoitettu sotilaspiirin esikunnan ohella kaksi monipuolista ja henkilöstöltään vahvaa rauhanajan joukko-osasto: Kainuun Prikaati ja Kainuun Rajavartiosto.

Millainen on tämän päivän Kainuu maanpuolustusmaakuntana?

Tarkastelkaamme asiaa Kajaanin Sotilaspiirin kannalta! Kajaanin sotilaspiiri on yksi Pohjois-Suomen sotilasläänin viidestä sotilaspiiristä. Se sijaitsee maamme kapeimmalla kohdalla Oulun läänin kaakkoisosassa. Kajaanin sotilaspiiriin kuuluvat Oulun sotilaspiirin alueeseen sisältyvää Vaalan kuntaa lukuunottamatta kaikki Kainuun maakunta-alueen kunnat. Siksi maakunnan ja sotilaspiirin ongelmat ja hyvän mielen aiheet ovat paljoilta yhtäläiset. Alueella, jonka vielä elossa olevat miehet ovat käyneet omakohtaisesti useampia sotia ja osa

muusta väestöstä ja joutunut lähemmään evakkotielle jopa useampaan kertaan, maanpuolustus koetaan tietynlaisena itseäänselvyytenä. Tätä seikkaa ovat omiaan vielä korostamaan jo kerrotut alueen sotahistorialliset perinteet ja muinaisuus sekä luonnonolot.

Kainuu kuuluu luontonsa puolesta Erämaa-Suomeen. Siksi alueen väestö on myös säilyttänyt luonnonläheisyytensä. Miehet metsästävät, kalastavat, tekevät metsätöitä tai ovat paljolti muuten luonnon piirissä, työskentelevät kaivoksilla tai louhoksilla, rakentavat liikennereittejä tai asuntoja, viljelevät maata ja kasvattavat karjaa. Lyhyesti: miehet ovat siis sotilaallisen toiminnan kannalta harjoittavan työn tai harastuksen piirissä.

Edellä mainitut seikat auttavat alueen reserviläisiä omaksumaan alueellisen taistelun uuden taktiikan ja tekniikan yllättävän nopeasti. Tottuneina liikkumaan ja olemaan maastossa alueen miehet luottavat mahdollisuuksiinsa selvittää kaikissa oloissa. Täten on myös henkinen motivaatio alueellisen taistelun kannalta hyvä. Kainuu on harvaan asutua seutua. Asukasluku on alle viisi henkilöä neliometrillä. Mahdollisuudet valita omalta kannalta edulliset toiminta-alueet ovat erinomaiset. Reservin pieni määrä mahdollistaa paikallisesti hyvän keskinäisen tuntemuksen. Näin on asia myös sotilaspiirin esikunnan ja tärkeimpien reserviläisryhmien välillä. On saatu aikaan luonteva yhteistoiminta.

Vapaaehtoinen maanpuolustustyö on Kainuussa monin paikoin erityisen voimakasta. Esimerkiksi Suomussalmen Juntusrannalla kuuluvat lähes kaikki aliupseereiksi koulutetut paikalliseen reserviläisyhdistykseen. Useilla paikkakunnilla on myös reserviläisjärjestöjen keskinäinen yhteistoiminta sangen vilkasta. Alueen joukko-osastojen kiltatoiminta saa sekini yhä uusia jäseniä ja nuotoja.

Kainuuta on sanottu maamme selvärajaisimmaksi maakunnaksi ja talousalueeksi. Alue onkin tietysti mielessä sekä maantieteellisten että henkisten tekijöiden osalta "välimaastoa" ja "vaihet-

tumisaluetta". Maakuntaa rajaavat Maanselkä etelässä Pohjois-Savon suuntaan, suuret suoalueet Kokkolaan ja Ouluun päin, erämaat Koillismaan suuntaan ja valtakunnan raja vedenjakajineen Neuvostoliittoon päin. Alueella kohtaavat mm luterilaisuus ja ortodoksisuus, savolaisuus ja pohjalaisuus sekä karjalaisuus ja vienankarjalaisuus.

Kansanluonne on alueella luonnollisesti myös omalaatuinen yhdistelmä sekoittuneista eri heimopiirteistä. Ystävyyttä hitaasti, mutta perusteellisesti.

Vielä kuluva vuosisadan alussa kainuulaiset elivät ankaran luonnon ja elinolojen kehittymättömyyden aiheuttamassa puutteessa ja jopa nälässä! Syntyi käsite "nälkämaa", joka Ilmari Kiannon Kajaanin kihlakunnan maanviljelysseuralle pyynnöstä sepittämän ja Oskar Merikannon säveltämän Nälkämaan laulun ja Kiannon muun kirjallisen tuotannon välittämänä levisi yleiseen tietoisuuteen.

Kainuu ei enää ole nälkämaa, mutta se kuuluu vieläkin maamme kehitysalueisiin.

Kun tarkastellaan maakunnassa nyt esillä olevia ongelmia ja tunnelmia, hämmästyttää sitä ennustavuutta ja ajankohitaisuutta minkä v 1911 sepitetyn Nälkämaan laulun alkuperäiset lyhentämättömät säkeet vieläkin omaavat Kainuun olojen, pulmien ja luonnon kuvaajina.

Tarkastellaan asiaa säkeistö säkeistöitä:

"Ankara, ankara täällä on työ!
Pitkä on talvi ja valju on yö —
Miehet miehet ja naiset hei:
Meille ei vaikerrus kuulu — ei!"

Ankaralla työllä hankkivat kainuulaiset elantonsa näinäkään päivinä metsissä, pelloilla ja kaivoksissa sekä tehtaissa. Talvi kestää täällä joskus loka-kuun alusta toukokuun loppuun.

"Taival lie hankala? olkoon vaan!
Luonto lie kitsas? — siis kilpailaan!
Kolkassa synkeän syntymämaan
Pirttimme piilököhöt paikoillaan."

Pitkospuut ovat Kainuussa vielä muidenkin kuin rajamiesten teinä ja kulkurina. Kitsasta luontoa parannetaan viljelemällä ja kilpaa käydään mm soistuvia maita ojittamalla. Lohet loiskivat kasvulammikoissaan ja lihakarjat varttuvivat uusissa suojatiloissa. Hallattomalla vaaranlaella saattavat seistä tilan vanhin talo, vanha talo, uusi talo ja uusin talo.

"Wainojen virmat? — oi vaijetkaat!
Rapparit, ryöstäjät? — kaijotkaat:
Miekkää ei tarvis — tarmoa vaan
Puolesta hengen ja heimon ja maan!"

Nyt Kostamusta rakennettaessa voidaan todeta "wainojen virmojen" jo vai-

Kuhmon Kilpelänkangasta

jenneen. Siksi miekkää ei enää toivottavasti koskaan alueella tarvita — "tarmoa vaan"! Ohi ovat "sarkasodat, Rajakarjalan rappasodat, erämaan nuijasodat", menneitä muutkin taistelut!

"Hammasta purren! Ja parkumus pois!

Wierasko voimamme korvata vois?
Tänne ne sortuis tuskahan työn,
Tuiskujen helmaan ja yrmyihin yön."

"Tuskahan työn, tuiskujen helmaan ja yrmyihin yön" sortui myös Suomussalmen ja Kuhmon erämaihin lähetetty vieras sotavoima. Siksi:

"Kuulkaa korpeimme kuiskintaa!

Jylhien järvien loiskintaa!
Meidänpä mainetta mainivat nuot:
Koskien ärjyt ja surkeat suot!"

"Meidänpä vapautta vaarat on nälä!
Meidän on laulua lahtien pää!
Meille myös kevatkin keijunsa toi:
Rastas ja metso täälläkin soi."

"Meidänpä karhuja kaikui maa —
Suksemme suihkivat tanhuten taa
Meidän on kaikki, jos meidän on työ:
Nälkälän rahvas ä! aarteittas myö."
Niin! Kunpa olisikin työtä riittävästi omassa maakunnassa! Silloin ei nurison ja vanhempienkin tarvitsisi matkata "leivän hankintaan" vieraille maille. Aivan liian kauan kainuulaiset aarteet — työ ja raaka-aineet — ovat virranneet jalostamattomina maakunnan ulkopuolelle hyödynnettäviksi.

"Kosta sun kohlusi, koitelu mies!
Irroita itse sun kohtalos ies!
Näytä nyrkkisi maailmalle!
Keksi keinosi orjuuttajalle!"

Sodan kiroissa on jo "keksitty keinot" ja "näytetty nyrkit maailmalle"! Nyt on rauhan töiden vuoro! Näihin Kianto kannustaa kainuulaisia seuraavasti:

"Nosta rintaasi uskonto uus!
Taannuta taika ja vanhoillisuus!
Maamies, muista, miss' onnesi on:
Riihesi rikkaus riippumaton!"

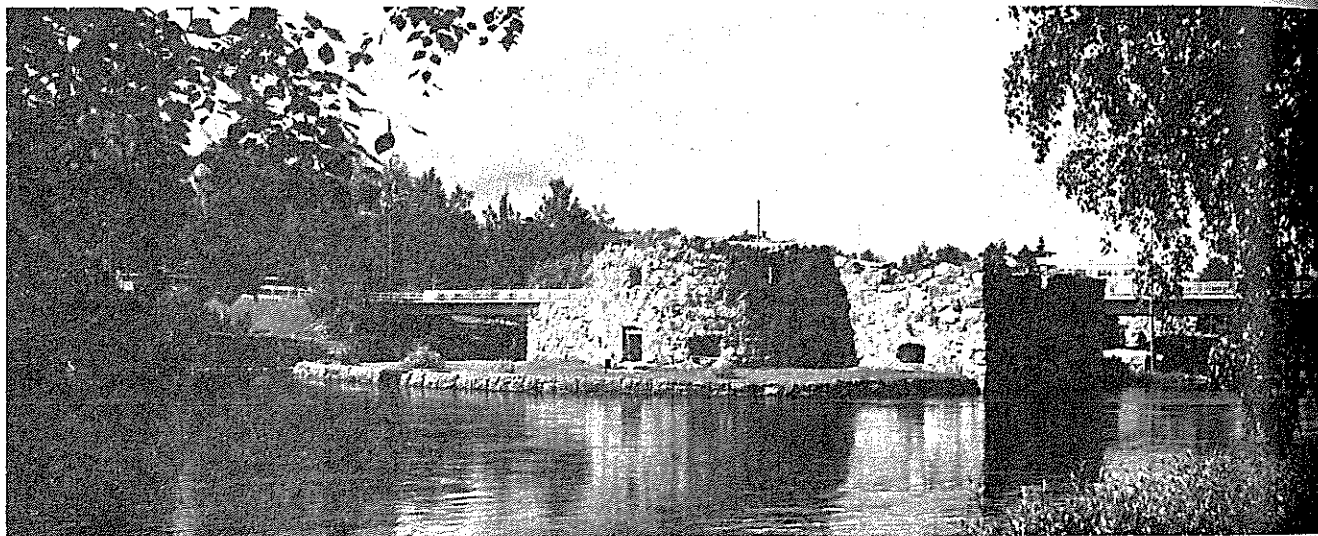
"Kainuhun kansa, ah, arpasi lyö!
Missä on ryhtisi, kunniatyö? —
Meidän on uudesta luotava maal
Raukat vain menköhöt merten taa!"
Tässä hengessä on Kainuussa eletty eletään vieläkin! □

Jääkäripilopirtti Hallan talon läheisyydessä Kainuussa

KAINUUN MAAN- PUOLUSTUKSEN HISTORIAA

ILMARI HAKALA

"Meidän käskymme ja tahtomme on, että jokin osa kansasta ryhtyy raatamaan ja rakentamaan mainitussa erämaassa, erittäinkin, että jokin osa lähtee liikkeelle ja tekee asuntonsa kaikille sivuille pitkin Venäjän rajaa, jotta tämä joukko vastustaisi venäläisiä siellä, missä ne pyrkivät tekemään väkivaltaa valtakunnan alueella ja meidän maallemme siten enennykseksi ja parannukseksi tulisi." Näin kirjoitti Ruotsi-Suomen kuningas Kustaa Vaasa vuonna 1550 Savonlinnan isännälle Kustaa Finckelle. Kirjeessä oli kyse nykyisen Kainuun alueesta ja siitä uhasta, jonka rajan takana asuvat muodostivat tuolloin jo asutulle Pohjanmaalle. Oulujärven alueen asuttamisella tahdottiin lopettaa valtakuntien rajaa koskeneet riidat ja saattaa Ruotsin valta ulottumaan kiistanalaisille alueille.

Ensimmäisinä vuosina Kainuun uudisasukkaiden suojaksi lähetettiin sotaväkeä, mutta vähitellen alueen puolustus

järjestettiin muusta valtakunnasta poikkeavalla tavalla. Silloisten Kainuun pitäjien Sotkamon ja Paltamon miespuolinen väestö oli vapautettu väenotosta ja palveluksesta kuninkaan väessä sillä ehdolla, että he itse hoitivat oman kotiseutunsa puolustamisen. Järjestelmä vähensi kuninkaan joukkoja vain parilla sadalla miehellä, mutta vapautti osaltaan kuninkaan huolehtimasta syrjäisen maakunnan puolustuksesta.

1500-luvun loppukymmeninä pohjalaiset ja kainuulaiset hoitivat puolustuksensa tekemällä ryöstöretkiä rajan taakse Vienan Karjalaan, jopa Petsamoon saakka. Kostoretket seurasivat ja pariin kertaan koko Kainuu ja Oulujoki-laakso kärsivät lähes totaalisen tuhon. Kuuluisimpia näistä retkistä lienevät iiläisen Pietari Vesaisen johtamat retket Kantalahteen ja Petsamoon. Molemmilla retkillä kainuulaisetkin olivat mukana ja Pietari Vesaisen kuoltua Petsamon retkeltä palatessaan 1590 johtajana

toimi paltamolainen Klemetti Eerikinpoika, jonka kerrotaan olleen "mainio sankari" ja muutenkin aikalaisiaan kainuulaisia etevämmän.

KAJAANIN LINNA

Kerrotaan, että kuningas Kaarle IX oli kuullut Klemetti Eerikinpojan urotoista ja kutsunut tämän käymään luonaan Tukholmassa. Tällä matkalla sanotaan Klemetti Eerikinpojan esittäneen kuninkaalle linnan rakentamista Kajaaninjoessa olevalle kallioluodolle. Maakirjojen mukaan kyseisenä aikana asui Paltamon Kuluntalahdessa Klemetti Eerikinpoika-niminen talonpoika, joka oli huomattavan varakas. Virallista mainintaa hänen matkastaan tai ehdotuksestaan ei ole. Kaukana erämaassa asuvan kansan tahto puolustaa maataan oli kuitenkin herättänyt ihmetystä ja vuosisadan vaihteessa valtio ryhtyi toimenpiteisiin.

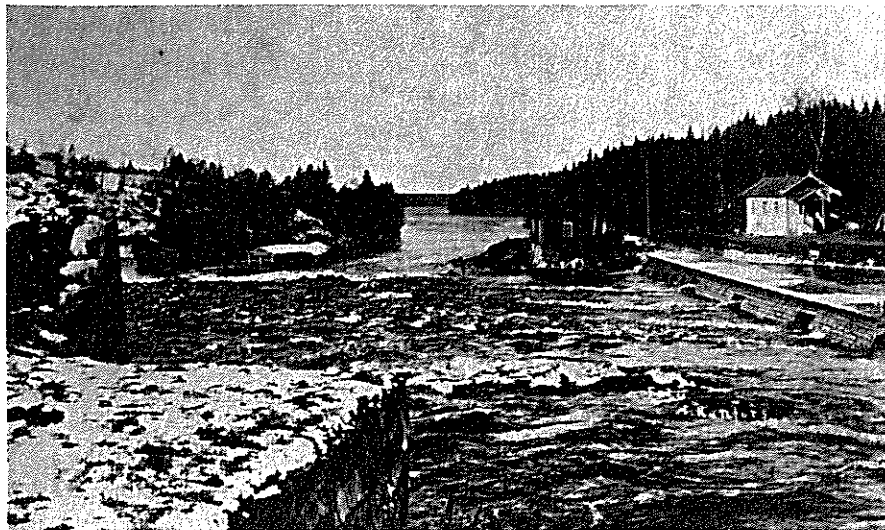
Vuonna 1605 päivätty kuninkaan kirje Pohjanmaan käskynhaltijalle Iisak Behmille kertoo linnasta, jota kuningas on alkanut rakentaa Vuohenginjokeen (Kajaaninjoki). Linnan rakentaminen oli hidasta, puute oli lähinnä työvoimasta. Käytännössä rakentaminen tapahtui linnan oman varusväen toimesta ja kustannukset maksoivat alueen asukkaat raskaina veroina. Jonkinlaisessa puolustuskunnossa linna voidaan katsoa olleet 1619.

Kreivi Pietari Brahen saatua Kajaanin vapaaherrakunnan läänitykseen hän kiinnitti muun alueen kehittämisen ohella varsin voimakkaan huomion maanpuolustuksen järjestämiseen. Linnaa ryhdyttiin korjaamaan ja uudistamaan niin, että vuosisadan alun puolinnasta tuli 1650-luvun loppuun mennessä kivinen ja varsin vahva Pohjanmaalle johtavan vesireitin lukoksi.

KAINUUN SOTILASSOPIMUS

Pietari Brahen aikana tuli entisen puolivapaaehtoisien talonpoikien puolustusjärjestelmän sijalle seuraava järjestely: jatkuvana sotavoimana olivat maakunnasta värvätyt 30 rakuunaa Kajaanin linnan varusväen lisänä. Muu maakunnan väki oli edelleen vapautettu sotapalveluksesta. Heillä oli kuitenkin velvollisuutensa vaaran uhatessa puolustaa omaa kotiseutuaan. Kummallakin pitäjällä Sotkamolla ja Paltamolla oli velvollisuutensa asettaa Kajaanin linnan päällikön käyttöön ns. pitäjänsovitilat, joita piti asettaa noin komppania. Täyttä määrää ei saatu kokoon ja maakirjat kertovat vain "jostakin määrästä" pitäjänsovitilaita.

Maakunnan miehet tunsivat huolta kotiseutunsa puolustuksesta, koska he katsoivat, että voimassa olevalla järjestelmällä ei aluetta kyettä puolustamaan. Tästä johtuen alueen lautamiehet laativat 1681 sopimusluonnoksen kuninkaan ja maakunnan välille. Luonnos lähetettiin samana vuonna kuninkaalle ja paria vuotta myöhemmin 11.1.1683 kuningas kirjoitti omasta puolestaan sopimuksen alle. Kainuun sotilassopimuksen mukaan kihlakunnan miehet olivat edelleen vapautetut vakinaisesta sotapalveluksesta poisluettuna rajaa vartioivat rakuunat. Kihlakuntalaiset suostuivat sodan syttyessä asettamaan 150 miestä varusväkeä Kajaanin linnan päällikön käyttöön sekä suorittamaan eräitä muita välikirjassa mainittuja töitä mm. rakentamaan lotjan, jolla linnan huoltaminen Säränsiemeltä yli Oulujärven kävi päinsä. Kuningas asetti Kajaanin läänin komppaniaan johtajaksi maamajuri tai kapteenin, jonka taas kihlakunnan miehet edellyttivät olevan hiihtotaitoisin. Olihan hiihtotaito ehdoton edellytys tiet-

Kajaaninjoki, vasemmalla linnanrauniot ja oikealla jääkärietappi

tömässä erämaassa. Komppanialle pidettiin harjoituksia kaksi kertaa vuodessa. Erikoista komppaniassa oli, että siihen kuului jo rauhan aikana toinen maakapteeni reserviä varten.

Vasta vuonna 1712 Kajaanin kaupungin lähes täydelliseen tuhoon päättyneen "sarkasodan" seurauksena komppania sai todellisen päällikön. Siihen saakka maamajurin virka oli ollut lähinnä kunniavirka. Kenraali Nieroth määräsi kuninkaan henkirakuunoiden korpraalin Samuel Hansenin komppanian päälliköksi ja antoi tälle samalla kapteenin valtakirjan.

Komppanian lähes ainoaksi taisteluksi jäi Samuel Hansenin johdolla Kajaanista Sotkamoon tehty retki, missä tuhottiin 150 miehen vahvuinen vihollisosasto. Retken jälkeen komppania ei osallistunut suuren pohjan sodan taisteluihin, koska väestö oletti selviävänsä helpommin, jos maakuntaan tullutta vihollista ei vastusteta. Näin ei kuitenkaan käynyt, vaan suurin osa Kainuun asutuksesta tuhoutui.

Pikku vihan aikana kainuulaiset pyrkivät kaikin keinoin välttämään taisteluja ja yrittivät säilyttää asumuksensa sodan tuhoilta. Kustakin rajapitäjästä valittiin edustajat, jotka neuvottelivat raja takana asuvien kanssa ja saivatkin aikaan erillisrauhan huolimatta siitä, että valtakunnat etelämmässä kävivät sotaa.

Rauha rikkoutui vasta, kun armeijan johto määräsi Kemin komppanian valvomaan rajaa Kainuuseen kainuulaisten nimenomaisesta vastustuksesta huolimatta. Rajan takaiset tulkitsivat tämän uhkaksi itselleen ja miehittivät Kajaanin. Varsinaisia taisteluja ei Kainuun alueella tämän sodan aikana käyty.

OMA JÄÄKÄRIPATALJOONA

V. 1755 kuningas päätti purkaa

Kainuun sotilassopimuksen. Ruotujako ulotettiin myös Kainuuseen, komppania lakkautettiin ja muualla maassa voimassa ollut väenotto pantiin toimeen. Asekuntoiset miehet pakenivat metsiin ja jopa rajan taakse välttyäkseen väenotolta. Turhaksi koettu muutos peruutettiin kymmenkunta vuotta myöhemmin ja Kainuun sotaväki saatettiin vanhalle kannalle: perustettiin komppania, joka sitten lisättiin kahdeksi väkiluvun lisästyessä.

Asukasluku lisääntyi niin, että maakunnan katsottiin voivan pitää yllä omaa pataljoonaa. Vuonna 1788 perustettiin sitten Kajaanin Jääkäripataljoona, johon kuului neljä komppaniaa, yhteensä 700 miestä. Pataljoonan komentajana toimi majuri, jonka sijoituspaikka oli Oulussa. Paikallisena päällikönä oli kapteeni, jolle kihlakunnan miehet ostivat omilla varoillaan virkataloksi Paltamon Sutelan.

Tämän pataljoonan riveissä kainuulaiset ensimmäistä kertaa joutuivat puolustamaan maataan oman alueensa ulkopuolella. Suomen sodassa 1808 pataljoona eversti Sandelsin 5. Prikaatin kuuluvana taisteli mm. Koljonvirralla. □

Huom!

Seuraavassa Kylkiraudassa julkaistaan merkkipäiväluettelo yhdistyksen jäsenistä, jotka vuoden 1978 aikana täyttävät 85, 80, 75, 70, 60 tai 50 vuotta. Niitä, jotka eivät halua syntymäpäivätietoaan julkaistavan, pyydetään ilmoittamaan siitä Kadettikunnan toimistoon 15.11.1977 mennessä.

Toiminnanjohtaja

ORVO PEURANHEIMO

Suomen Joutsen suoritti seitsemännen valtameripurjehduksen vuosina 1937 – 38. Komentaja Orvo Peuranheimo jatkaa kertomustaan matkan vaiheista. Ensimmäisessä osassa päästiin Madairan kautta Montevideoon, Etelä-Amerikkaan. Sieltä suunnattiin "Vanhan tytön" keula kohti Afrikan eteläkärkeä, missä Suomen sotalippu ei ollut vielä koskaan liehunut.

Koululaivan reitti seitsemännellä matkalla

Helmikuun 7 päivänä Kuoleman Majesteetti vieraili ensi kerran koululaivalla. Satamaan tulovalmistelut olivat juuri alkaneet. Iltapäivän työnjako suoritettu, oppitunnit alkaneet. Aurinko porotti korkealla taivaalla. Värvätty matruusi Vilho Taipale oli suorittamassa maalaus töitä keulamaston huipussa. Silloin, kokenut, neljän matkan merimies horjahti ja putosi 40 metrin korkeudesta keulakannelle kuullen silmänräpäyksessä. Haudosta suurin, valtameri oli äkkiä auennut yhdelle meistä.

Seuraavana päivänä Suomen laivasto hautasi ensikerran poikansa meren aaltoihin. Laiva käännettiin tuuleen, purjeet ahdettiin ristiin. Vainajan vahtitoverit kantoivat sotalippuun verhotun arkun keskilaivan partaalle asetetulle korokkeelle. Koko henkilökunta oli kunniariivistössä keskilaivalla. Sotalippu liehui puoleessa. Soittokunta soitti koraalin "ystävän haudalla". Sitten virsi "Mä kuljen kohti kuolemaa", jonka jälkeen laivan

pastori, nykyinen piispa Kansanaho, suoritti ruumiin siunauksen. Sitten nostettiin korokkeen laivanpuoleista päätä ja purjekankainen arku solui Atlantin aaltoihin, koululaivan kunniamarssin ja kunnialaukausten saattamana. Neljä sinivalkoisin väreän koristeltua seppellettä jäi kellumaan aalloille tovereitten viime tervehdyksenä. Yhteisesti laulettu virsi päätti koruttoman tilaisuuden Vilho Taipaleen haudalla, jolla Etelän risti sai korvasta ristipuun.

KAPKAUPUNKI

Helmikuun 16 päivänä vuonna 1938 kiinnitimme voimakkaan hinaajan vetämän Kapkaupungin sokkeloisen sataman laituriin. Kaupungin takana kohosi tummaseinäinen Pöytävuori toista kilometriä korkeana möhkäleena. Sen kahta puolen kohosivat Pirunpiikki ja Leijonanpää kohti korkeuksia. Niiden takana siinsi Hottentot-Holland-vuoriston

SUOMEN JOUTSENEN SEITSEMÄS MATKA

2. OSA

mutkainen ääriä. Maatuuli toi väliin tullessaan hienoa hiekkaa. Silloin tällöin tuli maista ohimenevä henkäys, joka kylmässä viimassa oli kuin tuulahdus leivinuunista. Olimme kullaa ja timanttien luvatussa maassa brittiläisessä Etelä-Afrikan liittovaltiossa.

Heti saavuttuamme laivan päällikkö suoritti yhdessä Pretorian konsulimme Taavi Pohjanpalon ja Kapkaupungin konsulimme Mr. George Dahlin kanssa viralliset vierailut mm. Simonstownin komentavan amiraalin, vara-amiraali Sir Francis Tottenhamin luona ja kun protokollan mukaiset vastavierailut oli tehty, olikin maihinmeno sallittu. Eikä 32 vuorokautta merellä olleita tarvinnut juuri pidätellä.

Kapkaupunki on ikäänkuin portti, jonka kautta Etelä-Afrikan osavaltiot ovat yhteydessä muuhun maailmaan. Tuhannet laivat poikkeavat sen satamassa ja siellä tapaavat kaikki merenkulkijakansat toisensa. Kaupunki teki hienon englantilaisen vaikutuksen. Varsinkin sen pääkadulla Addeley Streetillä oli täysin englantilainen leima. Afrika on mustien maa ja sen huomasi vastaan-tulleista kaikenvärisistä ihmisistä. Englanninkieli ja buurien kieli, afrikaans, olivat viralliset kielet. Katujen nimet olivat kaikki kaksikielisiä, englanti ylimpänä ja jopa postimerkkiarkeissakin oli joka toinen merkki englanninkielinen ja joka toinen hollanin (afrikaansin) kielinen.

Silmiinpistäväinä seikkana oli valkoisten ja värikkien suhde. Jälkimmäisillä ei ollut läheskään samoja oikeuksia kuin valkoisilla. Kaikissa baareissa, kahviloissa, elokuvissa ja jopa mukavuuslaitoksissa oli joko kilpi "Europeans only" tai "Non-Europeans", joka osoitti ketä varten paikka oli tarkoitettu eikä ainaakaan mustan ollut hyvä erehtyä ovesta. Poliisi oli erittäin ankara heitä kohtaan. Paikoitellen soitettiin klo 21 kelloa merkiksi, että mustien oli aika häipyä koteihinsa eivätkä he saaneet näyttäytyä kaduilla ilman erikoista lomatodistusta. Neekerien sivistystaso oli kuitenkin huomattavasti kohoamassa, joten jyrkkien luokkarajojen säilyttäminen näytti ajan mittaan kyseenalaiselta yhä enenevän mustan sivistyneistön alkaessa vaa-tia itselleen oikeuksia.

Kap on kallis paikka, eräs alkuasukas vakuutti meille ja kyllä se olikin. Melkein ajatus ostaa jotakin maksoi shillingin. Näyteikkunat olivat tulvillaan tavaraa mm. käärmeen ja leijonannahkaisia muistoesineitä, joiden sanottiin tuodun Etelä-Amerikasta, mistä kai niiden kalteus johtuikin. Timanttia ja kultaa ei näkynyt juuri ollenkaan. Eikä ollut väliäkään. Kaupungin valkoiset pitivät meistä hyvää huolta. Oli ulkoilmaretkiä,

Kapmaan Pöytävuoriin tutustumassa

kiertoajeluja ja konsertteja, joihin oli kutsuttu sekä upseeristoa että miehistöä. Konsulimme järjesti autoretken Cape Pointin ympäri ja seuraavana päivänä oli pik-nik-retki Pearl-vuoristoon. Kapmaan kenraalikuvernööri Sir Patrick Dunan puolestaan tarjosi lounaan päälliköllemme ja konsuleillemme.

Kävimme City Hallissa järjestetyssä Sibelius-konsertissa, jonne oli kutsuttu päällikkö ja joukko upseereita. Sen ajan kuuluisa eteläafrikkalainen laulajatar Albina Bini lauloi ja orkesteri soitti mm. Sibeliuksen 4. sinfonian ja aploodit olivat valtavat.

Postikin saatiin kotimaasta vaikka se oli ihme kylläkin sensuroitu. Ainoa huvi iltaisin näin vierasmaalaiselle oli elokuvissa käynti. Elokuvateatterit olivatkin vallan uljaita laitoksia ja hinnat olivat sen mukaiset. Pääsylippu parhaaseen elokuvaan piippuhyllylle saattoi maksaa enempi kuin eturivin paikka oopperamme ensi-iltanäytäntöön. Mutta täynnä ne olivat. Elokuvissa käynti näyttikin olevan kaupunkilaisten intohimo ja niihin näytettiin mentävän usein iltapuvussa. Tuolloin herätti ihmetystä se, että nainen saattoi polttaa savuketta kadulla kävellessään ja usein juhlapukuisenakin. Kapin naiset olivat jo silloin huomattavasti edellä tämän päivän eurooppalaisia sisariaan.

KARHUVIINAA JA PUOLUKKAMEHUA

Mutta myös koululaiva toimi isäntänä. Suomen Joutsen näytettiin kaupunkilaisille ja väkeä olisi tullut laivaan vaikka vuorokauden ympäri. Arviolta tuhat henkeä kävi katsomassa laivaa.

Arvaahan sen että purjelaiva tähän maailman aikaan herätti valtavaa huomiota. Paiti virallisissa lounaita ja päivällisiä laivalla mainittakoon erikoisesti lähtiäistanssiaiset laivalla, jonne oli kutsuttu yli 200 henkeä, muistaakseni kaikki Kapkaupungissa olevat lähettiläitä ja arvohenkilöt naisineen.

Laiva oli juhla-laiva ja koristeltu kiinalaisin lyhdyin. Laivan orkesteri soitti suomalaisia kappaleita, merimiesvalseja ja mm. tunnetun "My Bonnie Lies Over the Ocean". Miehillä oli paraatunivormut ja frakit kunniamerkeineen ja naiset kantoivat jalokiviä, turkiksia, höyheniä ja kukkia, kuten Cape Times tätä "loistavaa tilaisuutta" etusivullaan kuvaili. Erikoisesti mainittiin menu jossa kunniamaininnan sai "ruotsalainen punssi", joka vieraillemme maistuikin ennen muita virvokkeita. Ruotsalainen punssi oli kyllä kokoonpantu puhtaasti suomalaisesta karhuviinasta ja puolukkamehusta. Taisi olla puolet kumpaakin!

Kävimme myös metsästämissä. Kun emme saaneet pukkeja tähtäimiimme ammuimme metsäkyyhkysen tapaisia lintuja, joita oli niin suurissa parvissa ettei juuri tarkasta tähtäimisestä tarvinnut pitää lukua. Kunhan sinnepäin ampui niin aina putosi. Kokki niistä laitto laivallamme makoisian paistin. Ollessamme sillä retkellä eräällä saksalaisessa maakartanossa sektii juomassa ja kuunnellamme voimakkaan radioaseman välittämää Hitlerin puhetta tunsin yht'äkkiä käärmeen kiemurtelevan paljaan jalkani ympäri. Se oli onneksi kuitenkin kotieläimenä pidetty käärme jonka myrkyhampaat olivat poistetut. Isäntäväki

sillä vaan silloin tällöin testasi vieraan refleksijä.

Luonnon kauneudesta sai käsityksen vasta, kun kiersi maaseudulla. Kauniit vuoristomaisemat laajoine viininviljelyksineen ja luonnonpuistoineen oli nähtävyyks. Siellä saattoi nähdä seebrojen laiduntavan harvassa metsikössä läheisyydessään lauma siroja Gnu-antilooppeja ja vuorten rinteillä vilisi pieniä antilooppeja ja kaikenlaista muuta pientä elävää. Kapkaupungin ympäristössä asui paljon pikkutilojen omistajia, joiden joukossa oli myös pohjoismaalaisia ja suomalaisiaakin. Kapkaupunki ympäristöineen on pohjoismaalaisille maan laadun ja ilmaston kannalta erittäin otollista seutua. Tilat kannattivat hyvin ja monet ovat saavuttaneet melkoisen varallisuuden.

Lyhyesti sanottuna Kapkaupunki oli meihin ja me kaupunkiin tyytyväisiä. Vielä lähtiessämme oli laivanpäällikköä pyydetty että laiva levittäisi kaikki purjeensa satamasta lähtiessään. Se ilo kaupunkilaisille järjestettiin kun laivamme 24. päivänä helmikuuta suuntasi keulansa kohti ulappaa.

ELÄMÄÄ MERELLÄ

Aluperin kuului ohjelmaamme Kapkaupungin jälkeen Pernambuco Brasiliassa. Mutta kun jo olimme matkaohjelmastamme jälessä, se jätettiin pois. Niin alkoi sitten Kapkaupungista Suomen Joutsenen pisin yhtämittäinen meritaival Kapkaupunki — Calais. Edessä oli yli 14.000 km meritaival ja kaiken varalta panttiin vesikin ransuuniin. Kaksi litraa pekkaapäälle päiväannos.

Alkumatka sujui hyvässä myötätuulussa. Maaliskuun 2. päivänä ylitettiin kauriin kääntöpiiri ja oltiin tropiikissa. Maaliskuun 7. päivänä sivuutimme yöllä Napoleonin vankilasaaren Sant Helenan. Päiväntasaajan tyynen vyöhykkeen tapasimme 9 ja 5 asteen välillä eteläistä leveyttä. Sanomaton helle vallitsi. Atlantin pinta lepäsi rasvatyynenä ja vanha naftalla käyvä laivan apukone, joka oli tarkoitettu lähinnä satamiin ajoa varten, työnsi ”vanhaa tyttöä” 5 solmun vauhdilla kohti pohjoista. Olimme ”naptapasaadissa”, kun apukonematkaa nimettiin. Päivän lämpö oli +30° C varjossa, ja vain viileämpi yö toi helpotusta. Etelän risti etelässä vilkutti jäähyväisiä matkamiehille ja toisella puolen oli Otava ja sen alla hartaasti odotettu Pohjantähti, joka juuri heitti ensi säteitään kotiin päin pyrkiville.

Kannelle rakennetussa uima-altaassakin oli vesi +28°C. Päiväntasaaja sivuutettiin maaliskuun 16. päivänä. Elämä alkoi muodostua yksitoikkoiseksi. Laivan elokuvastudion filmit

oli katsottu jo monta kertaa oikein ja väärinpäin. Ei laivan kuvaakaan oltu matkan aikana vielä nähty. Merestä ongittiin silloin tällöin merileviä ja katsottiin mitä eläviä niissä oli ja pantiin formaliniin Helsingin Yliopistoa varten. Kilpikonnia kellui joskus ohi, mutta niiden annettiin kellua. Hai erehtyi silti koukkuun ja se vedettiin kannalle.

Vapaa-ajan harrastuksista suosituin oli kansibijardi. Kortinpeluu oli hyvänä kakkosena ja jotkut jaksoivat pelata shakkiakin. Mutta olipa meillä taitelijakin matkassa. Sulho Sipilä oli armoitettu maalari. Niinpä hän maalasi Madeirasta erittäin onnistuneen taulun, mutta rajoitetun ajan takia jäi taulu keskeneräiseksi. Taivas ja pilvet puuttuivat. Taulu oli peräkannella usean kerran, mutta Sipilä ei vaan saanut inspiraatiota taivaan ja pilvien maalaamiseksi. Silloin me päätimme auttaa asiaa ja niin tauluun tuli pilvilonkero jos toinenkin ilman, että Sipilä sitä huomasi. Taulu voitti tiettävästi Ruotsissa ison palkinnon. Ja komea se olikin.

Sipilällä oli tarkoituksena matkan aikana maalaamalla alttaritaululla osallistua jonkun pohjoisen seurakunnan alttaritaulukilpailuun. Tätä varten sai Asikaisen Topi kasvattaa itselleen tuuhean punaparran ollakseen Pietarin mallina maalarillemme. Suosalmen Oivasta piti tulla Vapahtajan malli. Upseereita mobilisoitiin koko liuta malleiksi. Taulu jäi kuitenkin maalaamatta. Pietarista tuli ”meriupseeri tropiikissa” ja kaiketi sai myös palkinnon. Huhtikuun 1. päivänä jäivät Kanarian saaret itään ja seuraavana päivänä nähtiin ensimmäinen vieras laivakin. Pian oli Madeiran saarikin eteläpuolellamme ja matkamme jatkui navakassa tuulessa kohti Kanaalin suuta. Biskajan lahden keskiosan korkeudella suoritimme kilpapurjehduksen englantilaisen s/s Cymbalinen kanssa. Purjehdimme 11 tuntia rinnakkain. Vahvasti savuten alus kuitenkin pääsi lopulta voitolle. Vauhtimme oli 10 solmua. Laskimme että 14. päivänä pääsemme Calaisiin.

Mutta ei pidä nuolaista ennen kuin tiipahtaa! Korkeapainekeskus pesiytyi Brittien saarille ja työnsi itätuulia vastaan. Kokonaista 12 vuorokautta luovimme 8 beaufortin koillistuulella pääsemättä eteenpäin, ennen kuin huhtikuun 24. päivänä hinaajat kiinnittivät Calaisin Quest-altaaseen.

CALAIS

Tulimme Calais’hen lauantai-iltana. Kiinnitysapaikkaa reunusti vanhanpuoleisia rakennuksia oleva katu. Pohjanmereltä tuuli purevasti ja vallitsi tiuku-

sade. Mutta se ei häirinnyt Joutsenpoikia, joilla oli kahden kuukauden lingit taskussaan ja kahden kuukauden merimatka takanaan. Calais oli vapaa satama, eikä ranskalainen konjakkijoa maksanut, kun ei nyt loistoravintoloihin mennyt.

Muistan, että vesikin oli satamaan lnessamme melkein lopussa. Messipoi oli vastapäisestä viinikaupasta hakehyttitoverilleni ja minulle kassilliamshampanjaa. Kun meidän kaupungimenoa varten piti ajaa partamme ja partavedestä huolehtiva messipoikamme liivahtanut jo kaupungille, ajoimme partamme shampanjalla.

Vietimme hyttitoverini kanssa lleräässä ravintolassa ja maksoimme lla kun kassaan. Lähdettyämme ravintolasta havaitsimme, että olimme saaneväärin takaisin, muistaakseni muutamansata frangia liikaa. Heitimme kruunaa klaavaa viedäkö liikaraha takaisin vai Kruuna voitti. Oli kova työ puuttamisella ranskankielellämme selittää kassalle, että hän oli antanut meille liikaa. Kapakan omistajakin otti selvityksen osaa. Seuraavana aamuna sain kutsun päällikön hyttiin, joka kertoi minulle että kaupungin lehdessä oli kerrottu tapahtunutta ja kiitetty suomalaisten rehellisyyttä. Mainittakoon, että kun seuraavan kerran kävimme sanotussa kapakassa, meillä oli vapaa tarjoilu ja kapakan omistaja korkean omakätisesti tarjoili.

Tiistaina 26.4. oli kolmas vahti jällelvahdissa. Siinä puolen päivän aikaan lmoitti vahtiupseeri minulle, että suurujoukko ranskalaisia varuskunnan upseereita paraatipuvussa naisineen oli tulolailaivaan. Kun vahdilla ei ollut tietoa astasta, kiiruhdin päällikön hyttiin kyy-

Kirjoittaja III vahdin päällikkönä

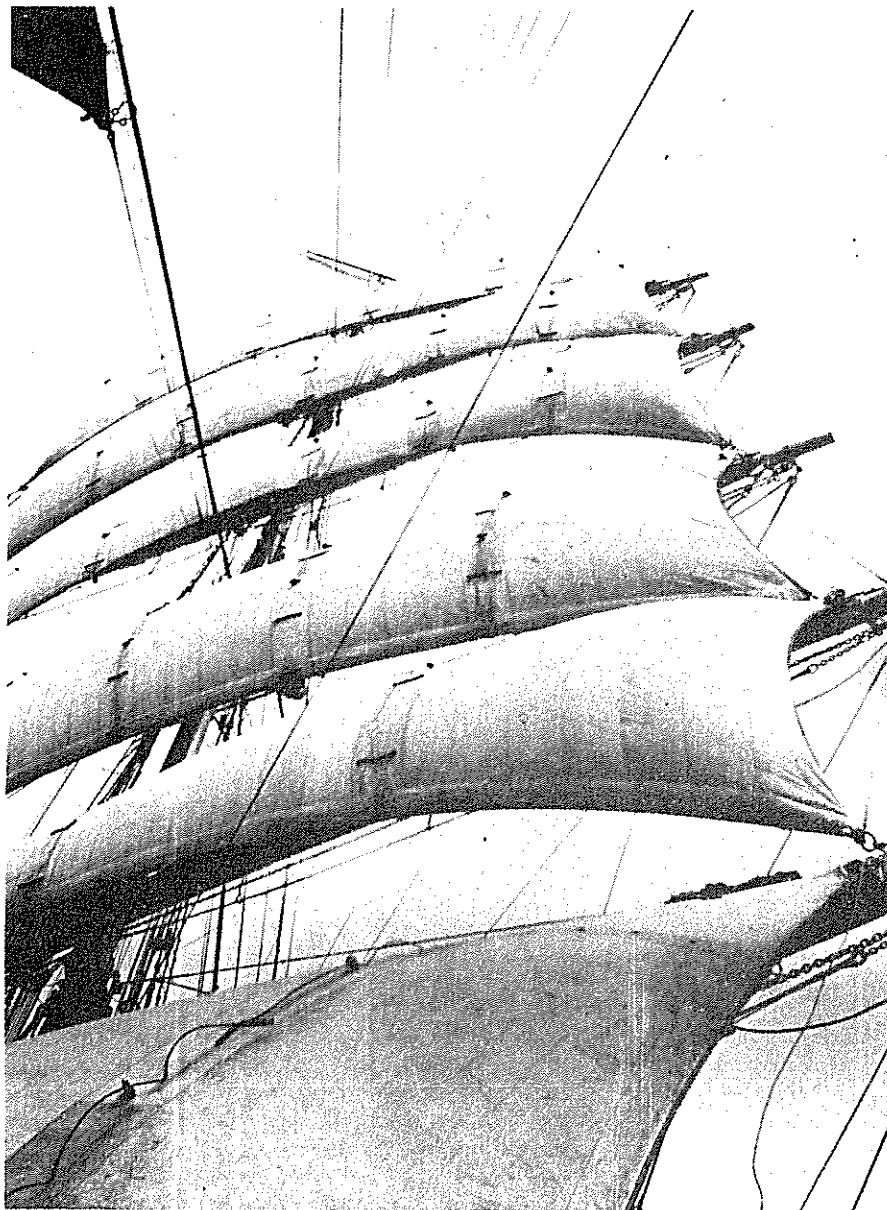
mään mikä operaatio oli kysymyksessä. Ilmeni että päällikkö joka parasta aikaa oli pukeutumassa ajaen partaansa oli unohtanut koko upseerien vierailun. Sain viinivaraston avaimen ja käslyn parhaani mukaan hoitaa putiikin siksi kunnes hän ehti mukaan. Tapaus oli kiinalainen, kun suuri osa henkilökuntaa, messipojat mukaanluettuna oli päivälomalla. Pari ranskankielentaitoista upseeria mobilisoitiin messipojiksi. Ja niin vain kävi, että kun ranskalaisen rykmentin eversti astui laivaan, pasuunat soi ja vahdin hyvin harjoitetut kiväärimiehet vetivät kiväärit eteen reklementtien mukaisesti, mistä suorituksesta eversti antoi kiittävän arvostelun. Upseerimessissä sitä sitten vieraitten kanssa käytiin viivytystäistelua shampanja ja konjakin voimalla, kunnes päällikkö ehti kuvaan mukaan. Yhdessä välissä jo näytti siltä, ettei päällikön tuolla olisi niin väliä ollutkaan.

Huhtikuun 28 päivänä koitti lähtö. Hyvissä ajoin ennen lähtöämme alkoi kuulua sotilassoittoa ja ei aikaakaan kun suuri ranskalainen sotilassoittokunta ja kunniakomppania marssi liput liehuen rintamaan laivan eteen. Joukkoa komsivat samaiset upseerit jotka olivat vierailleet laivalla. Kun laivamme tasan kello 10 irrotti, vei ranskalainen kunniakomppania kiväärit eteen ja soittokunta viritti lähtömarssin. Sen päätyttyä soitimme Marseljeesin ja Porilaisten marssin ja kohotimme 3-kertaisen eläköönhuudon Ranskalle. Se oli hienoin lähtö koululaivan historiassa. Vielä merellä ranskalainen tykkivene sivuutti meidät sotilaallisin kunnianosoituksin.

Toukokuun 12. päivänä sivuutimme Helsingin matalan ja hyvässä länsituulissa ajoimme täysin purjein aina Harmajan majakalle asti. Siellä tuli toivottamaan meidät tervetulleiksi ilmavoimien tiedustelukone "RI 154", Kone laskeutui miltei märssykorien tasalle ja miten ollaakaan tuulen alle tultuaan kone menetti tasapainoaan ja syöksyi mereen laivamme eteen, pyörähti ympäri, ja rikkoutui. Vesille laskettu pelastusveneemme ehti pelastaa molemmat lentäjät kuiville. Vielä laivamme kiinnittäessä Katajanokan kärkeen toinen meitä kiinnittävästä hinaajista oli upota. Hinausköyden äkkiä kiristyessä, kun kirveellä poikki lyöty hinausköysi pelasti sen pälkähästä. Vastoinkäymisistä äimistyneenä tuumi päällikkömme, että meillä oli laivalla varmasti "joonas".

Matka päättyi Eteläsataman laituriin. Vanavettä oli jäänyt taaksemme pyöreän luvuin 40.000 meripeninkulmaa, maapallon ympärysmitan pituinen pätkä.

Loppujen lopuksi noteerattakoon

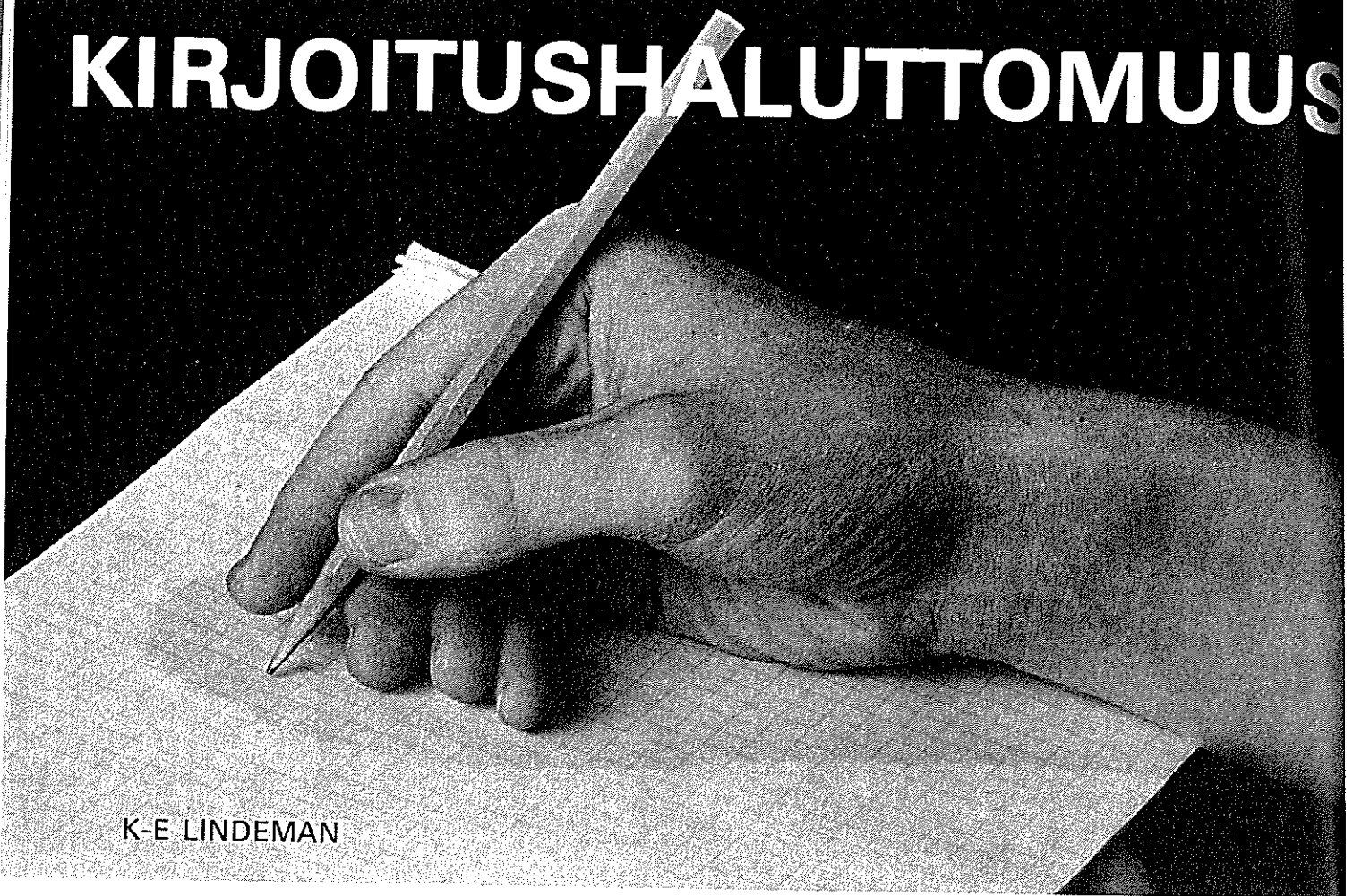
matkan kala- ja lintusaalis. Kaikenkaikkiaan saimme 6 haikalaa, 2 pyöriäistä, 3 kultamakrilliä ja 6 albatrossia sekä

erinäisen määrän lentokaloja. Saalis oli suurin mitä Suomen Joutsenen matkoilla milloinkaan on saatu. □

KÄYTÄ KADETTIKUNNAN JOULUKORTTEJA

Kortteja saa Kadettikunnan toimistosta ja piirien sihteereiltä.

KIRJOITUSHALUTTOMUUS

K-E LINDEMAN

On meidän kaikkien etujen mukaista, että harvat sotilaalliset aikakauslehtemme ovat sisällöltään täyspainoisia ja että niitä luetaan ja arvostetaan. Elleivät nämä julkaisut täytä näitä vaatimuksia, johtuu se kokonaan meistä itsestämme tai instituutioistamme. Ammattimme on ja tulisikin olla päämääriltään täysin käytännöllisluonteinen ja realistinen. Pidetäänkö kirjoittelua mahdollisesti työn täydellisenä vastakohtana? Vai onko yksinkertaisesti niin, ettei kirjoittaminen ole muodissa? Ehkä meillä ei ole intellektuellin toiminnan tarvetta — ehkä tällainen toiminta on vain kiusallista pakkoa. Onko upseeri käyttökelpoinen ja suosittu ollessaan anti-intellektuelli? Hän on mahdollisesti jo ”kuiviin puserrettu” vaativissa sotakouluissa.

KIRJOITAMISEEN KANNUSTETTAVA

Ainoastaan harvat ovat tuotteliaita kirjoituksillaan, elleivät kysymyksessä ole työn puolesta kirjoitettavat esikuntapaperit. Kirjallinen kommunikaatio, joka on monipuolista, eteenpäin pyrkivää ja myös kriittistä, kuuluu kaikesta huolimatta sotilaalliseen ammattilehdistöön. Tämä kommunikaatio voi olla tärkeä osa kirjoittajan ja lukijan uudistumista, jolloin tuottaa, tutkii ja tiedottaa omasta sarastaan.

Meidän ja muidenkin kansalaisten tu-

lisi tiedottaa enemmän puolustusvoimistamme. Sotilaskirjoittajien olisi oltava näkyvämmiin esillä, valistettava sopivin annoksin kehityksestä muualla. Kellään ei ole oikeutta asettua ulkopuolelle, jos hänellä on jotain sanottavana, oli hän sitten hierarkian ylä- tai alapäässä. Liiallinen itsekriittisyys tai passiivinen asenne ei ole hyvä. Toisaalta se, joka uskaltaa esiintyä, tarvitsee kannustusta. Kirjoittaminen on myös ammatissaan pitkälle edenneiden tehtävä. Valitettavasti meidän on todettava, että kirjoitushaluttomuus on tosiseikka kaikilla tasoilla, myös eläkkeelle siirtyneiden keskuudessa.

Saattaa olla syytä analysoida kirjoittamista ilmaisukeinona. Kirjoittelua ei todellakaan suosita ja kuitenkin ei ole puutetta henkisestä virkeydestä. Väitellyt voivat olla kuumia pienehköissä piireissä työ ja kahvitauoilla. Eläkkeellä olevien upseerien lounailla kuulema väitellään vilkkaasti ammattikysymyksistä sekä sodan- että rauhanaikaisista kokemuksista, samalla kun väitellyt saavat henkilökohtaista väriä. Eläkkeelle jääneet kirjoittajat ovat varsin harvalukuisia. Väsymys ja varovaisuus näyttää valtaavan vaativia tutkintoja suorittaneet nuoremmat upseerit. He asennoituvat mieluummin pidättyvästi ja kriittisesti niihin, jotka uskaltavat jul-

kiseen keskusteluun. Urallaan jo edenneet esiintyvät harvoin aikakausi- ja päivälehtien palstoilla.

Nyt sukupolvi on vaihtumassa niiden osalta, joilla oli huomattavia ammattikokemuksia sodasta. Myös ne, jotka ovat kokeneet sodan johtajapaikoilla ovat jostain syystä olleet pidättyviä, kun kyse on ollut yleisistä sotakokemuksista — ellei nimenomaan ole ollut kyse henkilökohtaisista muistelmista.

JULKISUUDEN PELKO

Aivan äskettäin Kylkiraudan päätoimittaja totesi: ”Suomalainen upseeri ei keskustele, esitä mielipiteitä, koska jonkun ylempänä olevan mielestä väärä ajatus voisi olla haitaksi virkauralle. Sinänsä inhimillistä, jos näin on, nimitetään tuon keskustelijan kannalta, mutta pyörityttävää tuota ylempää ajatellen”.

Vaarana on siis, että painettu teksti voi vaikuttaa heikentävästi virkauraan. Myös muualla vastoinkäymiset ovat olleet kaikkina aikoina rohkean kirjoittelun seurausta.

Pidättyväisyys henkisessä tuotannossa luo kuitenkin vahingollisia tilanteita asialle, jota halutaan viedä eteenpäin. Se ei suinkaan kehitä ammattijohtajan henkistä toimintaa tai itsenäistä ajattelua. Tärkeintä ei ole upseerin diplomaattisuus. Julkinen väittely ja tiedotta-

minen voi olla hyödyksi asian tehokkaalle kehitykselle. Pieni tiedotusryhmä ei yksistään riitä.

Ei ole vahingollista esittää mielipiteitä myös kiistakysymyksistä. Kynäsota ei liene niin kauheaa. Vaikenemista sotilasasioista toisaalta ei varmaankaan ole syytä tulkita siten, että kaikessa ollaan yksimielisiä. Sotavoimien omat kärkimiehet esiintyvät kuitenkin harvoin väitelyissä. Onhan upseerin eräänä tehtävänä sotilaallisen ajattelun julkituominen. On ehkä ammattimiehiä, jotka uskaltavata esittää mielipiteensä riippumatta siitä, onko se edullista vai ei. Rohkea ja itsenäinen ajattelukyky, sen vaaliminen ja edelleen kehittäminen voi olla sotilaillekin välttämätöntä, kun ajattelee upseerin varsinaista käyttöä vakavana hetkenä. Johtajalta — myös alemmalta — edellytetään omaa spontaanista sisäistä voimaa nykyaikaisessa sodassa. Kriittisen ajattelutavan salliminen on myös osa kasvatusta. Muokatut mielipiteet saavat aikaan vain passiivisuutta. Kaikkien portaiden mielipiteistä pitäisi voida keskustella — ”pyhiä” asioita on vähän. Harvat kirjoitukset voivat merkitä vaarallisten tietojen levittämistä. Turvallisuuksinäkökohdat saattavat tosin eräissä tapauksissa vaikuttaa estävästi.

MISTÄ PITÄISI KIRJOITTA

Aikakausilehden osalta on oleellista, että lukijan tarve huomioidaan. Sotilallinen tieto- ja ammattiipiiri on suunnattoman laaja nykyään. Harvat esittävät uusia ideoita, mutta kovin helposti esiintyy touhukkaita arvostelijoita ja hämmästyttävän monia asiantuntijoita, jos joku tuottaa jotain julkisesti. Taktisista käsityksistä ja doktrineistamme on äskettäin väitelty kiivaasti.

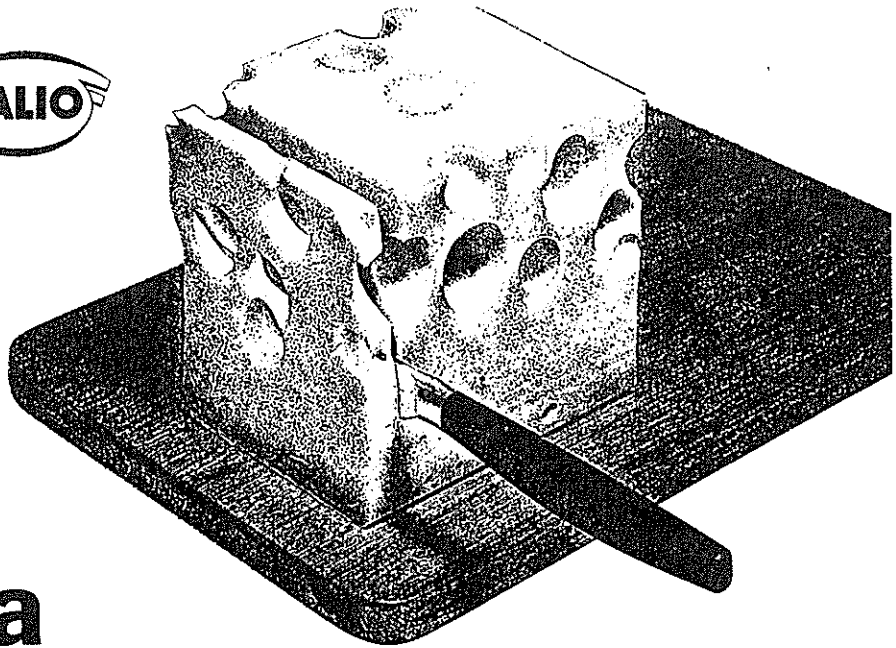
Sotilastietoutta hankittaneen melko runsaasti sotilaallisilla jatkokoulutus-kursseilla. Kurssitöiden yleistajuistaminen varmasti hyödyttäisi ja kiinnostaisi laajaa lukijakuntaa.

Jokavuotiset SAL:n kirjoituskilpailut on lopetettu. Se oli kuitenkin tehokas tapa saada kirjoittajat toimimaan. Vanhemmat huippuammattimiehet toimivat arvostelijoina.

Sotilaspoliittinen kenttä on laajempi kuin koskaan. Tämän kaltaisia aiheita käsitellään lähes jokaisessa ulkomaisessa sotilasajakauslehdessä. Jatkuvasti käynnissä olevia sotia analysoidaan ja niistä otetaan oppia. Myös kirjoja arvostellaan ja referoidaan — ei niinkään negatiivisen arvostelun merkeissä kuin tarkoituksena esittää näkökohtia ja antaa tietoja. Täten hyödyllistä luettavaa tarjotaan myös niille, joilla ei ole ai-

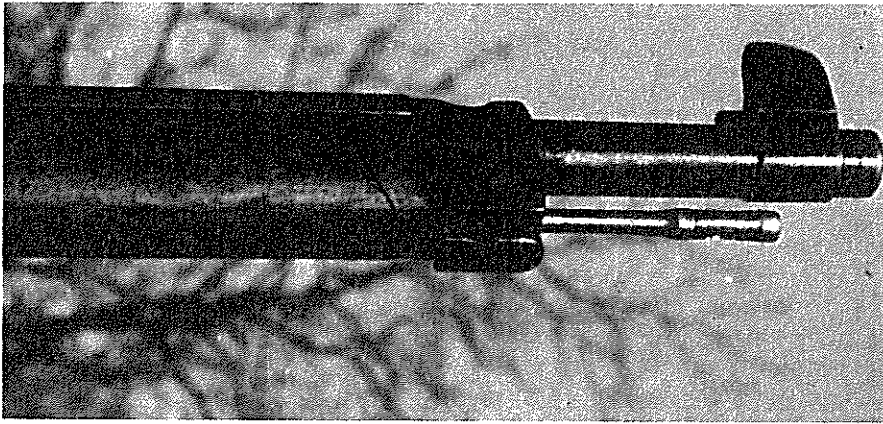
kaa tai jotka eivät vaivaudu lukemaan alkuperäistä tekstiä. Tyypillistä ulkomaisissa aikakauslehdissä on, että tällaisia referaatteja usein ovat kirjoittaneet jo palveluksesta eronneet vanhemmat upseerit.

Kehityksen nimessä olisi kirjoitushalua kannustettava. Yrittäjä voisi ehkä saada kiitosmerkinnän hyvästä esityksestä ansioluettelonsa. Kirjoittajien joukosta saattaa löytyä puolustusvoimien todellinen käyttövoima. On maita, joissa ansiokkaat julkaisut harkituissa tapauksissa johtavat ylennykseen. Moni menestynyt ei ole käyttänyt kirjoitusoikeuttaan hyväkseen. Joka tapauksessa julkinen esiintyminen on jostain syystä hyvin varovaista. Ainakaan yksilöllinen esiintyminen ei ole kovin tavallista, Ovatkohan monet hyvät ajatukset näin jääneet lausumatta. Kaikissa portaissa ehkä vallitsee ”rivissä oltava hiljaa” -henki. On sanottu, että vaikenemalla autetaan tyhmien asioiden läpiviemistä. Tietyissä kysymyksissä on äänemme kuuluttava — ammatin nimessä kollektiivisena ja yksilöinä, joilla on oikeus esittää ajatuksensa, painoasussa. Meidän pitäisi myötävaikuttaa kriittisesti, rakentavasti ja samalla mahdollisimman tahdikkaasti, mutta kuitenkin niin, että lausuntomme aiheuttavat parannusreaktion, asian tai osallistumisen suhteen. □

**energia- ja
suojaravintoaineita
herkullisimmassa muodossa
VALIOJUUSTOSTA**

Metsästys upseerin harrastuksena

Tervastuli loimottaa tasaisesti ja lämmittää juuri sen verran kuin elokuun loppupuolen pilvisenä yönä on tarpeen. Ilan tarpominen nevojen ja korprien läpi asentopaikalle tuntuu jäsenissä. Raukaisee. Uni ei kuitenkaan ota tullakseen. Elokuun 20. on koittamassa ja kilometrin päässä on lampi, jonka maastossa asustaa muutaman viikon takaisen hilla-matkan havaintojen perusteella hanhi-poikue...

Arvaan monen upseeritoverin tuhattavan ja toteavan, että kyllä harjoituksissa saa tuota nuotiotunnelmaa tarpeeksi ja että metsästys harrastuksena on jo muutoinkin nykyaikana aikansa elänyttä.

Omiän metsästysharrastuksesta saamiini kokemusten perusteella väitän, että metsästys on miehelle, erityisesti sotilaille antoisaa ja että nykyäänkin sen harrastukseen on kohtuulliset mahdollisuudet.

Esitän seuraavassa eräitä toteamuksia niitä upseeritovereita silmällä pitäen, joita jahtiharrastus ei ole isommin kou-raissut.

Samoilu riistan perässä raittiissa ulkoilmassa kohottaa metsämiehen niin ruumiillista kuin henkistäkin kuntoa.

Kuntolenkki tulee tehtyä kuin huomaa-matta ja stressaavat työasiat ainakin hetkeksi unohtuvat.

Mitä enemmän luonnossa liikkuu, sitä paremmin sitä oppii tuntemaan, siellä oikein samoamaan ja myös sitä kunnioit-tamaan.

Metsästystä harrastetaan, kuten mui-takin urheilulajeja, yleensä seurojen puit-teissa. Tässä tarjoutuu hyvä tilaisuus to-veruussiteiden luomiseen ja lujittamiseen omassa piirissä. Upseerien metsästys-harrastusta kehittämään ja ylläpitämään perustettiin jo v. 1924 Upseerien Met-sästysyhdistys ry. Yhdistys pitää nyky-ään kotipaikkanaan Oulua, jonka ympä-ristössä pääosa sen metsästysmaistakin sijaitsee. Lisäksi yhdistyksellä on alao-sastoja eri puolella Suomea vanhoissa varuskuntapaikoissa.

Vaikka yhdistyksen toiminta valta-kunnallisissa puitteissa on entisistä ajoista laantunut, johtuen lähinnä met-sästysmaiden vähentymisestä Etelä-Suomessa, kokoontuvat vanhat konkarit vuosittain järjestettävälle metsästyspäi-ville. Tänä vuonna päivät pidettiin Suo-mussalmen Hossassa syyskuun puolivä-lissä.

Toisaalta yhteistoiminta siviiliseuro-jen kanssa tai niiden jäsenenä tarjoaa mahdollisuuden kontaktien luomiseen oman piirin ulkopuolella. Hyvä upseeri-metsästäjä voi tällöin aivan huomaamat-taan lisätä myönteistä suhtautumista puolustusvoimiin ja koko maanpuolus-tukseen. Lisäksi seuratoiminta antaa jä-senille kokemusta yhdistystoiminnasta.

Koira oli esi-isämme luotettava eräto-veri. Koiran kasvatus ja käyttö liittyy nykyään oleellisesti metsästyksen. Paitsi että koira on isäntänsä oivallinen apuri riistan pyynnissä, on se samalla hänen toverinsa ja kasvattajansa. Vanha totuushan on, että kun ihminen koulut-taa koiraansa, se puolestaan kasvattaa hänen luonnettaan. Ja kukapa meistä ei luonteenkasvatusta kaipaisi! Seuratoi-minta kenneltyön parissa tarjoaa samat mahdollisuudet ihmisten keskeiseen kanssakäymiseen kuin metsästyssseurois-sakin.

On itsestään selvää, että ampuma-aseella tapahtuva metsästys kohottaa myös harrastajan aseenkäyttötaitoa. Tässä yhteydessä on pidettävä lähtökoh-tana kuitenkin sitä, että ensisijassa am-pumataito hankitaan nykyään ampuma-radalla.

Esi-isämme metsästivät henkensä pitimiksi. Vielä nykyäänkin jahtireissun tulos voi joskus olla pataan ja suuhun pantava. Hirvijahdin yhteydessä voi osuus saaliista olla jopa kymmenien kilojen kimpale hyvää lihaa. Saalis ei nykyajan urheilumetsästyksessä ole eikä saa olla pääasia. Mielenkiinnon säilymisen kannalta mahdollisuus saaliin saamiseen kuitenkin pitää olla.

KUKIN TAVALLAAN

Entä sitten harrastusmahdollisuudet?

Eri metsästystavat tarjoavat mahdollisuudet erilaisille luonteille toteuttaa itseään. Erakkotyyppi samoilukoon yksin tai vain koira toverinaan saaden siten tyydytyksen itselleen. Seurallinen tyyppi sen sijaan lyöttäytykseen samanluonteisten kanssa samaan jänis- tai hirviseurueeseen, joka kertaa vielä illalla kämpällä päivän pummit ja onnistuneet laukaukset.

Välineitä on tarjolla runsaasti. Metsästyskelpoisen aseensa saa kohtuuhinnalla.

Harrastus kokonaisuudessaan, kun hintaan lasketaan välineiden lisäksi metsästysluvat ja matkat, tulee melko kalliiksi.

Metsästysmahdollisuus riippuu oleellisesti siitä, onko asianomainen saanut metsästysoikeuden jollekin alueelle, siis metsästysmaista. Tilanne tässä suhteessa on karkeasti ottaen sellainen, että mitä lähemmäksi Helsinkiä tullaan, sitä vaikeampi on itselleen metsästysmaita löytää. Toimipaikkaansa vaihtamaan joutuva upseeri on siviilimetsästyseurojen suhteen samanlaisessa asemassa kuin asuntoa hakiessaan. Viimeksi tullut on jonossa viimeisenä, ja jonot ovat pitkiä. Onneksi monissa varuskunnissa on valtion maita, jotka on vuokrattu varuskunnallisille seuroille ja joihin yleensä halukkaat mahtuvat jäseniksi.

Liittymällä jäseneksi Upseerien Metsästysyhdistykseen saat halvalla jahtimaan itsellesi, tosin Helsingistä katsoen vähän kaukaa, Oulun tasalta.

Lopuksi todettakoon, että metsästyslakimme mukaan metsästäjällä tulee olla vuosittain uusittava metsästyskortti. Ensimmäisen kortin saaminen edellyttää metsästäjäjatutkinnon suorittamista. Tentteihin tottuneelle upseerille kokeen suoritus ei tuota vaikeuksia.

Metsä- ja kalamiehet ovat kateellisia. Siksi en yllytä kaikkia ryhtymään jahtimieheksi. Rohkenen kuitenkin lähes 40 vuotta aktiivisena jatkuneesta metsäs-

tusharrastuksesta saamieni kokemusten perusteella suositella metsästystä eräänä upseerille hyvin sopivana harrastuksena.

Teille nuoret, jotka vasta olette eräpolkonne alkupäässä, muutama ohje:

- Päästäksenne alkuun etsikää varuskunnasta käsiinne vanhempi jahtivelj. Hän neuvo, miten on meneteltävä.
- Pitäkää eräretkillä kamera mukana ja ottakaa kuvia.
- Pitäkää retkistä päiväkirjaa. Sen sisältämät yksinkertaiset merkinnät voivat olla kullannarvoisia vuosien kulluttua.

- Tappakaa riistaa, kuten Suomen Sotilaan pilakuvassa naissoitilaat, rakkautella. Ampumataito on hankittava radalla eikä metsässä riistaa haaskamalla.

- Ja lopuksi. Nykyajan urheilumetsästyksessä saalis ei saa olla pääasia, vaan kaikki muu harrastukseen liittyvä.

Toivotan kainuulaisten upseerimetsästäjien puolesta kaikille hyvää syksyä ja jahtikärpäsen puremille antoisia eräretkiä! □

Tulipa pataan pantavaa!

Toimittuani reilut kolme vuotta kouluttajan vaativassa ja antoisassa tehtävässä, päätin kirjoittaa ajatuksiani niistä Kadettikoulun koulutus- ja johtamistaidon opetuksessa olleista puutteista, jotka olen nyt eri tehtävissä toimiessani havainnut.

Miksikö vasta nyt tällainen kirjoitus?

KadK:n päättymisestä (Huom! En sano: "valmistumisestani!") on vielä lyhyt aika, joten KadK:n tapahtumat ovat vielä tuoreessa muistissa. Toisaalta kolme vuotta kentällä on antanut jo sen verran kokemusta aiheesta, joten asioiden puntaroitiin on olemassa jonkinlaiset perusteet.

ODOTUKSET

Mielikuvani loin KadK:a käsittelevästä esitteestä, jonka sain hakupapereiden mukana. Esitteen luettuani uskoin 2,5 vuoden opiskelun jälkeen valmistuvani sotilasalan ammattimieheksi, joka pystyy kouluttamaan taidolla ja pätevyydellä.

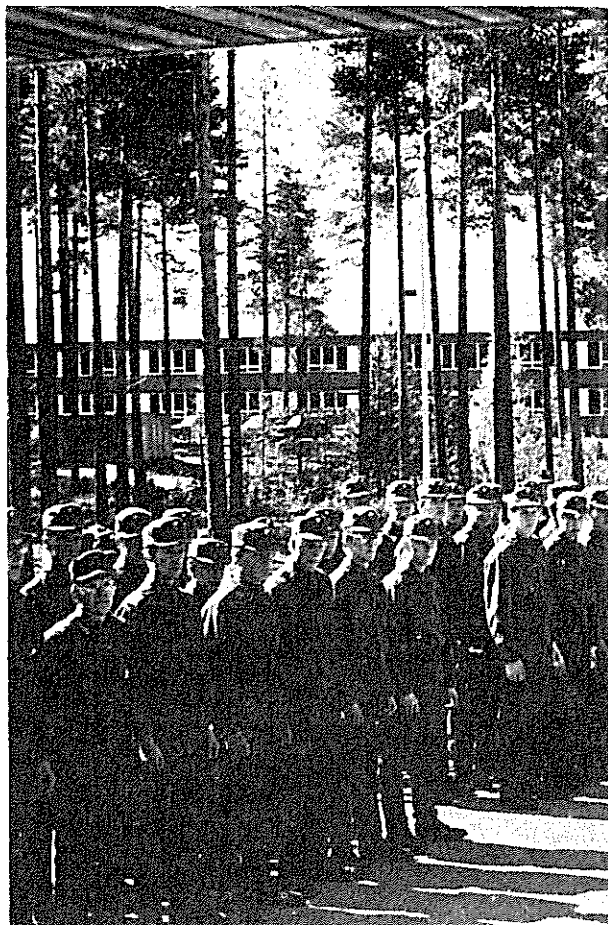
En omannut va-palveluskokemusta enkä usko sillä olevan suurtakaan merkitystä ilman tehokasta valvontaa ja kokeneen kouluttajan opastusta. Oma kokelasaikani varusmiehenä ja nyt kouluttajana kokelaiden pitämien harjoitusten seuraaminen on osoittanut, miten vaikea oli ja on kouluttaa, vaikka tuntee hallitsevansa asiat. Suurin odotus oli siis kouluttamisvalmiuden ja — pätevyuden hankkiminen.

MITEN KOULUTTAJAA TEHTIIN

Parhaiten asiaan saanee vastauksen seuraamalla vuosikursseittain koulutustaidon opetusta. I vsk:lla kouluttajien toimesta selvisivät eri harjoitustyyppien kouluttamisperiaatteet. Perusteiden jälkeen pääsin itse kouluttamaan. I vsk:lla sain pitää yhden sulkeisjärjestysharjoituksen!

II vsk:n alussa pidin tst-koulutuksen harjoituksen (aiheenkin muistan: ryhmän nopea asemaanmeno ja arvostelijakin oli "ainutlaatuinen": itse kadettikomppanian päällikkö). Toinen harjoitukseni käsitteli kevytsinkojoukkueen asemaanmenoa. Kolmas ja ainut ennen "auskultointivaihetta" varusmiehille pitämäni harjoitus oli suojeluskoulutuksen harjoitus.

III vsk:lla, liekö taito ollut niin hyvä jo, sain pidettäväkseni taas yhden harjoituksen (sama rs skoj:lla kuin II vsk:lla kv:llä). Koko kouluaikana "arpa" antoi minulle yhden ase- ja ampumakoulutukseen liittyvän harjoituksen; asia, joka on tst-koulutuksen ohella tärkein varusmiehelle annettavista opeista. Kesäleirillä

LEO PUUSTINEN

NUOREN KOULU

piti minun ammuttaa kvsko-ammunta tst-ammuksilla. Kuin kohtalon ivaa; nuoremmalla kurssilla sattui vastaavassa ammunnessa onnettomuus, ammunta oli ohi ennen alkamistaan. Tarkkaavainen lukija on huomannut, miten puolet koko kouluaikana (pl j-osastoharjoittelu) pitämistäni harjoituksista liittyy pst:an! Karrikoidusti voi todeta että...

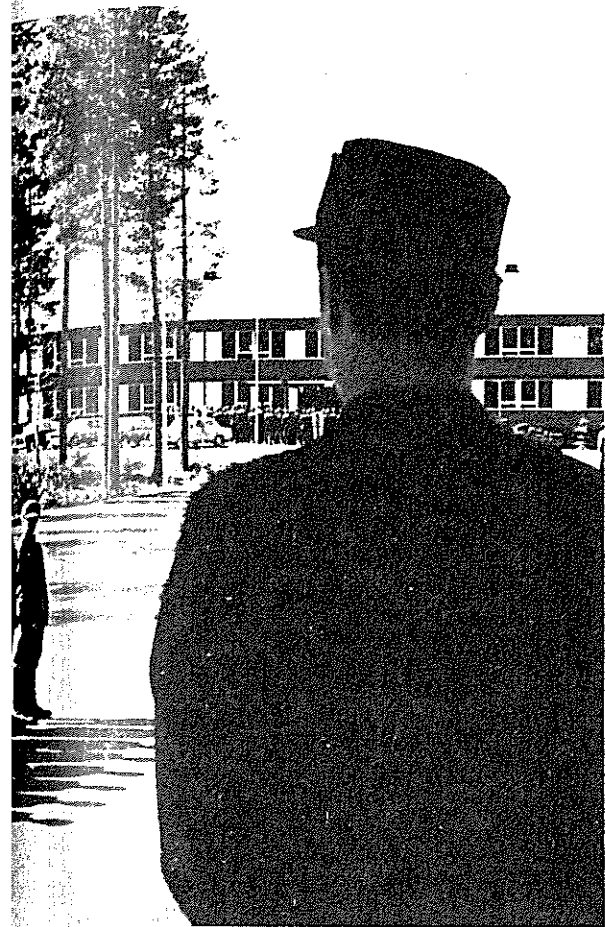
...VIIDELLÄ HARJOITUKSELLA KOULUTTAJAKSI

Tuolla harjoitusmäärällä minulle annettiin koulutustaidon arvosana, mutta se tärkein, kouluttamisvarmuus, ei kyllä tuolla määrällä irronnut. "Virhesilmä" pysyi ummessa, sillä koulutettavina olivat aina kadetit (vrt edellä), jotka tiesivät ja osasivat "tempu" yhtä hyvin kuin harjoituksen pitäjä. Etsi siinä väkisin virheitä. (Yleisin arvostelukohde harjoituksen jälkeen oli, kun kouluttaja totesi, ettei harjoituksen pitäjä korjannut ja puuttanut virheisiin tarpeeksi paljon. Mihin virheisiin?) Lisäksi kukin värväsi apu-

Nuori upseeri on vastuunalaisen tehtävän edessä saatuaan joukon alokkaita, joista hänen olisi koulutettava sotilaita. Tällöin hän voi käytännössä todeta, miten hyvää hänen saamansa koulutus on ollut. Teori-

kouluttajiksi ja ryhmänjohtajiksi ao asepajan varusmiesaikana suorittaneen joloin "homma kävi" vaikkei harjoituksen pitäjä itse ollut täysin perillä asioista. Kuka nyt olisi uskaltanut riskeerata "vahvan Heikin lopputuloksen laita Tyyneen" panemalla ummikon ko tehtäviin.

Joukko-osastoharjoittelusta (kesti 3 viikkoa) osa meni edellä kerrotun johdosta harjoitusten pitämisen opettelussa, kun sen olisi pitänyt olla viimeisen si-

AJAN MIETTEITÄ

assa koulutus on riittävä, mutta onko käytännön koulutuksen määrä riittämätön?

Yliluutnantti Leo Puustinen arvioi saamaansa koulutusta kolmen vuoden työn jälkeen.

lauksen luomista ja särmän hiontaa tulevaa varten. Joukko-osastoharjoittelu antoi paljon, pääsihän silloin vasta kunnon käsiksi oikeisiin alokkaisiin ilman kuvittelua (harjoittelu tapahtui lokamarraskuun vaihteessa). Sen aikana huomasi myös sen kylmän tosiasian, ettei kaaderista UKK:n kädenpuristuksella ja luutnantiksi julistamisella tule vielä pitkään aikaan valmistaa kouluttajaa! Mutta perusteita oli saatu, soveltamistaito kaipasi kohentamista.

MITEN ASIANTILAA KOHENNETTAISIIN

I vsk:lla opittujen periaatteiden jälkeen pitäisi pystyä järjestämään useita eri tyyppisiä harjoituksia kullekin kadetille. Todettakoon heti alkuun, ettei kurssin suuruudella saa olla rajoittavia vaikutuksia harjoitusten määrään. Pidettävään tasovaatimuksilla kurssivahvuudet sopivina! Harjoituksen jälkeen suoritettaisiin arvostelu, mutta kadetin kannalta tärkeintä, arvosanaa, ei I vsk:n harjoituksista annettaisi. Monesti totesi miten mies meni "kipsiin" ensimmäisissä harjoituksissa, vaikka oli toiminut hyvin osaavasti apukouluttajana. Vasta II vsk:lla, kun alkuvarmuutta oli saatu, arvostelu suoritettaisiin arvosanoin.

Virhesilmän kouliintuminen onnistuisi, jos harjoituksia voisi pitää enemmän varusmiesjoukolla (UudJP?) Todellista kouluttamista olisi huomattavasti enemmän.

Edellä totesin miten j-osastoharjoittelu antoi paljon. Jos j-osastoharjoitusjaksoja olisi kaksi, joista

toinen II vsk:lla, niin ensimmäisellä kerralla saatuja kokemuksia olisi vuosi aikaa sulatella. Näin ollen III vsk:n harjoittelu olisi jo enemmän sitä loppusilauksen hankkimista. Ihannetapauksena voidaan pitää sitä, että j-osastoharjoittelun toisen osan saisi suorittaa tulevassa joukko-osastossaan ja jopa tulevassa perusyksikössä vanhemman upseerin valvoessa pidettäviä harjoituksia. Allekirjoittanut on saanut kokea sen ja voin vakuuttaa, että opin 3 viikossa kouluttamisesta sen minkä KadK:ssa 2,5 vuodessa!

TULIKO JOHTAJAA?

Johtamistaito on toinen tärkeä taito, jota nuori luutnantti koulustaidon ohella tarvitsee. Johtamistaitoa kouluttivat niin sotilashenkilöt kuin siviilihenkilötkin. Siviiliopetuksesta totean suurimman osan menneen yli ymmärryksen siitä syystä, että luennoija puhui sata sanaa minuutissa, sisältäen todella uusia sivistyssanoja kolmanneksen.

Sotilasjohtajuutta sain kokea I vsk:lla toimiessani kadetti johtajana (= heiluri välillä joukkue - kurssinjohtaja). II ja III vsk:ien aikana johtamistaitoani punnittiin kaksi kertaa "suuremmissa puitteissa" (= jjoht-kpääll). Sillä kerralla, jolloin toimin sotaharjoituksessa komppanian päällikkönä sain johtaakseni komppanian moottorimarssin Räyskälästä Santahaminaan. Kouluttajanani toiminut upseeri totesi, kun komppania oli liikkeellä: "Kadetti herättää minut sitten Herttoniemessä!" Opetuskohteita ei sillä moottorimarssilla ollut.

Lukuisissa karttatarjoituksissa sai sitä johtajan kaipaamaa käskyvalmiutta, mutta SKK vei pahimmoilleen pätevät taktiikan opettajat ja uusia opettajia ajettiin sisään. Tapahtuma toistunee parin kolmen vuoden välein.

Taktillinen koulutus tähtäsi pääpainollaan sodan ajan kpääll:n toimien hallitsemiseen ja muu koulutus rauhan ajan jjoht:n tehtäviin. Kuitenkin hyvin moni joutuu toimimaan ra-yksikön päällikkönä. Tehtävässä, johon koulutuksen sijasta sai toivomuksen "jos joudutte päälliköksi ennen kapteenikurssia, toivottavasti yksikössänne on pätevä väepeli, muuten olette hukkuvan laivan kapteenina."

Allekirjoittanut on saanut toimia kpääll:nä muutenkin kuin kesäloman aikana. Myönnän, että tieto asiasta alkuun kuivasi suuta kovasti, etenkin, kun olin saanut jv-koulutuksen ja toimin PionK:n päällikkönä. Päällikön toimenkuva selvisi luettuani YIPalVO:stä luvun IV:1; suuta kuivasi yhä enemmän! Kokeneen päällikön vinkistä lueskelin sekä j-os:n että PE:n PMK-hyllystöt. Siinä sivussa

väepeli toi paperin toisensa jälkeen allekirjoitettavaksi, vakaasti nimi paperiin ja mielessä toivomus, kunhan ei tulisi maksuääräyksen kanssa takaisin. Vaikeuksia oli monia, mutta ajalla ja vaivalla ne selvitin. Oudointa asiassa oli se, että jouduin vastaamaan päällikkönä tehtävistä, joihin en ollut saanut minkäänlaista koulutusta KadK:ssa. Kaikesta huolimatta päällikkönä olo antoi paljon, jos se myös vaati vähintään yhtä paljon. "Hyvää se nuorelle miehelle tekee", totesi saatesanoiksi pkom, kun ilmoittauin siirtoni johdosta. Teki, teki. Sen jälkeen joukkueen johtaminen oli todella helppoa. Tosin joukkueen kouluttamisesta tunsin enemmän vastuuta kuin ennen päällikkökautta. Päällikköhän vastaa yksikön koulutuksesta vaikkei kävisi kuin huomenta sanomassa yksikölleen aamuisin.

RA-PÄÄLLIKKÖ- KOULUTUSTA MUKAAN

KadK:n III vsk:lle pitäisi varsinkin sinne loppupuolen "joutokäynnille"

lisätä koulutusta päällikön tehtävien hoidosta. Ja nimenomaan upseeri, joka on itse toiminut vähintään pari vuotta päällikkönä. Monet jokapäiväiset käytännön asiat selviäisivät eikä tarvitsisi miettiä, mitä tuokin YIPalvO:n määrittämä tehtävä tarkoittaa. Jos olisi kaksi j-osastoharjoittelukautta, niin jälkimmäiseen voisi sisällyttää perehtymistä yksikön johtamiseen, tutkia koulutus-suunnitelmia jne.

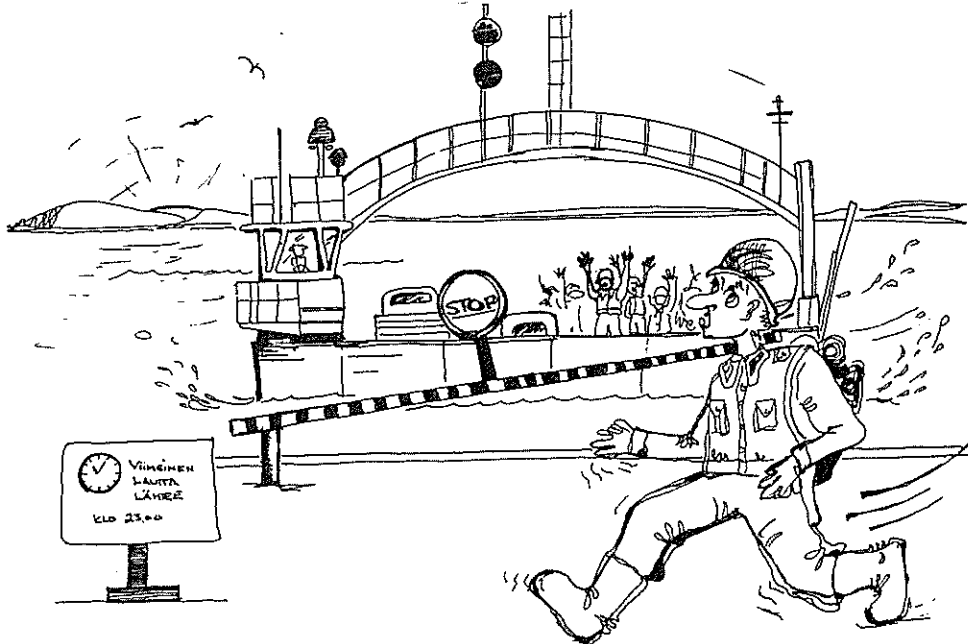
LOPUKSI

Olen tähän asti esittänyt kritiikkiä asioista, jotka kaipaavat korjausta. Tietääkseni KadK:n kesto on v 1978 alkavasta kurssista alkaen jatkettu 3 vuoteen, jolloin näille lisäyksillekin löytyy varmasti tilaa.

Saattaa olla, että nyt muutoksia on jo tullut KadK:n opetusohjelmiin tietämättäni ja ehkä osa esittämistäni mietteistä on jo toteutunut. Niistä voi joku nuorempi kolleega kertoa. □

MONESSA MUKANA

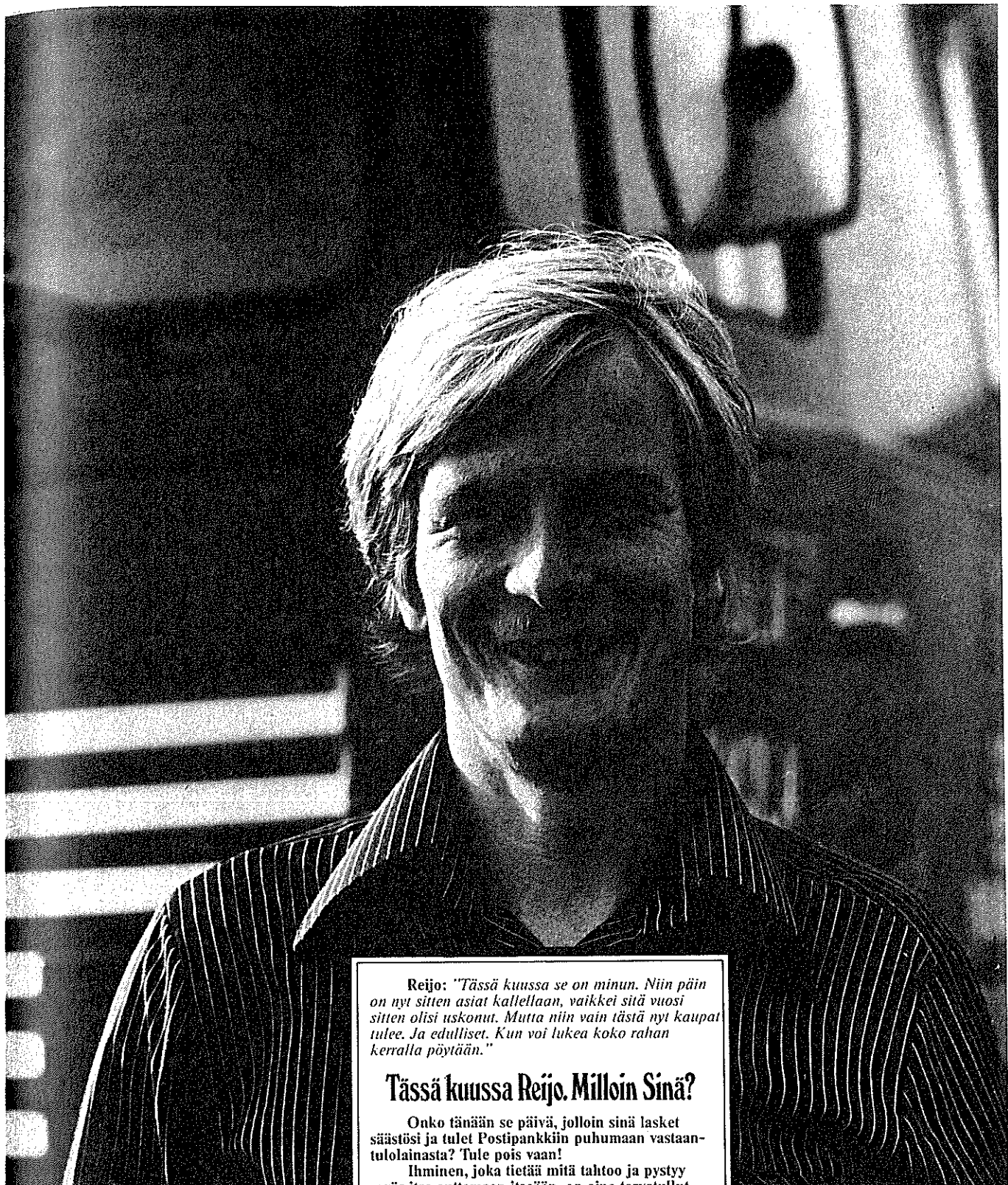
OMP

OMP-YHTYMÄ OY

KONEPAJA

PL 312 . 90501 OULU 50
Puh. (981) 341 322
teleks 32-324 omp sf

Reijo: "Tässä kuussa se on minun. Niin päin on nyt sitten asiat kallellaan, vaikkei sitä vuosi sitten olisi uskonut. Mutta niin vain tästä nyt kaupat tulee. Ja edulliset. Kun voi lukea koko rahan kerralla pöytään."

Tässä kuussa Reijo. Milloin Sinä?

Onko tänään se päivä, jolloin sinä lasket säästösi ja tulet Postipankkiin puhumaan vastaan-tulolainasta? Tule pois vaan!

Ihminen, joka tietää mitä tahtoo ja pystyy myös itse auttamaan itseään, on aina tervetullut Postipankkiin. Ja jos me jo tänään voimme tuoda tavoitteesi ulottuville, tästä tulee todella hyvä päivä. Niin sinulle kuin Postipankille.

Tule siis käymään. Oma postisi opastaa ja neuvoo.

POSTIPANKKI

KOMENTAJAT JOHTAMAAN KADETTIPIIREJÄ

Kadettikunta on syntynyt tarpeesta. Työtä riittää edelleen, mutta riittääkö työn tekijöitä? Useat kadettipiirit toimivat huonosti jotkut eivät toimi ollenkaan. Tulisiko komentajien ottaa vastuu myös tässä asiassa?

Kuten tiedetään, vaikka aina ei tulla ajatelleeksi, Kadettikunta r.y. on valtakunnallinen yhdistys, jonka suoria jäseniä upseerit ovat.

Yhdistyksen toiminnan tehostamiseksi sääntöjen 14. §:n mukaan "kadettikunnan jäsenet jakaantuvat alueittain kadettipiireihin, jotka alueellaan toimivat Kadettikunnan yhteisten tarkoitusten toteuttamiseksi."

Kadettipiiri ei siis ole rekisteröity yhdistys "lakimääräisine" sääntöineen. Sen toiminta tapahtuu Kadettikunnan määräämien toimintaohjeiden mukaan. Toimintaohjeiden mukaan voi kadettipiirin normaalin järjestötoiminnallisen toimintamuodon lisäksi esiintyä myös ns. alueellinen muoto, jossa kadettipiirillä on vain yksi toimihenkilö, yhteysmies. Järjestelmä on voimassa enää kuluvan vuoden, sillä tämän vuoden vuosikokous teki päätöksen, että v. 1978 lähtien kadettipiireissä siirrytään yhtenäiseen piirihallituksen johtamaan toimintamuotoon.

"KADETTIKUNTA-LIIKKEESTÄ"

Se, että kadettikunta syntyi tarpeesta ja oli luonnollinen yhdistys ajaessaan isänmaallisen, aatteellisen toimintansa lisäksi kadettiupseerien käytännöllisiä etuja maan kirjavassa upseerikunnassa, on selviö. Paljon on sensijaan keskusteltu siitä, onko Kadettikunnalla tämän päivän moninaisten upseerijärjestöjen joukossa järkevää tarkoitusta. 1960-70 lukujen taitteessa keskusteltiin vuosikokoustasollakin voimakkaasti yhdistyksen toiminnan lopettamisesta. Katsottiin, että on turha hajoittaa voimia samantapaisiin järjestöihin. Upseeriliitto voisi hoitaa esim. aatteellisen jaoston muodossa kadettikunnan tehtävät. En väitä, etteikö näin menetellen olisi voitukin tulla hyvään tulokseen. Päätökseksi kuitenkin tuli, että Kadettikunta jatkaa itsenäisenä. Samalla tehtiin selvä työnjako: Upseeriliitto hoitaa jäsenistönsä ta-

loudellisia pyrkimyksiä, Kadettikunta maanpuolustusaatteellisen toiminnan.

Sääntöjensä "tehtäväpykälän" kolmessa kohdassa neljästä Kadettikunta tähtää jäsenistönsä toveruuden, yhteis- ja maanpuolustushengen yms. sisäisen aatteellisuuden kohottamiseen ja siinä neljännessä maanpuolustusaatteen vahvistamiseen muun kansan keskuudessa.

Tämän vuosikymmenen alkuvuosista lähtien on yhdistyksen toimintasuunnitelmissa toistuvasti ollut etusijalla turvallisuuspoliittisen tietämyksen levittäminen erityisesti koulunuorison keskuuteen. On ollut lukuisia seminaareja opettajille ja luento- yms. opetustoimintaa eri alojen kouluissa. Toimintaa on todella ollut melkein joka puolella maata. Yleinen havainto kuitenkin lienee, että toteutus on ollut vain harvoissa käsissä. Laajalti on ollut osanottajakatoa myös kadettipiirien kokouksissa, vuosi- ym. illanvietoissa ja muissa upseerien omissa juhlissa. Onko johtoportaisa unohdettu

töjen pääkohdat eli omassa keskuu-
tehtävä aatteellinen työ? Onko täl-
työn tarvetta? Onko keinoja tehdä
työtä? Ainakin nämä kysymykset
ivät mietittäväksi. Haluaisin jättää-
ne yleisemmin ajateltaviksi ja kes-
ltaviksi. Joitain omista ajatuksis-
esitän jatkossa.

ANISAATIOSTA...

varmaa, että tämän päivän yhteis-
assa on tarpeen tehdä maanpuolus-
teellista työtä. Onhan se myös
puolustusvoimien lakisääteisistä
vistä. Kun meillä upseereilla yksi-
ä kansalaisina on tähän valmis jär-
Kadettikunta, käyttäkäämme sitä
ssä mitassa hyväksi tässä yhteis-
aan suuntautuvassa työssä. Keskus-
Upseeriliitto/Kadettikunta jääköön
inakin viideksi tai kymmeneksi vuo-

ilaista maanpuolustusaatteellista
tapahtuu joukko-osastossa ja siitä
ain puolustusvoimien organisaation
eissa mitä moninlaisimmassa muo-
a. On turvallisuuspolitiikan ope-
, komentajien ja päälliköiden puhut-
, sotilasjuhlia, näyttelyitä, yhteis-
ntaa reserviläisjärjestöjen kanssa,
laisvierailuja yms. Luento- ja oppi-
apua kouluihin pyydetään kadetti-
n lisäksi myös suoraan joukoilta.
konaisvastuunsa mukaisesti
ko-osaston komentaja on myös kai-
tämän erilaisen maanpuolustushen-
vaikuttavan toiminnan johtaja.
i olisikin järkevää ja toimintoja sel-
ävää, jos joukko-osaston kome-
(usean joukko-osaston kadetti-
varuskunnan päällikkö tai alueen
in upseeri) ottaisi myös paikallisen
tppiirin komentoonsa. Onhan ko-
entaja jo luonnostaan, sotilashierar-
mukaan, alueen upseeriston hen-
ja aatteellinen johtaja. Erityisesti

Kadettikunnan päämäärissä esintyvä
upseeriston sisäisen hengen ja aatteel-
lisuuden kasvatus, joka ei näytä olevan
itsestään selvä asia, tulisi tässä järjestel-
mässä nykyistä luontevammin ja tehok-
kaammin hoidettua. Em. menettelystä
on muuten jo positiivisia kokemuksia,
esim. Joensuusta.

Joku varmaan sanoo, ettei tämä käy;
ei järjestötoimintaa saa sitoa viralliseen
organisaatioon, kadetti-
häviää. Vastalauseet eivät vakuuta. Ei it-
senäisyys ole piiritoiminnassa pää-
määrä, tulokset ovat. Toisaalta kaikki
on tietysti vapaaehtoista; komentajat ja
vastaavat vain asettuivat upseerihen-
gen mukaisesti "herrasmiehe-
sesta" käytettäväksi. Uskon, että tämä
olisi juuri tarvittava piristysruiske kadet-
tipiiritasolla. Kadettikunta r.y. toimisi
tietysti "vapaana" yhdistyksenä entiseen
tapaan sääntöjensä mukaisesti.

... JA TOIMINNASTA

Mitkä olisivat tänään toiminnan ta-
voitteet ja menetelmät kentällä
sisäisessä, aatteellisessa työssä? Katso-
kaamme tällä kertaa, että ulospäin suun-
tautuva työ onkin kunnossa — ei pulmia.

On kai lähdeittävä upseerina olemisen
perusteista, upseerihengestä. Hyväksyt-
täänkö "upseeriuden" aatepohjaksi seu-
raavaa: demokraattinen mielenlaatu, yh-
teiskunnallinen palvelumieli, kansako-
konaisuuden ymmärtäminen, usko suo-
malaiskansallisen vapauden ensisijaisuus-
teen, usko maanpuolustukseen, yhteis-
henki ja toveruus. Useimmat varmaan
hyväksyvät ja sisäistävät tämänkaltaisen
luettelon. Jo uraa valittaessa nämä ovat
olleet milloin selvemmin, milloin hämä-
rämmin esillä.

Mutta miten em. ominaisuudet, uskot
ja tunnot pysyvät, heikentyvät tai vah-

vistuvat? Herkimpiä heikentymään elä-
män arjessa ja ulkopuolelta tulevissa
paineissa lienevät kolme viimeksi mainit-
tua. Miten uskoa ylläpidetään tai kehite-
tään, miten yhteiskuntaa lujitetaan? Kä-
sittääkseni se ei tapahdu juhlien eikä juh-
lavasti, vaan jokapäiväisessä työssä, pal-
veluksessa esimiesten "kouluttamana".
Esimies jakaa puhutteluissa, tarkastuk-
sissa, jatkokoulutuksessa tietoja ja lujit-
taa uskoa, tukee alaisen toimintaa, kan-
nustaa, näyttää esimerkkiä. Kyllähän
komentajan pitää tänäänkin olla alais-
tensa henkinen ja aatteellinen johtaja. Ei
siis tarvita tällä alalla mitään erillistä ka-
detti-
tatoimintaa komentajan johdolla. Toisin
sanoen: kun aikaisemmin sanotun mu-
kaisesti komentajat ryhtyvät kadetti-
riensä johtoon, poistuu epämääräisyys
ja hajanaisuus tästä sisäisestä, aatteel-
lisesta työstä.

Upseeriston keskuudessa on siis
varmasti edelleen Kadettikunnan pää-
määrien mukaisen aatteellisen työn tar-
vetta. Ja työtä tehdäänkin joka päivä. Se
on vain enimmäkseen tuota arkista,
ulospäin tavallisesti näkymätöntä, johta-
juuteen perustuvaa toimintaa, jolla on
omat keinonsa. Aatteellinen työhän on
tunnetusti vaikeaa, väkisin tekemällä ei
tule tuloksia. Mutta ajan kanssa, hy-
vässä johtajuusilmapiirissä, voi kehitystä
tapahtua. Viime aikoina kadetti-
solla ei monin paikoin ole ollut todol-
lisia ja tehokkaita käytännön mahdol-
lisuuksia, koska sen ohella, että upsee-
rien järjestökenttä on päällekkäinen ja
sekava, vanhimmat upseerit ovat olleet
enimmäkseen poissa vastuusta.

Siis kadetti-
lisimman yhdenmukaiseksi varuskunta-
ja joukko-osasto-organisaation kanssa.
Ja jotta ei syntyisi väärinkäsityksiä: evp-
upseerit tietysti edelleen mukaan piirihal-
lituksiin, upseerijuhliin ja muuhunkin
toimintaan halunsa mukaan. □

Puolustusvoimien huolto

Esihistoriallisena aikana

II osa

Metsästys, lintujen ja lihariistan pyynti, on ollut toinen puoli muonan hankinnasta. Kun kylän varustaman venekunnan vilja-, liha- ja kalavarasto, jonka ”kestikievarihuolto” ja merenrannan kalastusasemat olivat sille luovuttaneet, alkoi ehtyä ja veneen keulassa oleva ”ryhmän” keittoastia, rautapata, kolista tyhjyyttä, oli lähdettävä josain Perä-Pohjolan jokivarsien korkeudella itse lihanhankintaan. Se tapahtui levähdyspaikkojen lähiympäristöön yhdeksi yöksi rakennetuilla ansoilla ja ka-koilla. Metsästysaseina olivat kevyet aseet: keihäs, käsijousi ja puukko, työvälineenä kannettava kirves, jokamiehen sivuase ja yleistyökalu.

TILAPÄISMAJOITTUMINEN

Kun yövyttiin rannoille, vesitien äärelle, voitiin jokien koskissa ja järvien salmissa kalastaa samoin lyhyessä ajassa kootuilla sulkupyödyksillä ja veneessä kuljetetuilla välineillä, haavilla ja atraimella. Havaspyödyksiä lienee harvemmin kuljetettu mukana, tuskin edes kulluunotaa. Ne lienevät olleet ”kestikievariasutuksen” vakinaisia pyyntivälineitä.

Vuosisatojen kuluessa opittiin tuntemaan vakituisesti käytettyjen kulkureitien varsilla parhaat riistapaikat ja kala-apajat. Miespolvien aikana vakinaistuvat myös jokaöiset levähdyspaikat aina päivamatkan päähän näiden huoltopaikkojen välimaastossa. Matkanteho ja sen

aikainen huolto saivat siten aikojen kuluessa hyvin vakiintuneet muodot. — Sisä-Suomessa ja Suomenselän vedenjakajalla nämä pyyntipaikat ja apajat siirtyivät vähitellen kylän viralliseen maanomistukseen, niistä kehittyi ”miehenmetsiä” ja ”päiväkuntia”, sitten kestikievariasutuksen uudistiloja. Mutta Peräpohjassa ja Lapissa meren takana olivat ansapolut ja kala-apajat vuosisatoja jatkaisen matkaajan käytettävissä, liikkui hän sitten rauhallisissa tai sotaisissa aikeissa. Täten oli koko Metsä-Lappi eli Kemin laaja vesistöalue vuosisatoja sekä länsisuomalaisten että karjalaisten yhteisesti käyttämää erämaata, josta taisteltiin, kunnes se vasta Täyssinän rauhassa v. 1595 liitettiin Suomeen.

Erämaahan syntyi täten autiotupien ja piilopirttien sekä nuotiopaikkojen verkosto. Kun tultiin ”asutuille” seuduille, lappalaisyliin, otettiin turkisveroa, mutta käytiin myös kauppaa koruilla ja aseilla ja saatiin muonitus sinä aikana,

mikä ”ihmisten ilmoilla” viivytettiin. Täten oli muonitus varmistettu, niin hyvin pohjoiseen kuljettaessa kuin paluumatkalla.

Huoltopaikoilla varastoon pyydytetyt lihat ja kalat säilöttiin lumessa, ripustettiin kevättalven ahavaan kuivumaan, naulattiin seinälle kuivumaan tai upotettiin kesällä lähteeseen tai suohon. Siitä ne sai paluumatkalla valmiina käyttöönsä. Matkat pohjoiseen ja itään tehtiin kevättulvan aikana toukokuun kesäkuussa ja osin maanviljelijöiden päätyttyä ennen jäiden tuloa syyslokakuussa. Sydäntalven kovien pakkasten aikana ei liikuttu pitkiä matkoja eikä myöskään sodittu. Keskikesällä oltiin viikinkiretkillä keväällä noudettuja turkiksia myymässä, hoidettiin kylviä, kaskea ja sadonkorjuuta sekä ja sodittiin.

HÄTÄRAVINTO

Viljan loputtua oli mahdollisuus saada luonnosta myös kasvisravintoa hätäravintona. Petun valmistus keväisestä männynnilasta on hyvin pitkäaikainen prosessi, jota ei voitu käyttää hyväksi erämaahuollossa, mutta vehkanjuuri ja poronjäkäle (myös islanninjäkäle) ovat olleet kaikkialla tunnettua hätäleipää. — Jo 1200-luvun lopulta lähtien ovat Vehkalahden aateliset asemiehet eli knaapit muonittaessaan Turusta Viipuriin matkaavia varusväenosastoja leiponeet näille vehkaleipää nykyisestä kirkkojärvestä, silloisesta Vehkalahdesta ja Lelun soilta nostamistaan juurista.

Poronjäkäle oli siitä harvinainen hätäleipäaines, että sitä oli saatavissa luonnosta ympäri vuoden ja se oli heti käyttövalmista. Jäkäleä oli kaikissa mäntymetsissämme, sitä voitiin myös varastoida niin kantoporujen ruoaksi kuin autiotupien hätävarastoksi. Muuten olivat erilaiset ravintojuuret kevätruokaa, siis nostettava juuri siihen aikaan, jolloin kaukoretket tehtiin, edellisen vuoden sato oli ehtymässä ja puutostaudit uhkaamassa. Kansanomaisen talonpoikaiskulttuurin perimätiedon mukaan on seuraavia kasveja käytetty lisäravintona, joskaan meillä ei ole varmuutta siitä, että tätä kaikkea olisi käytetty lisäravintona

vehkan ja jäkälän ohella myös nyt esitel-
täväinä aikana:

- juolavehnan juurakot,
- järvikaislan juurakot,
- järviruo'on juurakot (myös rehua),
- lumpeen juurakot (myös rehua),
- raatteen juuret,
- voikukanjuuri,
- sananjalan, nim. kuolleen kouran juu-
rakot,
- maitohorsman juurakko (syksyllä) ja
- mesiangervon juurakot (nosto syksyl-
lä).

"Luonnonviljana" on käytetty eri heinälaatuisten jyviä, ainakin rantakau-
raa, juolavehneä ja mannasorsimoa sekä
hierakan, tattarin ja savikan sukuisten
kasvien siemeniä sekä apilankukkajau-
hoa.

Marjoja on käytetty tuttujen metsä-
marjojen lisäksi juolukkaa, variksenmar-
jaa - erityisesti Lapissa - pihlajaa ja
tyrniä sekä ruusunkiulukoita. Marjat
ovat olleet syysruokaa.

Viherravintoa ei ole juuri käytetty
kuin suolan korvikkeena oksaalihappo-
pitoisia ketunleivän ja suolaheinän lehtiä
mm. leivän lisänä. Keväällä on ensim-
mäisenä tuoreruokana, "salaattina" käy-
tetty kaislan versoja, nokkosen lehtiä,
vuohenputken ja karhunputken versoja,
vesiheiniä ja nuoria voikukanlehtiä sekä
nuoria koivunlehtiä keitetynä. Ruohosi-
puli on ollut keittojen mauste. Tässä on
mainittu vain tutuimmat ja laajoina kas-
vustoina esiintyvät lajit.

YÖPYMINEN

Yöpymistekniikka erämaassa kehitet-
tiin jo esihistoriallisena aikana. Maamme
ja koko pohjoiskalotin vesistöjen varsilta
on talletettu satamäärin vakinaisten tu-
lentekopaikkojen merkkejä, erämiehen
vyöstä pudonneita soikeita tuluskiviä.
Nykyiset Lapin tuntureiden autioituvat
ja turvekammiot ovat viimeinen jäte
siitä autiotupaverkostosta, joka ai-
koinaan 600-luvulta lähtien levittäytyi
yli itäisen ja pohjoisen erämaan. Va-
kinaisten kulkureittien varsille kohosi
niin merenrannan "kalastusasemille" jo-
kisuihin kuin sisävesien ja jokien varsille
päivämatkan välein yhä vakinaisempia
yöpymispaikkoja.

Ahkerasti liikennöidyllä Suomenlah-
den saaristoreitillä syntyi vakinaisia
jokisuusatama-asutuksia, joiden välillä
oli useita kala-apaja-asutuksia. Sisä-
maassa ja pohjoisessa olivat matkamies-
ten "asennot" kevyempiä rakennelmia.
Aluksi tehtiin metsästä tuoduista riu-
uista, levytuohesta havuista pyöreä pis-
tekota, "lapinkota". Vakinaisempi asu-
mus oli tukikehikon varaan pystytetty
vinoin seinin rakennettu pitkänomainen
maakota, jonka ylläkuvatulla tavalla
punotut seinät oli ulkopuolelta vahvis-
tettu latomalla turpeita ja luomalla
maata ja lunta. Kummassakin kodassa
oli maakivistä koottu liesi, edellisessä
keskellä, jälkimmäisessä kodan perällä,
vastapäätä ovea.

Vihdoin voitiin rakentaa oikein kelo-
honnainen ikkuna-aukollinen savupirtti,
jonka kiuas ladottiin maakivistä, poh-
joisessa yleensä liuskekivistä. Pysyväm-
piä rakennelmia pystytettiin sinne, missä
viivähdtettiin pitempään muonaa hank-
kien ja vaatteita huoltaen.

Sateen yllättäessä ja muutenkin päivä-
matkan puolivälissä pysähtyessä oli
yövyttävä tulilla laavun suojassa. Kun
yöpyminen ja yleensä oleminen edellytti
polttopuiden saantia, eivät suomalaiset
liikkuneet varsinaisessa tunturimaas-
tossa ainakaan koivuvyöhykkeen ylä-
puolella kuin päivänmatkan kerrallaan
ja aivan määrättyjä, harvoja jokiuomia
ja harjuja seuraten.

RUOANLAITTO

Ruokailuvälineitä ei ole kuljetettu mu-
kana kuin henkilökohtaisena varusteena
puukko ja venekohtaisena keittopata.
Keittovälineitä on löydetty jo 800-luvun
viikinkien venehaudoista, joten niitä on
pidettävä kaukoretkien välttämättöminä
varusteina. Muu tarpeellinen astiasto ja
välineistö voitiin tehdä puusta, tuohesta,
haapalastusta tai pähkasta itse metsässä,
joten sitä ei otettu kotoa mu-
kaan. Tämä puhdeaskartelu oli vartio-
vuorossa olevien miesten tehtävänä

toisten keskittyessä muonan hankintaan.
Perimätieto kertoo, että vihollinen pyrki
yllättämään sotapolulla olevat suoma-
laiset juuri näillä yöpymispaikoilla, jotka
vakiintuivat rauhanomaisia retkiä varten
vuosisatojen kuluessa.

Ruoanlaitto vaati oman tekniikkansa
niin vakinaisilla kuin tilapäisillä leväh-
dyspaikoilla. Kun ruoka-aineita oli va-
rastoitu kuivattamalla, lumeen tai lähtee-
seen upottamalla, voitiin se valmistaa
nopeasti suuremmallekin joukolle. Sa-
vustaminen tapahtui savupirtin kiukaan
yläpuolella orsilla, tuoreen riistan saattoi
valmistaa osin jäähtyneessä kiukaan pe-
sässä oljilla yön kuluessa kuivapaista-
malla eli pariloimalla. Tämä valmis liha
sopi sitten sellaisenaan evääksi mukaan
otettavaksi. Vanha konsti on vuorata
maakuoppa kivillä, polttaa siinä nuotio
ja puhdistaa sen jälkeen hiilet sekä täyt-
tää kuoppa kerroksittain kypsennettä-
vällä ruoalla ja kuumilla kivillä ja peit-
tää se turpeilla. Hautapaistos kypsyy
saalistusmatkan tai yön aikana. Lihaa
saattoi kypsennää myös suoraan kiuaski-
villä. Paljon erilaista ruokaa kypsennet-
tiin, varsinkin kalaa pelkästään tikku-
jen ja käänneltävien vartaitten varassa
avonuo tiolla. Myös padassa keittäminen
on voinut tapahtua kiuasuunin puuttu-
essa avotulella, riukujen varaan esim.
pistekotaan ripustamalla.

MUU HUOLTO

Vaate- ja varushuolto tapahtui sek in
jo tilapäisesti yövyttäessä. Kastuneiden
varusteiden kaivatus ja virsujen teko
seuraavaksi päiväksi olivat iltanuotioilla
toistuvia toimenpiteitä. Puhdetoinä teh-
tiin myös kantovälineitä, punottiin
köyttä, paikattiin jalkineita ja vaatteita.

Suuret tuohilevyt ovat olleet tarpeen
monipuoliseen käyttöön: maakosteus-
delta eristäviksi alustoiksi, kodan ja laa-
vun rakentamiseen, suojapeitteinä esim.
turkisten suojaamiseksi sateelta. Haapa-
lastusta ja tuohesta on punottu erilaisia
astioita. Vähempiarvoisia muokattuja

nahkoja on käytetty vuoteina ja suoja-peitteinä sekä sadeasuina.

Luonnosta ei ollut saatavissa täyden-nystä. Jousien jänteiden ja kaarien korjauksia, aseiden terotusta y.m. on tietysti voitu levähdyspaikoissa tehdä. Nuoliin on valmistettu luukärkiä poronkoipiluusta metsästystarkoituksiin.

Lääkintä ja terveydenhuolto on ta-
pahtunut yöpymispaikoilla. Yllä mainitiin jo saunomismahdollisuudesta ”kesti-
kievareissa” ja merenrannan ”kalastusa-
semilla”. Mutta myös Metsä-Lapin joki-
varsien vakinaisemmilla levähdyspai-
koilla on saunottu, sillä se oli metsäs-
työnsä hankkimisessa välttämätön rituaali.

– Taistelun jälkeinen haavaensiapu on ollut ongelma. Siteenä on käytetty tuolta. Lisäksi tiedetään, että pienempien verenvuotojen tyrehtyttämiseen on sitomisen lisäksi käytetty menestyksellä verensulkuloitsua. Haavatulehduksen estämiseen on tarvittu erilaisten lääkekasvien käyttöä. Erilaisiin vavoihin on käytetty seuraavia yleisiä lääkekasveja:

– Tulehduksiin, paiseisiin, haavoihin: ratamon ja koivun lehdet murskattuna lehtivihreäpuurona; punainen rantakukka ja keltainen ranta-almi; kamomilankukat, valkokeipin kukat; takiaisen

lehdet; peltokorte ja siankärsämö; rätvänän juuri; pellavansiemenet; musta naavajakälä. Ulkonaisesti käytetty lääke on valmistettu kuumassa vedessä haudutetuista kasvin osista.

– Palohaavoihin: mustikkamehu; pelavansiemenhaude.

– Hengitysteiden tulehduksiin ja mahavavoihin: koivunmahla (samalla yleinen terveysjuoma ja hunajan ohella ainoa makea); kamomilla; siankärsämö; rätvänän juuri; kuminan siemenet; kanerva (nimenomaan mahan kouristusvavoihin); pujo eli maruna; mustikka (tärkeä yleislääke); raatteen lehdet; männynkäpytee ja tervavesi; kevätesikko; seljankukkatee. Sama lääke kelpasi siten sekä ulkonaisesti että sisäisesti nautittuna.

– Virtsatieulehduksiin kylmettyessä: sianpuolatee.

– Kuumeeseen: koivunlehdet ja katajanmarjat, seljanmarjat.

– Kouristuslääke: virmajuuri.

– Keripukkia vastaan: marjat, pihlajan marjat ja ruusun kiulukat, katajanmarjat, nokkosmehu, kaihunputken juuri.

– Sydäntä vahvistavat: rätvänän juuri, tuomen marjat, kielon juuri, orapihlajan marja.

– Sokeritautiin: mustikka.

Matkoilla on voitu turvautua vain metsässä, rannoilla ja niityillä kasvaviin lajeihin; tässä on mainittu myös joitakin kotipihan lääkekasveja. Huomiota herättää tavallisimpien puulajiemme, varpujen ja ruohojen monipuolinen käyttö. Yksityiskohtaisempia reseptejä ei tässä voi esittää. Ilmeisesti jollakin kyläkunnan varustaman venekunnan miehistä oli rohtopussi mukana erikoisvarusteena. Muuten otettiin lääkkeet suoraan luonnosta.

OLISI OPIKSI OTETTAVAA

Tällainen on siis ollut suomalaisen erämaahuollon kokonaiskuva. Erätekniikka on ollut tunnettu jo varhain ja sitä on kehitelty ajanlaskumme ensi vuosidoista alkaen ottaen oppia lappalaisilta niin pyyntikulttuurin yksityiskohdissa kuin porotalouden osalta. Erätekniikka siirtyi taistelevan joukon huoltotekniikaksi ja vaikutti siten maamme historialliseen kohtaloon lähinnä 600-luvulta lähtien, jolloin taistelu Suomesta oli kiivaimmillaan ja maamme liittyminen länsimaiseen kulttuuripiiriin alkoi. Erämaahuolto säilytti ratkaisevan asemansa kaikkina niinä vuosisatoina, jolloin Suomen kansa ja valtakuntakokonaisuus syntyi keskiajan kuluessa Pähkinäsaaren rauhan rajan turvin. Sen merkitys päättyi vasta turkistalouden ja kaukomatka-
lun loputtua uuden ajan alussa ja Kustaa Vaasan perustettua säännöllisen velolaitoksen voutikuntineen, keskitetyn hallinnon ja kansallisen, kutsuntoihin perustuvan asevelvollisen sotavoiman ja aluejärjestelmän 24.2.1555.

Me olemme tottuneet ”Väinämöisen aikuisesta” asiasta puhuessamme ajattelemaan, että se on auttamattomasti vanhentunutta, jopa lapsellista, siviilimäisyyttä j.n.e. Kuitenkin ”ukko Väinämöinen” edusti symbolihahmona viisautta, harkintaa, tutkimista, kaikkien olosuhteiden huomioimista ja sukupolvien kokemusta. Erityisesti on muistettava, että hän säännöllisesti menestyi vuosisadasta toiseen puolustustaistelua vaikeissakin olosuhteissa käyttäessä. Ehkä voimme soveltaa jotain edellisten sukupolvien viisaudesta nykyisiinkin puolustustaistelun huollon ongelmiin. □

UAZ 469 B Vaikeiden teiden maastoauto

UAZ 469 B on suunniteltu nimenomaan vaikeiden olosuhteiden autoksi. Sen yksinkertainen ja vankka rakenne merkitsee käytännössä luotettavuutta ja ajovarmuutta. UAZ 469 B kuljettaa 7 henkilöä ja 165 kiloa tavaraa tai 2 henkilöä ja 540 kiloa tavaraa. UAZ 469 B on nelipyörävetoinen. Maantieajossa etupyörävevo voidaan irrottaa. Kaikenkaikkiaan UAZ 469 B on suorituskykyinen maastoauto.

Maahantuoja: Oy KONELA Ab
Valtakunnallinen myynti- ja huoltoverkosto

ISÄNMAALLISUUDESTA JA KEHITYSÄVUSTA

MEKLARI

Kun tämä juttu tulee kirjoiteltua näin kesäloman aikaan, vaikka onkin julki-präntättynä vasta myöhään syksyllä, niin ehkä Meklarillekin voidaan suoda tilaisuus pieneen leikkimielisyyteen. Onhan tähän kirjoittamisaikaan lähes koko Suomi lomalla.

Yhdessä ja toisessa firmassa on lappu luukulla: "Kesälomalla -1.-31.7." Kuitenkin monissa paikoissa toiminnan pitää jatkua, ei voi mitään. Miltähän tuntuisi ilmoitus sanomalehdessä: "Uudemaan Jääkäripataljoona kesälomalla heinäkuun loppuun asti. Tänä aikana ei anneta virka-apua eikä hyväksyttyä maahan tunkeutumista."

x x x

Demarissa oli lippujuhlan päivänä aukeaman verran lukijoiden käsityksiä isänmaallisuudesta. Muutamaa soraääntä lukuunottamatta voidaan sanoa, että lukijoiden käsitykset isänmaallisuudesta olivat juuri päivän arvolle sopivia. Otettakoon muutama esimerkki:

— Olen onnellinen siitä, että olen saanut syntyä Suomessa. Täällä vallitsee demokraattinen järjestelmä, jokainen saa esittää mielipiteensä.

— Isänmaallisuutta on se, että otetaan vastuu yhteisten asioiden hoitamisesta vaikeinakin aikoina.

— Isänmaallisuudessa on parasta se, että ollaan suomalaisia.

— Isänmaallisuutta on tahto puolustaa kansanvaltaista järjestelmäämme vaikeissakin oloissa ja tahto päättää maan sisäisistä asioista itsenäisesti.

— Suomalainen työmies suomalaisessa Suomessa, se on isänmaallisuutta.

— Isänmaallisuutta on rakentaa Suomea.

x x x

Nyky aikaan hyvin sopiva aforismi: Ennen oli asioita, joista ei voinut lainkaan puhua, nykyisin ei juuri muusta puhutakaan.

x x x

Alkukesän aikana puhuttiin runsaasti Suomen kehitysavusta, joka on vain 0,19 % bruttokansantuotteesta, vaikka sen YK:n hyväksymien ja Suomenkin tunnustamien päämäärien mukaisesti pitäisi olla 0,7 %. Maamme ei ole päässyt lähellekään tavoitetta eikä ainakaan vuosikymmeneen tule siihen pääsemään. Kehitysmaat kun mielellään ostaisivat niillä rahoilla tavaroita jostain muualta kuin meiltä.

Mutta entäpä jos suuntaisimmekin kehitysapumme aseisiin, niinkuin jotkut muut valtiot näyttävät tekevän. Menekki olisi taattua ja apuun suunnatut varat alkaisivat pian tuottaa voittoa.

Näinkin sarkastisesti voidaan ajatella asioita. Taustana kuitenkin vain ajatus, että korkeatasoinen aseellisuutemme ei ole päässyt pinnalle meidän omista ennakkoluuloistamme johtuen.

x x x

Sodan aikana partio oli palannut retkeltään ja pojat juttelivat hiljakseen kanttiinissa muistellen, kuinka kaksi miestä oli haavoittunut — Heikkilän Aatu Pohjanmaalta siihen virkahti:

— Kummanko tuo nyt soras, kun meillä prukathan häiskin samav verran tappaa.

x x x

Tällä hetkellä näyttää Salt-neuvottelujen tulevaisuus melkoisen epä määräiseltä. Jimmy on on niin kovin kiinnostunut ihmisoikeuksista ja risteilyohjuksista, ettei ole ihme lainkaan vaikka Leonid on asiasta hurjistunut.

Saattaisi olla paikallaan, että Jimmille annettaisiin muutama suomalaisperäinen oppitunti suhteista Neuvostoliittoon ja miten rauhanomaista rinnakkaiseloja rakennetaan.

x x x

— Minkä tähden panssarivaunuja käytetään sodassa?

— No, kun ne ovat niin epämukavia siivilikäytössä!

x x x

TUHOUTUUKO MENNEISYYS?

JYRI PAULAHARJU

Vanhat valokuvat kertovat asiantuntijalle paljon. Perhejuhlassa otettu kuva sisältää usein joukon kulttuurihistoriaa, joka auttaa tutkijoita heidän työssään.

Mutta ymmärrämmekö valokuvien arvon? Everstiluutnantti Jyri Paulaharjun kokemuksen mukaan kuvien arvo unohdetaan liian usein. Olisiko jokaisen aiheellista tarkistaa paitsi vanhat albumit myös asenteet?

Tuhoutuuko menneisyys – ajatus on kieltämättä outo ja ristiriitainen, voiko sellainen tuhoutua, joka jo kerran on hävinnyt, kulunut pois nykyisyydestä. Kuitenkin kysymys on johdonmukainen ja vastaus siihen on myönteinen. Näin nimittäin tapahtuu jos asioita tarkastellaan menneiden aikojen tallenteiden, esineiden, asiakirjojen sekä erityisesti valokuvien kannalta. Edellä mainitut tallenteet han sitovat juuri menneisyyden nykyisyyteen sekä antavat viitteitä tulevaisuuteen.

Valokuvausta sotilaselämän tilanteiden, tapahtumien sekä henkilöiden ikuis-tajana on käytetty jo runsaat sata vuotta, meilläkin. Ensimmäiset tunnetut otokset lienevät Krimin sodan ajoilta. Sittenmin on kuvia näpätty yhä lisääntyvässä määrin aina meidän päiviin saakka. Ja kuvaustoiminta jatkuu yhä edelleen voimakkaana jokamiehen harasteena.

Näinä aikoina on meillä edessämme monta merkkitapausta. Itsenäinen Suomi täyttää 60 vuotta, maamme Puolustusvoimat saavuttavat saman iän ensi vuonna ja taitaapa suomalainen upseerikoulutuskin viettää lähiaikoina 200-vuotisjuhliansa. Toisaalta myös sodistamme on kulunut jo sen verran aikaa, että riittävää perspektiiviä on olemassa

niiden tapahtumien objektiiviseen tarkasteluun. Nämä kaikki tekijät ovat aiheuttaneet sen, että sopivan valokuvamateriaalin kysyntä on lisääntynyt huomattavasti. Erityisesti on esiintynyt kysyntää puolustusvoimiemme alkuvuosien otoksista sekä yllättävää kylläkin, myös sotiemme ajoilta. Luonnollisesti

vanhan väen aikaiset valokuvat ovat jo harvinaisuuksia, uusien entuudestaan tuntemattomien kuvien löytyminen on yleensä uutisen arvoinen asia.

Huolimatta siitä, että Pääesikunnan Kuvakeskuksen kuva-arkisto käsittää itsenäisyyden ajoilta lähes 500 000 kuvayksikköä, ei koko materiaali ole käyttö-

Oulun kasarmien pääportti v 1926

Kapteeni Nikke Pärmi perheineen Oulun kasarmilla v 1926

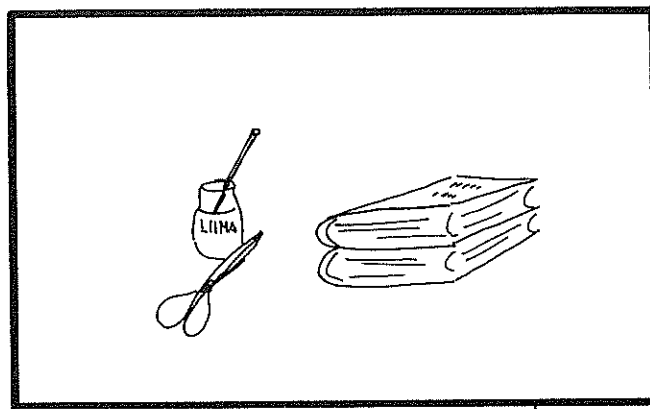
kelpoista. Osa aineistosta on saman kohteen rinnakkaisotoksia eli esimerkiksi samasta henkilöstä on eri kuvakulmista otoksia. Lisäksi joku määrä vanhoja negatiiveja on pilaantumisvaiheessa, ja kaiken kukkaraksi jo ottohetkellä osa valokuvista jäänyt auttamatta teknisesti heikoiksi. Näistä tekijöistä johtuen on arkiston paras aines jo lähes kertaalleen julkaistu vuosikymmenien kuluessa eri yhteyksissä. Muutamat aiheistot ovat jo olleet useammankin kerran julkisudessa. (Esim. Suomen Marsalkkaa käsittelevät kuvat)

Vanhojen sotilaiden poistuessaan viimeiseen iltahuutoonsa, jäävät perilliset usein neuvottomiksi soturin valokuvakokoelmien menettelyn suhteen. Edesmennyt upseeri saattoi kenties koko elämänsä ajan koota merkittävistä tapahtumista valokuvia, asetella ne huolellisesti kansioihin sekä varustaa otokset selventävillä teksteillä. Kansien sisään liimattiin otoksia kadettiajalta, tuolta sotilasuran merkittävimältä kaudelta. Samoin sijansa olivat saaneet joukko-osastopalvelun vuodet, kurssit ja sotakoulut sekä kansakuntame vaikeat ajat, raskaat sotavuodet. Kansien viimeiset sivut kertovat sitten reserviin siirtyneen eläkevaarin elosta, sen iloista ja suruista. — Näitä kansioita ei tule koskaan aliarvioida, ne ovat kappale erään ihmisen elämää tällä planeetalla. Vaikka niiden kuvamateriaali olisikin kokonaisuudessaan toisten ottamaa, muodostaa kokoelma kuitenkin järjestyneen ja teksteineen persoonallisen kokonaisuuden. Se kertoo kappaleen upseerin elämästä.

Valitettavan usein perikunnat tuhoavat vanhan sotilaan kuvakokoelmat. Lapset tai muut jälkeen jääneet katsovat, ettei kansiorivi hyllyssä tai laatikollinen haalistuneita ja koirakorvilla olevia valokuvia edusta mitään arvoja heidän maailmassaan. On ollut tapauksia, jolloin mittavatkin kokoelmat ovat päätyneet kaatopaikoille tai roviolle. Eräskin perillinen selitti toimenpidettään tällaisessa tapauksessa: ”Minua eivät kiinnostanut isäni kuvakokoelmat, ne olivat vain joukko kuvia minulle tuntemattomista tapahtumista, paikoista ja henkilöistä. Lisäksi sota-ajan kuvat olivat kauheita”. Niin haihtui arvokas kokoelma savuna ilmaan. Menneisyys tuhoutui. Saattaapa perillinen olla täysin eri mieltä maanpuolustuksesta kuin upseerin uran aikoinaan valinnut isänsä, tällöin vanhat kuvat häviävät hyvin nopeasti. Toisaalta on olemassa koko joukko perheitä, jotka uskollisesti vaalivat perinteitä, säilyttävät ne paljon kertovat kokoelmat omille jälkeläisilleen, polvesta toiseen.

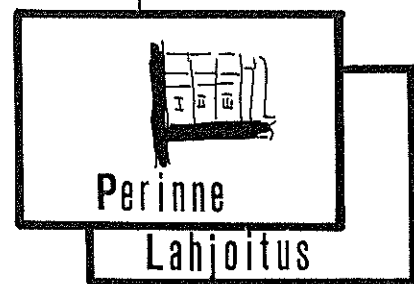
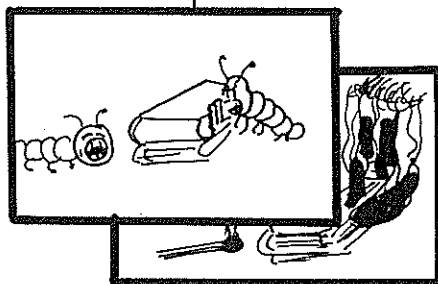
Merkityksettömiksi muuttuvien, sotilasaineistoa käsittelevien valokuvakokoelmien kanssa neuvottomana pohdiskeleva perillinen voi toteuttaa seuraavan ohjeen. Hän voi lahjoittaa perimänsä ja hänelle merkityksettömät kokoelmat

puolustusvoimille. Näin menetellen saadaan talteen mahdollisimman paljon eri puolilta kuvattua aineistoa. Kansiot voidaan lahjoittaa Sotamuseolle, joka sitten voi ne tarkastuksen jälkeen jaottaa joko uudempaa aikaa käsittelevinä Pääesikunnan Kuvakeskukseen tai sitten jättää ne armeijamme alkuaikojä kuvaavina omaan arkistoonsa. Huomattakoon, etteivät puolustusvoimat voi korvata tätä lahjoitusta, määrärahaa tällaisiin tarkoituksiin ei ole olemassa. Mutta jos vaihtoehtona on savuna haihtuminen, on toki lahjoitus mielekkäämpi ratkaisu. Ja jäähän lahjoittajalle samalla hyvä mieli siitä, että erään sotilaan taival on tullut vielä iltahuudonkin jälkeen maanpuolustuksen hyväksi. Valokuvia voidaan käyttää erilaisissa historiantutkimuksissa, niitä voidaan painaa joukko-osastojen elämästä kertovien historiikkien sivuille, ne voivat olla koko valtakuntaa koskevien perustutkimusten lähdeaineistona. — Tällaista on tapahtunut, monien lahjoituskokoelmien avulla on saatu usein puuttuva pala liitettyksi jo muuten valmiiseen kokonaisuuteen. Tärkeä yksityiskohta on sitonut taas menneisyyden nykyisyyteen. — Älä tuhoa menneisyyttä, anna sen tuottaa hedelmiä tulevien polvien hyväksi. □

EI NÄIN

VAAN NÄIN

HAMINAN KADETTI PERUSTI SUOMEN TIETOTOIMISTON 90 VUOTTA SITTEN

U28-11 - 0502 f v v v f 11

DETA/TANDEM/klo 12.30

Sofia (STT) — Varsin
fiennytshenkinen parla-
menttienvälisen liiton IPU:n
lähes kaksi viikkoa kestänyt
yleiskokous päättyi perjant-
ai-
vi, 3.10. (STT)

Washington (STT —
Reuter) — Aivokalvontulehduksen
ehkäisemistoimissa saavutettiin lä-
pimurto Suomessa tapahtuneiden
lasten rokotusten ansiosta, sanoo

Rooma, 30. 9. (STT)
Yeli-Matti Torikka ampui
Suomelle nuorten EM-kisois-
sa vapaapistoolissa pronssi-
mitalin tuloksella 367. Voittor-

Perking (STT) —
Kamputsean vallankumouk-
sen jälkeen on lämpöse-
usein puhuttu Kamputsean
yöstä: Kiinan tiedotusväl-
telissä on Kamputseaa sitä

Neuvos-
Mokova (STT) — Neuvos-
toilittoilainen äänsi nopeampi mat-
kustajakone TU-144 otetaan mo-
nien viivytysten jälkeen säännöllii-
seen matkustajaliikenteeseen ensi-
marraaskuussa, jolloin alkavat mat-

029-11
SAARTO KALATALOUEDESTA
Hel
Ka
jel
ma
Helsinki, 3.9. (STT)

k555kb05vz9 311
027-11
MAHASYÖVÄSTÄÖ-
Mahasyövän varhaistoteamisen

026-11
K555kb05vz1wv11
KONED-
3.10. (STT-Reut

Upseerit ovat olleet monessa mukana. Esimerkiksi talouselämässämme ovat upseerit toimineet monessa tärkeässä ja vastuunalaisessa tehtävässä.

Suomen Tietotoimisto on 90 toimintavuotensa aikana näytellyt merkittävää osaa maamme tiedonvälityksessä. Ja perustajana oli Haminan kadetti!

Everstiluutnantti Herman Brynolf Westzynthiuksen ja hänen puolisonsa Emilia Bäckmanin Kokemäellä kesäkuun 8. päivänä 1858 syntynyt poika Herman Woldemar merkittiin vuonna 1870 Haminan kadettikoulun kirjoihin. Hän edistyi hyvin opinnoissaan, mutta sairastui kulkutautiin ja sai sen seurauksena pysyvän sydänvian. Vuonna 1875 hänen oli jätettävä Kadettikoulu ja upseerin ura ja siirryttävä radiosähköttäjäksi.

Maamme uutisvälitykselle tämä inhimillinen murhenäytelmä oli onneksi. Woldemar Westzynthius menestyi sähköttäjänsä niin hyvin, että hänet 1882 nimitettiin Suomen lennätinhallituksen apulaissihteeriksi, seuraavana vuonna kollegiissihteeriksi, kollegiasessoriksi 1886, josta toimesta hän vuonna 1891 erosi 33-vuotiaana ja hovineuvoksena.

M. Westzynthius

Suomen Sähkömatkailijain perustaja, hovineuvos Woldemar Westzynthius.

Lennätinlaitoksessa toimiessaan hän jo avusti Helsingin Dagbladetia, jossa hänet pian opittiin tuntemaan ja arvostamaan taitavana valtiopäivien ja kokousten selostajana. Ryhtyessään keväällä 1886 perustamaan sähkösanomatointistoa hän hallitsi jo kahta ammattia.

ENSIMMÄINEN UUTISSÄHKE

Autonomisen Suomen lennätinlaitos oli Venäjän lennätinlaitoksen ja siis Venäjän hallituksen alainen. Toimiston perustamiseen tarvittiin Pietarista lupa. Marraskuun 16. päivänä 1886 Suomen kenraalikuvernöörille osoitettu anomus esitettiin lopulta Venäjän apulaissääntöministeri, senaattori Vjatselav Konstantinovitš Plevelle, joka vahvisti sen loka-kuun 6. päivänä 1887.

Lupaus sisälsi ajan tavan mukaan runsaasti erilaisia rajoituksia ja määräyksiä toimintatavoista ja velvoitteista. Sen mukaan vastaava johtaja voitiin asettaa syytteen, jos toimisto toimittaa edelleen tiedonantoja, jotka eivät ole laillista tai ovat ristiriidassa Venäjän valtakunnan edun kanssa.

Näistä monista määräyksistä huolimatta solmi WW suhteet Svenska Telegrambyrån kanssa, ja jo marraskuun 2. päivänä 1887 hän lähetti tilaajilleen ensimmäisen "länsimaisen" uutissähkeen: **Jenny Lind kuollut**. Tukholma, 2. p:nä (Suomen sähkösanomatointiston välityksellä). Laulajatar rouva Jenny Lind-Goldschmidt kuoli Lontoossa tänä aamuna." (Hufvudstadsbladetissa julkaistu muoto).

STT:N VIIME VUOSIKYMMENET

Tsaarinvallan aikana oli maassamme useampiakin yksityisiä uutistoimistoja. Yhteistä näille oli, että kaikki uutiset saatiin jos saatiin "armosta" Pietarista, vaikka suoriin tie olisi ollut jo silloin suoraan Ruotsista.

Ennen itsenäistymistä oli toki paljonkin yhteyksiä länteen. Mutta kun lehtiemme tarve saada uutisia suoraan lännestä keskitetysti ja halvimmalla mahdollisella tavalla kasvoi, se kasvatti tarpeen toimintakykyisen tietotoimiston perustamiselle. Tarpeesta STT on syntynyt — nimenomaan ulkomaisten uutisten tarpeesta, sanoo toimituspäällikkö Esko Muinonen.

— Minun tullessani tänne ensimmäistä kertaa 1948 tietotoimisto toimi oikeastaan vain käännöstoimistona. Ruotsin Tietotoimistosta — TT:stä — saatiin sen sekä Reuterin ja muidenkin suurten toimistojen uutiset. Kaikki ruotsinkielellä.

— Kotimaan uutishankinta oli vähäistä. Meille tuotiin joitakin valtion ja

jonkun järjestönkin uutisia, jotka toimittussiihteri käsitteli. Omakohtaista hankintaa ei kovin paljon ollut. Tosin valtioneuvoston kanssa oli jo vuonna 1920 tehty sopimus yksinoikeudesta sen uutisiin, joka muuten on vieläkin voimassa. Myös joitain eduskuntatoimittajia oli ja urheilua yritettiin hoitaa avustajien voimin.

— Uutiset yleensä huudettiin puhelimitse maaseudun lehtien toimituksiin. Vain toimitussiihterit olivat silloin varsinaisia toimittajia, esimerkiksi Suomen Sanomalehtimiesten Liitto ei meitä "uutisten vastaanottajia ja -huuttajia" hyväksynyt jäsenikseen lainkaan.

— Vähin erin tässä maassa alettiin päästä sodan jälkeen säännönmukaisiin oloihin ja STT:ssäkin jopa omakohtaiseen uutisten hankintaan. Minäkin sain tehdäkseni juttuja. Vähin erin myös STT:n toimittajia ryhdyttiin kutsumaan tilaisuuksiin, ja siitä se alkoi. Ensimmäisen juttuni taisin tehdä hotellin Vaukunassa, tai joka tapauksessa Sokoksen talossa, johon oli sijoitettu kansanhuoltoministeriön osastoja. Juttu käsitteli naisten sukkia tai vaatekortin sukkakuponkeja.

— Tänäpäin tilanne on aivan toisenlainen. Tekniikka on tuonut teleprintit, telefotolaitteet, tietokoneet, kaukoladonnan ja muita hienouksia.

— Maaseutulehdet luonnollisesti yhä käyttävät tietojamme eniten. Pääkaupunkilehdet ovat monelta osalta paikalla ja omistavat nykyisin lähes samat mahdollisuudet ulkomaan uutisten vastaanottamiseksi kuin STT.

Esko Muinonen

— Mitä materiaaliin tulee niin sitä on meillä niin kuin muillakin tiedonvälittäjillä enemmän kuin voidaan edelleen toimittaa. Meitä STT:ssä eivät rajoita palstatilat, mutta kello sanelee ehtonsa. Voimme teoriassa suoltaa tietoa vaikka 24 tuntia vuorokaudessa päivästä päivään, mutta sellaiselle määrälle ei missään nimessä löydy käyttöä.

— Tällainen tilanne johtaa valintaan. Valinta on välttämätöntä. Valinnan varmistaa toimintaketju, samanlainen kuin lehtien toimituksissa: toimittajien valinnat tarkistaa toimitussiihteri, tietyltä osin toimituspäällikkö ja tarvittaessa päätoimittaja. Yleensä ensimmäinen valinta pysyy muuttumattomana. Aniharvoin joudutaan valintaan puuttumaan.

— Radiokiiri osakkaana välittää STT:n uutisia. Uutistoimittajat ja toimitussiihterit sielläkin valmistelevat ja muokkaavat STT:n välittämät asiat uutisohjelmiin sopiviksi, mahtuviksi.

— STT:n materiaalista menee osa taustatiedoiksi. Ne eivät näy palstoilla eivätkä kuulu uutisissa. Tällaisia ovat vastaavat aikaisemmat tapahtumat, väliaikaiset tapahtuman kulusta, tarkistukset ja yhdistelmät jo lähetetyistä sekä yhteenvedot koko tapahtumasta. Ne kaikki jäävät kuitenkin toimitusten haltuun: kortistointiin, kartoitukseen tai aineistoksi erikoisartikkeleita varten.

— Se miten uutinen välitetään on muuttunut paljon ja erityisesti se miten uutinen tuotetaan. Pelkkä asiayhteydestään tempaistu, irroitettu uutinen ei enää tyydytä lukijaa eikä kuuntelijaa. Uutinen pitää kuvittaa, sijoittaa yhteyksiinsä, varustaa muilla ympäristönsä ajankohtaisilla tiedoilla ja paikantaa.

— Uutisten kirjoittaminen on myös oleellisesti muuttunut. Kieli on muuttunut. Uutiskieli on saanut paljon vivahteita vieraista kielistä ja viimeaikoina myös mainoskielystä. Uutista ei kirjoiteta enää yhtä puhtaalla kirjakielillä kuin kaksi, kolme vuosikymmentä sitten.

— Uutisissa esiintyy myös kausivaihteluja ja muotia. Kausivaihteluun vaikuttavat jonkin verran lukijat ja kuuntelijat. Uutismuodin luovat ensisijaisesti toimittajat ja toimitukset, siis myös kustantajat. Nyt ovat muodinluojina kulttuuri- ja kansainvälisten asiain toimittajat. Ns. etusivuilla ovat valteina sosiaalipolitiikka, kansainväliset kysymykset, sotilasliittoumat ja teknologia.

— Huomattavin uutinen kotimaasta vuonna 1976 oli Lapuan valitettava räjähdysonnettomuus, joka ylitti Lasse Vienerin kultamitali juoksut.

— STT otti 25 vuotta sitten — olympiakesänä käyttöön puhelinuutiset. Soittojen määräästä voidaan lukea ja päätellä, mitkä asiat ovat kiinnostaneet

yleisöä eniten ja miksi. Kaikkien aikojen ennätys lieene saavutettu Suomen yleislakon aikana keväällä 1965, jolloin sanomalehdet eivät ilmestyneet ja yleisö siksi oli riippuvainen yksinomaan STT:n radiouutislähetyksistä ja Helsingin puhelehtipalvelusta.

— Uutisvälityksen nopeus on välttämättömyys. Tästä tehokkuudesta on jäänyt mieleeni järkytyksen lisäksi tieto presidentti Kennedyn murhasta. Ensimmäinen ehkä noin kahden rivin tieto tuli 2-3 minuutin kuluttua tapahtumasta. Alle 15 minuutin oli minulla silloisessa työpaikassani ensimmäinen sähköuutinen ja alle puolen tunnin meillä oli toimituksessa jo telefoto kuva valmiina.

KILLISEN AIKA

Joulukuun 1. päivänä 1960 tohtori Kullervo Killinen astui STT:n johtoon.

Ensimmäinen hänen tekemänsä uudistus oli STT:n saattaminen täysin itsenäiseksi uutistoimistoksi suhteessaan ulkomaan uutisiin. Tämä merkitsi käytännössä sitä, että STT ei enää ostanut uutisaineistoaan Reuterilta, AFP:ltä ym. suurilta toimistoilta Tukholman TT:n kautta ja tämän toimiston valitsemana, muovailemana ja kääntämänä, vaan loi suorat yhteydet näihin toimistoihin ja itse toimitti ja käänsi valitsemansa aineiston. STT tuli tämän kautta lähemmäksi maailmantapahtumia, ja saa nyt ulkomaan uutisensa nopeammin kuin koskaan ennen. Vastavuoroisesti STT on järjestänyt suoran uutispalvelun englanniksi Suomesta ulkomaille ja julkaisee päivittäistä uutiskatsausta englanniksi Helsingissä oleville suurlähetystöille.

Toinen merkittävä uudistus oli se, että vuodesta 1962 maan ruotsinkieliset sanomalehdet ovat saaneet toimiston

aineiston ruotsinkielisellä telexillä eikä kuten aikaisemmin lentopostitse tai puhelimella. Tähän tarkoitukseen oli luotava uusi kaukokirjoitinverkko johon tietenkin tarvittiin posti- ja lennätinhallituksen myönteinen suhtautuminen.

STT:n siirtyessä ensimmäisen vuosisatansa viimeiselle neljännekselle tri Killinen sanoi vuonna 1962 STT:n katsovan luottavasti tulevaisuuteen. STT:n asema kansallisena uutistoimistona on vakiintunut niin kotimaassa kuin ulkomaillakin. Tämä keskeinen asema sisältää vastuun, jonka STT:n johto ja toimintus selvästi tuntee. Nopea, asiallinen, tasepuolinen ja luotettava uutispalvelu on se tapa, jolla STT parhaiten täyttää kansallisen tehtävänsä.

STT:n tämän hetkisenä johtajana on vuodesta 1970 toiminut päätoimittaja Carl-Fredrik Sandelin. □

MEKLARILLE

VAATETUKSESTA

Nimimerkki Meklari on Kylkiraudan numerossa 2/1977 ”heittänyt muutaman herjan” armeijan vaatetuksesta. Koska Kylkirauta Kadettikunnan järjestölehtenä kattaa jakeluna kadettiupseerit ja on näin ollen merkittävä mielipide- ja käsityskantojen luoja, on syytä tuoda esille tasapuolisuuden takia vastakkaisia mielipiteitä myös vaatetusasioissa.

Puolustusvoimien vaatetus on todella saanut osakseen arvostelua, jossa mm on korostettu sitä, että käytössä olevat asut ja niihin kuuluvat varusteet ovat jääneet jälkeen nykyisestä vaatetusalan kehitystasosta. Arvostelua on esitetty paitsi kantahenkilökunnan myös puku-suunnittelijoiden taholta. Lisäksi on esiintynyt myös myönteisiä lausuntoja tosin vähemmän.

Puolustusvoimien vaatetushuollosta,

johon kuuluu myös vaatetuksen kehittämisen, vastaavaan organisaatioon ei kuulu tällä hetkellä pukusuunnitteluun koulutuksen saanutta henkilöstöä. Kokemukset ovat kuitenkin mm puolustusvoimien piirissä osoittaneet, että kunnollisia tuloksia ei saavuteta ilman laajaa ja monipuolista yhteistyötä tuotteen käyttäjän ja tuottajan välillä. Yhteistyössä näyttelee silloin merkittävää osaa taitava ammattinsa osaava suunnittelijakunta. Näin pystytään eliminoimaan mm vaateteista ne heikkoudet, joihin sotilaiden asiantuntemus yksin ei riitä. Niinpä puolustusvoimat on toiminut kiinteässä yhteistyössä alan teollisuuden kanssa, joka on käyttänyt hyväkseen sekä omia että ulkopuolisia suunnittelijoita. Edellä mainittu osoittaa mielestäni riittävän selvästi, etteivät yksinomaan upseerit vain

upseerikoulutuksen saaneina suunnittele omia asujaan, vaan mukana on henkilöitä, joiden koulutus ko asiaan on riittävä.

PS

”Mistä muuten mahtaa johtua, että ulkomaisten armeijoiden pukukankaat näyttävät rypistymättömiltä, mutta meidän taatusti rypistyville?” Meklari kirjoittaa. Tähän voidaan todeta, että asiantuntijat ovat tutkineet ja verranneet meidän ja ulkomaisten armeijoiden pukukankaita ja todenneet ne keskenään vertailukelpoisiksi. Myöskään ei ole syytä pelätä väripäästävyttä. Asia on kunnossa. Se miltä kenestäkin näyttää, saattaa johtua siitä, että havainnontekijä on ollut ”kotimainen.”

Toivo Harjula

UUDENMAAN LEIPÄ KY

puh. 90-8794694
01800 Klaukkala

Kadettikuntaa tervehtien

**Suomen Kiinteistöliitto
Suomen Talokeskus Oy**

Suomen Laboratoriopalvelu Oy

puh. 90-6923799
Lounaisväylä 8 A
00200 Helsinki 20

**Sähkösuunnittelutoimisto
O. FRIBERG Ky**

Kivimäentie 74 00670 Helsinki 67
puh. 740155

ÄSSÄ-MARKET

P. Jäkärä
Kauniaisten Ostoskeskus
puh. 500616
— edullinen ostospaikka —

WESTENDIN LINJA OY

Matinkylä
02230 Espoo 23
puh. 90-883293 ja 883311

SUURI NYKYAIKAINEN JA EDULLINEN
OSTOSPAIKKA

TÖÖLÖNTORIN VALINTA Aaro Piekkala
Töölönkatu 7 Helsinki puh. 496011

KÄSINETEHDAS SAUSO OY

Vanhankyläntie 44
04400 Järvenpää
puh. 90-287032

RAVINTOLA KALLION GRILLI

puh. 714837
Toinen linja 19 00530 Helsinki 53

LOUNASSETELI OY

Pohjatutkimuksia, Kunnallistekniikkaa Kartoituksia

Insinööritoimisto Pohjatekniikka Oy

Kuusitie 18 00270 Helsinki 27
puh. 487155

**RAVINTOLA
KATAJANOKAN KASINO**

puh. 653401
Laivastokatu 1 00160 Helsinki 16
— tervetuloa herkuttelemaan —

**Arkkitehtitoimisto
JAAKKO KONTIO JA KALLE RÄIKE**

Meritullinkatu 9 A 16 00170 Hki 17
puh. 650355

**Insinööritoimisto
E. PORKOLA KY**

62200 Kauhava
puh. 964-80658

**Rakennusinsinööritoimisto
SIMO SALMIVALLI & CO KY**

Lastenkodinkuja 1 00180 Hki 18
puh. vaihde 647505

**Sähköryhmä
RAINOLA & JOHANSSON**

Kiskontie 18 00280 Helsinki 28
puh. 410348

Sisu kehittyy, kasvaa ja pysyy suomalaisena

SISU

OY SUOMEN AUTOTEOLLISUUS AB
ja Sisu-myyjät kautta maan

KADETTIKOULUN ARVOSTUS KORKEAKOULUNA

Kadettikoulun perinteisiin kuuluu edelleen kronikoitten kirjoittaminen. Toimiessaan päivystäjänä kadetit yön piimeinä hetkinä kirjoittavat ajatuksistaan itse valitsemastaan aiheesta.

Oheinen kadetti M T Taavitsaisen kronikka on myös syntynyt eräänä päivystysyönä. Kirjoituksen ajatukset ansaitsevat normaalia suuremman lukijakunnan.

Tänä päivänä on Kadettikoulu jo varsin yleisesti tunnustettu korkeakouluksi muiden korkeakoulujen joukossa. Kadettikoulussa suoritettavaa tuntikintoa, upseerin virkatutkintoa, ei tosin vielä virallisesti rinnastetta akateemisiin tutkintoihin, mutta opiskelujan mahdollisesti pidentyessä upseerin virkatutkinto rinnastetaan yliopistolliseen perustutkintoon. Tällöin myös Kadettikoulu on lopullisesti siirtynyt opistojen ja korkeakoulujen väliseltä alueelta korkeakoulujen sarjaan.

Kaikilla korkeakouluilla, erityisesti kaikkein vanhimmilla, on aina ollut hyvin arvostettu asema suomalaisessa yhteiskunnassa. Tämä on johtunut siitä, että korkeampaa opetusta on arvostettu saavutettujen tuloksien johdosta, jotka ovat osaltaan olleet nostamassa maamme siihen asemaan, mikä sillä on tällä hetkellä maailmassa. Kuitenkin Kadettikoulun saama arvostus ei siitä huolimatta, että koulun perinteet ovat lähes 200-vuotiset ja kunniakkaat, ole aina olut varauksetonta koko yleisön joukossa. Tähän ovat epäilemättä vaikuttaneet historialliset ja poliittiset seikat, kuten 1960-luvun poliittinen nuorison kuohuminen, jolloin myös puolustusvoimat olivat joidenkin piirien pilkan kohteena. Tällaisille jopa kansainvälisille muotivirtauksille eivät tietenkään yhdet puolustusvoimat voi paljoakaan, mutta kannattaa silti pohtia syitä arvostuksen vaihteluihin.

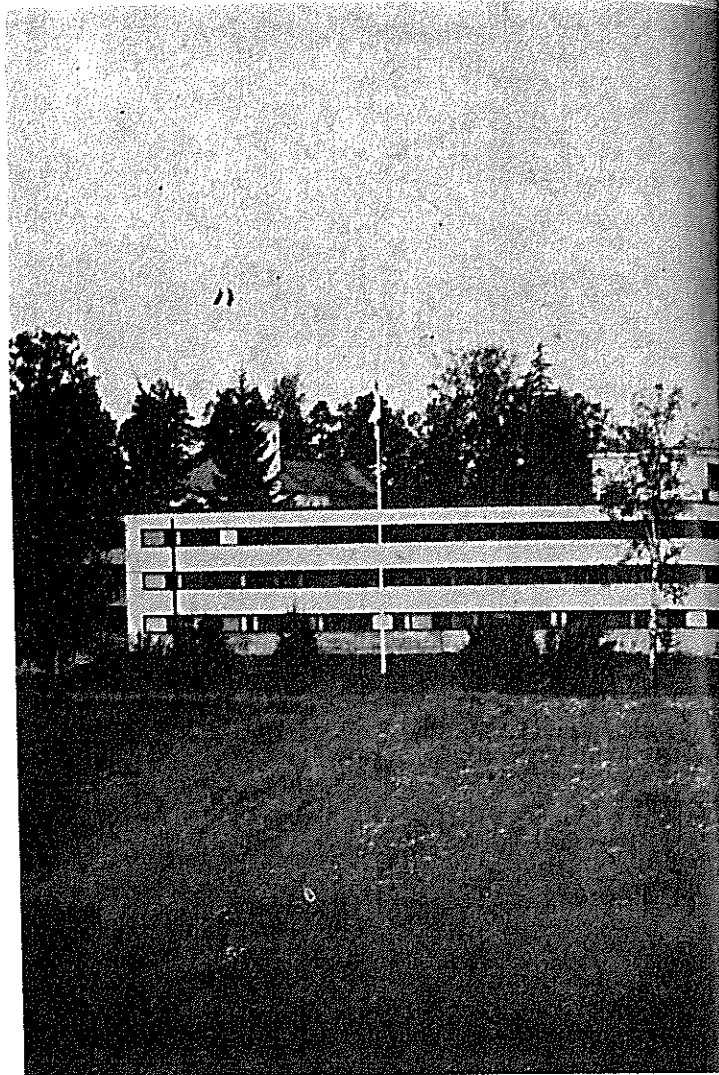
Yhtenä tärkeänä syynä on ollut tiedotuksen puute. Kadettikoulusta ei vielä kään tiedetä riittävästi, vaikkakin tilannetta on viime vuosina pyritty korjaamaan. On huomattu, että tietoa on markkinoitava kaikkialla, eikä kuten ennen, jolloin vähälukuiset kadetit kotimakoillaan tiedottivat koulustaan sekä asiallisista että myös asiattomista kertomuksissa.

Pelkällä tiedon välittämisellä ja opintouudistuksilla ei arvostusta kuitenkaan voida pysyvästi hankkia. On myös oltava sisältöä, jota kannattaa arvostaa. Oppilaitoksissa luonnollisesti opetuksen

laatu, kannattavuus, syvyys, ja taidollinen taso ovat ratkaisevia. Mielestäni näissä kaikissa ulottuvuuksissa ollaan täällä varsin hyvällä pohjalla. Opiskelun kattavuudesta tietysti voidaan olla tuhatta eri mieltä, se on kaikilla aloilla riippuvuussuhteessa muiden dimensioiden kanssa. Opetuksen syvyys taas on puolustusvoimien antaman jatkuvan opetuksen puitteissa tarkoituksenmukaisuuskysymys, mikä on onnistuttu ratkaisemaan hyvin. Taidollinen tasokin on hyvä, tärkeimmässä oppiaineissa jopa erinomainen, kuten pitää ollakin. Kehittämisen varaa kuitenkin on. Sotilaan kannalta kai olisikin kauhea tilanne se, että sotilaskoulutuksen katto on saavutettu näin pian.

Kadettikoulussa opiskelevan kannalta katsoen voidaan sanoa, että Kadettikoulu on monessa suhteessa varsin vaativa oppilaitos. Opiskelu on muista korkeakouluista poiketen kokonaisuudessaan johdettua ja vie päivästä ajoittain jopa liian suuren osan. Varsinkin koe-ruuhkien aikana 9–10-tuntinen päivittäinen uuden asian omaksumiseen tähtäävä opiskelu tuntuu kovalta. Kokeisiin lukemiseen jää kovin vähän aikaa. Vertailun vuoksi kerrottakoon, että Helsingin Kauppakorkeakoulun opiskelijoilla on vastaavaa ”johdettua” opiskelua päivittäin keskimäärin 2–5 tuntia, joten itse tentteihin lukemiseen on aikaa runsaasti enemmän. Lisäksi Kadettikoulun fyysinen rasittavuus opetuksen tavoitteista johtuen on täysin omaa luokkaansa leirien, taisteluharjoitusten ja liikuntakasvatuksen osalta. Ei myöskään sovi unohtaa sitä ainutlaatuista ilmapiiriä, mitä koko koulun piirissä sekä rentouttaa, että motivoi yrittämään eteenpäin. Ei sellaista ole muualla.

Mielipiteeni onkin, että upseerikoulutus on ansainnut arvostuksensa tänäkin päivänä, ei ainoastaan menneisyydellään vaan myös nykyisyydellään. Se on myös hyvin ansainnut akateemisuuden arvon. Siitä vain on tiedotettava tehokkaasti puolustusvoimien ulkopuolellakin. □

Jo hyvin varhaisessa vaiheessa ymmärrettiin puolustusvoimissa, että pelkkä peruskoulutus ei riitä upseerin ammatissa. Vain jatkuvalla ja järjestelmällisellä jatkokoulutuksella saavutetaan se ammattitaito, jolla kyetään johtamaan kullekin tasolle tarkoitettuja joukkoja. Kadettikoulu aloitti peruskoulutuksen antamisen vuonna 1918. Suojeluskuntain Päälystökoulu koulutti omia upseereitaan vuodesta 1921 lähtien. Korkeinta jatkokoulutusta antava Sotakorkeakoulu aloitti toimintansa 1924. Mutta siitä väliltä puuttui jotakin. Tämä johtikin siihen, että Taistelukoulu pääsi aloittamaan työnsä jo 1920-luvun loppupuolella. Päälystön koulutus pohja oli kirjava, sillä vuonna 1925 ei yksikään majureista ollut kadettiupseeri ja vain 9,1 % kapteeneista oli käynyt Kadettikoulun.

Vuonna 1925 järjestettiin tänä vuoksi Sotakorkeakoulussa Komentajakurssi 1. Ei ye-koulutettujen joukko-osaston komentajien tarve oli niin suuri,

että neljä ye-linjan oppilasta komennettiin kesken kurssin Komentajakurssille. Vuonna 1926 pidettiin Sotakorkeakoulussa kapteenikurssi, joka jäi siellä ainoaksi. Siitä oli kuitenkin se hyöty, että kurssin nimi vakiintui Taistelukoulun pääkurssin nimeksi. Kaikki nämä seikat osoittivat, että armeijalla itsellään on oltava tällaiseen jatkokoulutukseen sopiva sotilasopetuslaitos. Sodat osoittivat Taistelukoulun siihen mennessä suorittaman komppanianpäälliköiden ja pataljoonan komentajien koulutuksen suuren merkityksen.

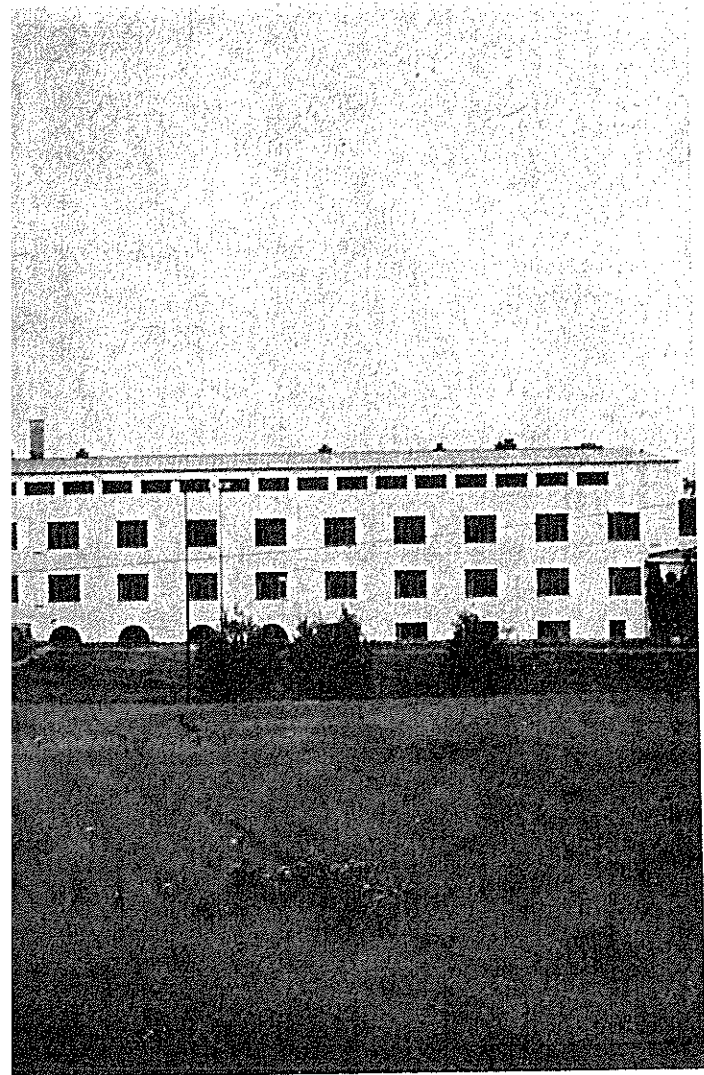
TAISTELUKOULU ENNEN TALVISOTAA

Taistelukoulun nimi esiintyi jo 12.3.1927 julkaistuissa puolustuslaitoksen kokoonpanoa koskevissa väliaikaisissa määräyksissä. Tätä ennen oli jo kuitenkin Taistelukoulun ensimmäiseksi johtajaksi nimetty Kadettikoulun tunnustettu taktiikan opettaja jääkärimajuri

TAISTE

50 V

10.1

KOULU DTTA 1977

H Olkkonen. Hyvistä yrityksistä huolimatta Taistelukoulun sijoittaminen Tuusulaan ei silloin onnistunut. Jotta suunnitelmien mukaan olisi päästy sijoittumaan lähelle harjoitusjoukkoja, jouduttiin valitsemaan sijoituspaikaksi Viipurin varuskunta. Sieltä saatiin tilat Markovilla nimisestä suuresta kolme- ja osittain neljäkerroksisesta rakennuksesta. Se sijaitsi Suomenvedenpohjan rannalla Papulanlahden luoteispuolella vajaa neljä kilometriä Viipurin rautatieasemalta luoteeseen. Suurena vaikeutena oli kuitenkin se, että rakennuksessa toimi jo vuonna 1921 työnsä aloittanut ja myöhemmin Jalkaväen Kapitulanttikoulun nimen saanut kanta-aliupseerikoulu. Tarmokkaiden toimenpiteiden tuloksena voitiin ensimmäinen kompaniapäällikkökurssi kuitenkin aloittaa jo 10.10.1927. Joukkueenjohtajakurssit alkoivat 13.5.1928, niiden muuttuessa vuonna 1931 luutnanttikurssiksi. Pääosa edellä mainittujen kurssien oppilaista oli

Kadettikoulun käyneitä. Taistelukouluksessa pidettiin tuona aikana pääkurssien lisäksi useita korkeammalle päällystölle tarkoitettuja orientoivia kursseja. Se osoitti, että Taistelukoulu oli jo silloin saavuttanut tärkeän aseman johtamis- ja koulustoimintaan liittyvien asioiden käsittelypaikkana 9.1.1931 alkoi ensimmäinen majurikurssi, joka jäi samalla viimeiseksi, sillä vasta sotien jälkeen järjestetyt komentaja- ja esipuseerikurssit ovat jatkaneet sen perinteitä.

Maj H Olkkosen aikana luotiin perusta joukkueenjohtajien ja kompaniapäällikköiden koulutukselle.

14.9.1931 tuli Taistelukoulun johtajaksi maj V Oinonen. Hänen aikanaan kurssien opetusohjelmia edelleen kehitettiin ja nimiä muuttaen Taistelukoulu antoi nyt opetusta majuri-, kapteeni- ja luutnanttikurssilla.

Jääkärieverstiluutnantti A Blick määrättiin Taistelukoulun johtajaksi 1.7.1933. Hän oli pitkään toiminut Ka-

dettikoulun taktiikan opettajana ja oli juuri suorittanut Sotakorkeakoulun. Hänen aikanaan kaikkien kurssien ohjelmat uusittiin ja vuonna 1935 aloitettiin konekivääri- ja kranaatinheitinkurssit, joita pidettiin kaikkiaan 7.

Evl A Blick siirtyi everstin viran saaneena Savon Jääkärirykmentin komentajaksi ja hänen seuraajakseen tuli 14.1.1936 evl A Kiira. Kaikkien kurssien ohjelmat tarkistettiin 28.9.1937 mennessä. Evl A Kiira joutui hänkin jatkamaan taistelua Karjalan Kaartin Rykmentin kanssa harjoitusjoukkojen saamiseksi Taistelukoulun käyttöön. Käskyistä ja yhteisistä sopimuksista huolimatta ei Karjalan Kaartin Rykmentti saanut kuin ani harvoin tarvittavan pataljoonan kurssien harjoituksiin. Oppilaat olivat Taistelukoulun kurseilla aluksi kaikista aselajeista, mutta vähin erin koostuivat pääasiassa jalkaväen upseereista.

6.10.1939 saapui Markovillaan käsky kurssien keskeyttämisestä ja upseerit komennettiin joukko-osastoihinsa. 10.10.1939 Taistelukoulu lakkautettiin ja siirrettiin Kankaanpäähän perustettuun Sotakoulukeskukseen. Syksyyn 1939 mennessä ennätettiin kouluttaa 12 upseeria majuri-, 651 upseeria kapteeni- ja 544 upseeria luutnanttikurssilla.

Talvisodan komppanianpäälliköistä 151 (10 %) ja pataljoonankomentajista 62 % olivat opiskelleet Taistelukouluissa.

Pääkurssien oppilaista kaatui sodissa 121 (10 %) ja luku puhuu omasta puolestaan.

TAISTELUKOULUN UUELLEEN ALOITTAMINEN

Aseiden pauhu ei ollut vielä kaikkialla hiljentynyt kun Taistelukoulu sai käskyn työnsä jatkamisesta. Pääesikunta antoi nimittäin 4.5.1945 käskyn yleisen komentajakurssi 1 aloittamisesta 6.6.1945 Santahaminassa Maasotakoulun tiloissa. Taistelukoulun johtajaksi määrättiin jääkärieversti A Puroma, joka Lapista tultuaan otti tehtävät vastaan 2.7.1945. Koulutusupseerina toimineen kapt O Latikan uutteralla työllä saatiin opetus suunnitelmat kuitenkin nopeasti valmiiksi. Taistelukoulu muuttui pelkästään upseerien jatkokoulutuslaitokseksi ja toimi täydellisenä sisäoppilaitoksena. Ensimmäiselle komentajakurssille komennettiin 11 everstiluutnanttia ja 13 majuria, joiden sota- ja komentajakokemus näin saatiin hyödynnettyä. 7.1.1946 alkoi ensimmäinen sodan jälkeinen kapteenikurssi, jonka numeroksi tuli 16.

Ev A Puroma siirtyi kenraalimajuriksi ylennettynä Pääesikuntaan heinäkuussa 1946 ja siitä hetkestä aina 10.3.1947

saakka. Taistelukoulun johtajan sijaisina toimivat evl L Rönnqvist ja evl P Hirvelä. Taistelukoulun johtajaksi määrättiin 10.3.1947 ev A Ehrnrooth, jonka aikana koulu suoritti 2 1/2 vuoden vierailun Haminaan. Käsky siirtymisestä annettiin 3.3.1947 ja työt aloitettiin lopullisessa sijoituspaikassa Tuusulassa 7.11.1949. Aikaisempien kurssien lisäksi tulivat ohjelmaan ase- ja ampumateknilliset kurssit, kranaatinheitinkurssit, yliupseerikurssit, insinööriupseerikurssit, upseerikokelaiden sissi- ja tiedustelukurssit sekä erilaiset kertausharjoitukset. Santahaminassa ja Haminassa suoritettua työtä leimasi väliaikaisuuden tuntu ja niinpä oli suuri parannus olosuhteisiin, kun Suojeluskuntain Päälystökoulun entiset tilat Tuusulassa annettiin Taistelukoululle. 2.5.1952 määrättiin Taistelukoulun johtajaksi sen pitkäaikainen opettaja ev S Simelius. Hänen aikanaan Taistelukoulun nykyinen alue siirtyi valtiolle ja näin koulu oli saanut ensimmäisen kerran vuoden 1939 jälkeen tukevan maaperän jalkojensa alle.

Ev P Hirvelän tullessa 13.9.1953 Taistelukoulun johtajaksi alkoi alueella tehokas, lähinnä oma-aloitteinen, rakennusten korjaustyö. Hänen aikanaan kapteenikurssin ohjelma uudistettiin ja aikaa pidennettiin. Komentajakurssin nimi muuttui esiupeerikurssiksi.

27.11.1962 Taistelukoulun johtajaksi tulleen ev U Matikaisen, samoin kuin 20.4.1967 tehtävät vastaanottaneen ev P Multasen aikana opetusohjelmat selkiytyivät ja kurssit saivat vakiintuneet muotonsa. Keväällä 1963 silloinen puolustusvoimain komentaja jalkaväenkenraali S Simelius teki päätöksen, että Taistelukoulu jää pysyvästi Tuusulaan.

TAISTELUKOULU TÄNÄÄN

Taistelukoulu sijaitsee Koivikon kauniilla tilalla Tuusulanjärven itärannalla. Pääosa sen käytössä olevista rakennuksista on peräisin Koivikon tilasta tai Suojeluskuntain Päälystökoulusta. Alueen hallinta siirtyi Suojeluskuntajärjestöltä Suomen Punaiselle Ristille ja edelleen 5.5.1952 valtiolle.

KOULUN ORGANISAATIO

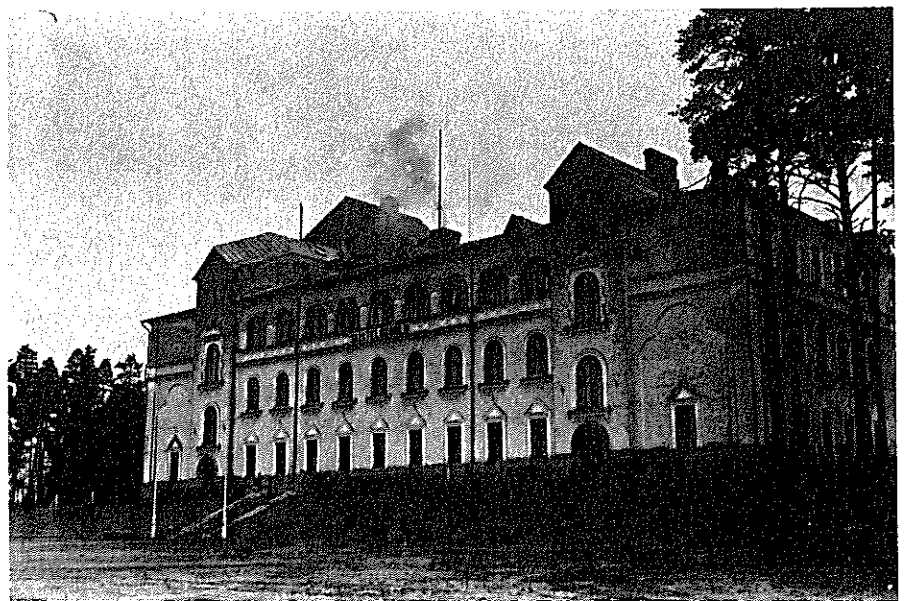
Taistelukoulun johtajana toimii ev S Rusama, joka syksyllä 1971 tehtävät vastaanottaessaan tuli taloon jo kolmannen kerran. Hänellä on apunaan esikunta, joka jakautuu komento-, koulutus-, järjestely- ja huoltotoimistoon. Taistelukoululle komennetuista varusmiehistä koostuva esikuntajoukkue vastaa jokapäiväiseen elämään liittyvistä käytännön toiminnoista.

Vakinaisia opettajia on tällä hetkellä 25, jotka jakautuvat siten, että kummallakin pääkurssilla on sekä tarvittavat taktiikan että aselajiohjaajat. Näiden lisäksi kurseja opettavat eri alojen asiantuntijat. Toimiupseereita on 10 ja muuta henkilökuntaa noin 35.

KURSSIT JA NIIDEN OPPILAAT

Taistelukouluissa toimeenpannaan vuosittain kaksi vakinaista pääkurssia.

Esiupseerikurssi, jonka johtajana toimii evl T Tuominen, jakautuu kahteen osaan, yleiseen- ja ilmasotalinjaan. Ilmasotalinjan johtajana on maj P Bergius. Kapteenikurssi, johtajanaan evl M Keskitalo, jakautuu sekkin kahteen osaan, teknilliseen ja yleiseen linjaan.

Taistelukoulun rakennus Markovilla Viipurissa

Kapteenikurssin johtamisharjoitus

Näiden lisäksi Taistelukoulu kouluttaa vuosittain kolmella kurssilla jalkaväen upseerikokelaita tiedustelu-upseereiksi, vastaa tiedustelu-upseerien perusopetustilaisuuksista ja kertausharjoituksista, johtaa kranaatinheitinupseerikurssit ja ampumaleirit, toimeenpanee tarvittaessa insinööriupseerikurssit ja erilaiset kertausharjoitukset.

Esiupseerikurssille oppilaat tulevat kaikista maavoimien aselajeista ja ilma-voimista. Sen vahvuus on tällä hetkellä 81.

Kapteenikurssin oppilaat ovat etupäässä jalkaväen ylikuuntantteja. Kursin vahvuus on nyt 28.

OPPIAINEET JA OPETUS

Oppiaineet ovat muotoutuneet vuosien varrella ja noudattavat sotakouluissa yleisesti omaksuttua linjaa. Esiupseerikurssin opetus on teoreettisempaa kuin kapteenikurssin. Saatua opetusta sovelletaan käytäntöön karttatarjoitusten lisäksi sotapelissä, johtamisharjoituksissa joukkojen kanssa ja ilman sekä osittain myöskin kapteenikurssilla ampumaleirillä.

TAISTELUKOULUN TILAT

Suojeluskuntain Päälystökoululta perittyjä rakennuksia on vuosien varrella korjattu ja laajennettu. Vuosina 1969-71 valmistuivat huolto- ja varistorakennus sekä päärakennuksen uusi osa. Päära-

kennuksen vanha osa on peruskorjattu, kaksi uutta asuintaloa on rakennettu ja sauna on uusittu vuosien 1972-75 välisenä aikana. Kun eräiden nykyisten rakennusten peruskorjaus toteutetaan sekä yksi asuintalo ja kuntotalo saadaan rakennettua, onkin Taistelukoululle suunniteltu rakennusohjelma loppuun suoritettu.

YHDISTELMÄ

Taistelukoulu on vakiinnuttanut paikkansa upseerien jatkokoulutusjärjestelmässä. Sen johtajina kaikissa vaiheissa

ovat toimineet kyvykkäät ja aktiiviset upseerit. Heidän henkilökohtainen panoksensa ja vaikutuksensa on ollut ratkaisevaa Taistelukoulun kehitykselle. He ovat pystyneet luomaan kouluun sekä hyvän työ- että oppimisilmapiirin. Taistelukoulu ei ole koskaan ollut mikään yli-ihmisten koulu. Sen oppilaat ja opettajat ovat pyrkineet tekemään työtä yhdessä niin, että se parhaalla mahdollisella tavalla hyödyttää sekä puolustusvoimia että isänmaata. Kunniata menneille sukupolville tehden ja katsoen luottavaisena tulevaisuuteen Taistelukoulu ohittaa 50-vuoden virstanpylvään. □

Taistelukoulun johtamisharjoitus Lapissa.

MAANPUOLUSTUKSEN TUKI ry

P. Hesperiank. 15 A, 00260 Helsinki 26 Puh. 440471

Yhdistyksen tarkoituksena on taata Suomen Reserviupseeriliitto ry:n ja Reservin Aliupseerien Liitto ry:n toiminnan taloudellinen perusta. Siinä tarkoituksessa MPT ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja, harjoittaa erilaista myyntitoimintaa ja pitää yllä adressipalvelua!

SUOMEN PALONTORJUNTALIITTO MYY EDULLISESTI

Kirjoja: Pelastustoiminta vaaratilanteissa, Tietoja vaarallisista aineista, Vaarallisten aineiden opaskortisto, Palokuntien uusi radiotoimintaopas, Metsäpalontorjunta (opetusmoniste) ym.

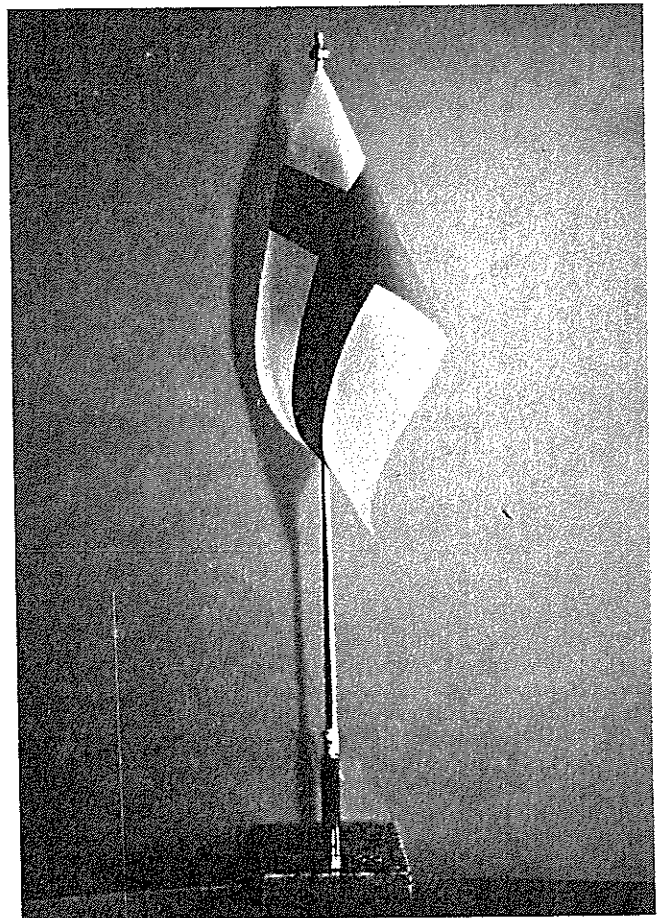
Piirtoheitinkalvosarjoja: Alkusermus, Savusukellus, Metsäpalontorjunta, Radioliikenne ym.

Lisäksi maksutonta valistusmateriaalia, turvallisuustau-
luja, laaja valikoima elokuvia ym.

Pyytää maksuton julkaisuluettelo, osoitteellamme:
Iso Roobertink. 7, Hki 12 tai puh. 90-13400

OSOITTEENMUUTOS

Kun teette osoitteenmuutoksen pyydämme ilmoittamaan sekä vanhan että uuden osoitteen.

SUOMEN LIPPU

itsenäisyytemme 60. juhluvuoden pöytätunnukseksi!

Hanki siniristilippu tänä itsenäisyytemme 60. juhluvuotena kodin ja työpaikan pöydälle!

Tänä syksynä kaappoihin tuleva pöytälippu on myös juhluvuoden arvokas lahja ystäville ja ulkomaille.

Itsenäinen Suomi — Yhteinen asiamme.

Jukka Tarkka
13. artikla
WSOY

Sodan jälkinäytöksiin kuulunut sotasyllisten rankaiseminen aiheutti aikanaan sekä tunteiden kuohumista että miehityksen pelkoa. Ryti ja Tanner olivat sodan aikana nousseet kansallisiksi isähahmoiksi. Heidän katsottiin tehneen parhaansa ja vain velvollisuutensa isänmaan hyväksi. Kun heitä ja heidän lähipiä apulaisiaan rangaistiin teoista, joita "yleinen mielipide" piti ainoina oikeina, ovat tunnekuohut täysin ymmärrettäviä.

Jälkeenpäin tarkasteltuna Suomi selviytyi kuitenkin hyvin vähällä sotasyllisyyskysymyksestä. Suomi sai itse valita syytteen asetettavat ja myös tuomiot olivat lieviä muiden maiden tuomioidiin verrattuna.

Täydellisen kuvan saaminen sotasyllisyyskysymyksestä ei ole vielä mahdollista, koska sekä valvontakomission että Paasikiven arkistot ovat saavuttamattomissa. Jukka Tarkka on kuitenkin saanut käyttöönsä paljon tähän asti tuntematonta aineistoa. Hän on paneutunut aiheeseen koko tutkijan sie-lullaan. Kirja antaa vastauksen moneen avoimeen kysymykseen ja tekee oikeudenkäynnin ymmärrettäväksi. Tutkimuksen perusteellisuudesta johtuen

kirja ei ole helppolukuinen, mutta siihen ei ole ollut tarvettakaan pyrkiä. Asia on sitä painavampi. Jokaisen lähihistoriasta kiinnostuneen tulisi lukea kirja. Sen tapahtumat antavat pohjaa tämän päivän turvallisuuspolitiikallemme. Siksi kirja on tärkeä.

E.P.

John Lee
Yhdeksäs mies
WSOY

Vuonna 1942 Saksan tiedustelupalvelu teki yhden toisen maailmansodan huimapäisimmistä vakoiluyrityksistä. Kaksi sukellusvenettä salakuljetti kahdeksan miestä Amerikan rannikolle. Tämän tosiasian ympärille on John Lee rakentanut nerokkaan jännityskirjan yhdeksänestä miehestä, jonka tehtävänä oli murhata Yhdysvaltain presidentti ja hänen vieraansa Winston Churchill. Faktatietojen sekoittaminen tarinan joukkoon on tehty niin taitavasti, että tarinasta tulee lähes uskottava. Lukija joutuu jo välillä miettimään, mitä yhdeksännen miehen tehtävän onnistuminen olisi vaikuttanut sotatapahtumiin, ja siksi loppuratkaisu tuntuu suorastaan helpotavalta.

E.P.

TIETEEN
MATKAMIEHIÄ
Kalevalaseuran vuosikirja 1977
WSOY

Tieteen matkamiehiä sisältää kolmen toista eri kirjoittajan kalevalaiseen kansanperinteeseen liittyvää parinkymmenen sivun mittaista tutkielmaa tai esseitä.

Sisällyksestä mainittakoon Matti Kuusen "Jooseppi Mustakallion Vienanmatka", Irja-Leena Suhosen "Lauri Ketunen Vepsän mailla" ja Aimo Turusen "August Ahlqvist Aunuksessa v. 1855." Erittäin mielenkiintoinen on Kustaa Vilkkunan selvitys "Sakari Pälsin tutkimusmatkasta Koillis-Siperiaan 1917-1919". Tutkimusmatka tehtiin "...Anadyrjoen ja Itäniemen tsuktien, Beringinmeren rannikon korjakkien sekä Kamtsatkan itelmeiden ja lamuuttien eli orontsien pariin."

Pälsin retken merkitys on nykyisin vain kasvanut, kun löydettiin hänen matkansa aikana ottamat filminauhat, joiden voidaan sanoa olevan aivan harvinaista aineistoa.

Tutkimusmatkoista kiinnostunut lukee kirjan mielellään.

KKnen

MUISTATTEHAN KADETTIKUNNAN JOULUKORTIT!

Muistatthän, että viime syksynä uusittuja Kadettikunnan joulukortteja on saatavissa sekä toimistosta että piirien sihteereiltä. Joulukortti on väreiltään sinivalkoinen ja kadettimerkki-kynttiläaiheinen.

Myytävänä on myös kadettikuntasolmioita tummansinisinä ja viininpunaisina hintaan 25 mk taskuliinoineen sekä tietenkin adresseja ja kortteja erilaisiin tarkoituksiin.

Tue taloutta — Tilaa toimistosta

Kadettikunnan toimisto
Punavuorenkatu 14 B 32
00150 Helsinki 15
Puh 90—665 739

Lehtikuva: Kaius Hedenström

Kansallis-Osake-Pankin järjestämä perinteinen taloustiedon kurssi Kadettikoulun 3. vuosikurssin oppilaille pidettiin jälleen Santahaminassa maaliskuussa. Kurssilla annetaan taloustiedon lisäksi myös käytännön pankkitietoutta valmistuville kadeteille. Luennoitsijoina toimivat pankin eri alojen asiantuntijat.

Todistuksenjakotilaisuudessa pankinjohtaja Eero Herttola pääkonttorista luovutti pankin yleishyödyllisiin tarkoituksiin myönnettyistä varoista 2.000 markan stipendin kadettien käytettäväksi.

Kuvassa Olli Niemensivu (vas.), pankinjohtaja Herttola, Juha Liikola, Veli-Matti Heinijoki, Kari Hildén, pankinjohtaja Lari Juusela pankin Herttoniemen konttorista sekä Tapani Mustala.

KADETTIKUNNAN TOIMINTAA

Lahden Kadettiipiiri messuilla itsenäinen Suomi yhteinen asiamme

Lahden Messut -77 kesti kymmenen päivää ja siellä kävi n 135 000 henkeä. Hämeen ratsujääkäripataljoona oli järjestänyt Puolustusvoimien näyttelyosaston, joka kalustesittelyin, elokuvin ja hernerokan myyntein saavutti erittäin suuren suosion. Puolustusvoimien osaston yhteydessä Lahden Kadettiipiiri tarjosi yleisölle tietoja maanpuolustuksesta turvallisuuspolitiikan osana, tietoja Suomen sotilaspoliittisesta asemasta ja esiteli mahdollisuuksiaan antaa turvallisuuspolitiikan opetusta.

Maanpuolustuksen tiedotustoiminta on osa turvallisuuspolitiikkaa

Messupäivystäjänä on enemmän kuin puoli osastoa. Kun sotilaan äänellä aloitettiin esitys, täyttyi telta lähes poikkeuksetta. ”Tällä kartalla on esitetty sotilaallisia voimavaroja Euroopassa.” Tauluissa esiteltiin turvallisuuspolitiikkakäsitteen jakaantuminen, Puolustusvoimien tehtävät ja YYA-sopimuksen ensimmäinen artikla. Lahden Kadettiipiiri tarjosi palveluksiaan kouluille ja eri yhteisöille. Tiedot oli koottu kirjasta Tietoja Maanpuolustuksesta. Osastolla jaettiin Kylkirautalehteä, Kadettikoulusta kertovaa Ruotuväkilehteä, Lahden Kadettiipiirin Messutiedotetta ja YYA-sopimuksen tekstiä. Lisäksi näytteillä oli kadetin juhlapuku ja taisteluasuu. Hylsykauppaa harjoitettiin hyvällä menestyksellä ja Puolustusvoimien elokuvien välillä esitettiin jatkuvasti rainakuvia turvallisuuspolitiikasta.

Tarkoituksena oli osoittaa, ettei Kadettikunta harjoita mitään omaa ”sotilaiden politiikkaa”, vaan tukee ja tiedottaa maan johdon määrittämää turvallisuuspolitiikkaa.

Selattavana oli kirja Tietoja Maanpuolustuksesta ja Toisen parlamentaarisen puolustuskomitean mietintö -76. Tällä hetkellä tuntuu olevan puute ajan tasalla olevasta esitteestä maanpuolustustiedon jakamiseksi.

”Tämä on äärettömän arvokasta työtä,” totesi YK:n apulaispääsihteeri

Puolustusvoimien messuosastolla vieraili mm. tasavallan presidentti. Tutustessaan Kadettiipiirin osastoon YK:n apulaispääsihteeri Helvi Sipilä totesi toimintamme olevan äärettömän arvokasta työtä. Lisäksi osastolla vieraili Eduskunnan puhemies Veikko Helle ja osa kansanedustajista. Toimintamme totesi noin satatuhatta henkilöä ja noin kymmenentuhatta messuvierasta pysähtyi kuuntelemaan osastollemme kadettiupseerin esitystä, joka kesti noin viisi minuuttia. Useat jäivät kyselemään ja keskustele-

maan aiheesta. Kadettiupseerien kanalta toiminta messupäivystäjänä oli mitä antoisin kokemus. Kun maanpuolustuksen ammattimies, upseeri virkapuvussa, puhuu, häntä kyllä kuunnellaan.

Sata tuntia maanpuolustuksen tiedotustoimintaa

Päätös messuille osallistumisesta on suuri asia mille tahansa kadettiipiirille. Lahden messuilla suoritettiin noin sata tuntia maanpuolustuksen tiedotustoimintaa, johon osallistui lähes puolet Lahden Kadettiipiirin palveluksessa olevista upseereista. Katsomme onnistuneemme ottamassamme tehtävässä yli odotusten, kun noin joka kymmenennen messuvieraan mielenkiinto saatiin suunnatuksi hetkeksi meille niin tärkeään asiaan — Isänmaamme turvallisuuteen.
TÄNÄÄNKIN ON ITSENÄISYYPÄIVÄ

Pentti Lantta

Pirkanmaan maakuntamitali

Kuningas Maunu Ladonlukko antoi pirkkalaisille – nykyisen Pirkanmaan asukkaille – vuonna 1277 ns. ”lapin-käyttöoikeuden.” Tuosta ajasta lähtien voidaan siis katsoa käsitteen Pirkanmaan tulleen maakuntana historialliseen tietouteen.

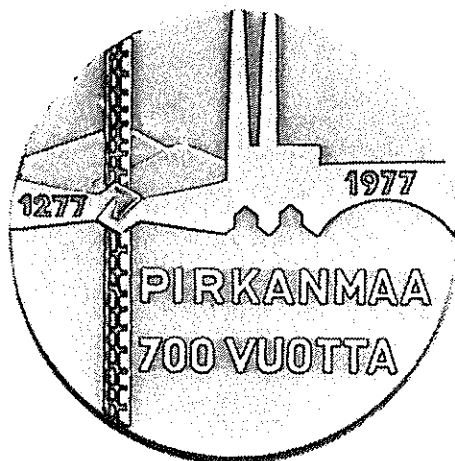
Kun sanotusta tapahtumasta tulee tänä vuonna kuluneeksi 700 vuotta, niin mitä tekikään Pirkka-Hämeen kadettiipiiri? Se luonnollisesti valmisti Pirkanmaan maakuntamitalin, jota voidaan ostaa pronssiin valettuna joko numeroituina kappaleina tai hieman helpompina numeroimattomina.

Mitalin sanotaan kertovan pirkanmaalaisten esi-isien vuosisataisesta uusrastuksesta.

Mitalikentän jakaa kahtia vasemmalla oleva ”Pirkka” – ammuin kuittina käytetty pykälöity ja halkaistu puukapula. Kaukaisen menneisyyden yhdistää nykyaikaan kalevalaiset kädet. Mitalin kääntöpuolella on teksti: ”V. 1277 myönsi kuningas Maunu Ladonlukko pirkkalaisille Lapin käynti oikeuden. Turvallinen kotiseutu – suojattu isänmaa. Pirkka-Hämeen kadettiipiiri.”

Mitalin halkaisija on 60 mm ja sen on suunnitellut graafikko K.F. Lehtonen.

Mitalin tuottamasta voitosta osa menee sotainvalideille ja osa Pirkka-Hämeen kadettiipiirille. Evl. S. Roponen, piirin taloustoimikunnan puheenjohtajana ja ponnekkaasti ajatusta ideomassa olleena vakuuttaa, että kysymyksessä on taideteos, jossa menneisyys lyö kättä nykyisyydelle. Eikä piirin taloudenkaan puolesta huonompi keksintö! □

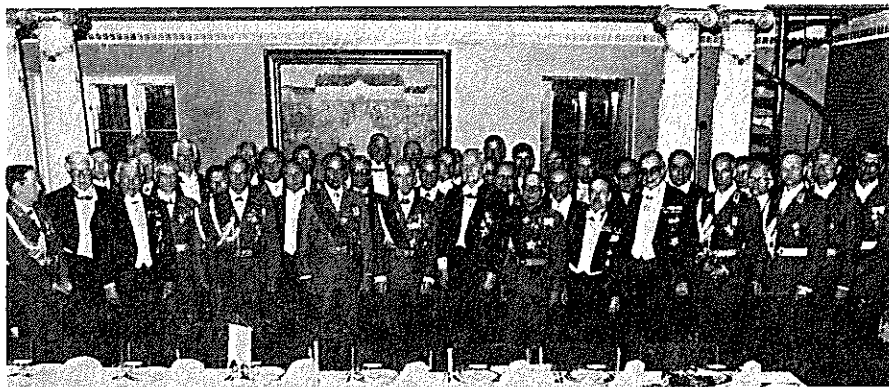
YTE:n juhlakokous 4.6.1977

Kadettikunnan, Jääkäriliiton, Suomen Reserviupseeriliiton ja Upseeriliiton perustama Upseerijärjestöjen Yhteistoimintaelin YTE piti perinteisen juhla kokouksensa Katajanokan Kasinolla 4.6.1977, jolloin samalla päättyi YTE:n 27. toimintavuosi. Suomen Marsalkka Mannerheimin 110. syntymäpäivänä oli tilaisuuteen kutsuttu juhlaesitelmän pitäjäksi marsalkan elämäntyön erikoistuntija, professori Stig Jägerskiöld. Ko-

kouksen puheenjohtajana ja juhlaillallisten isäntänä toimi vuorojärjestyksen mukaisesti Kadettikunnan puheenjohtaja, kenraaliluutnantti Jukka Pajula. Kokousta juhlisti arvovaltainen kutsuvierasjoukko, mm. puolustusvoimain komentaja, kenraali Lauri Sutela kunnioitti tilaisuutta läsnäolollaan.

Kuvassa juhla kokouksen osanottajat vieraineen ennen siirtymistä juhlaillallisille.

– RMW –

Riihimäen kadettiipiiri herätettiin

Riihimäen kadettiipiiri herätettiin jälleen henkiin. Vuosikokoukseen osallistui yli 20 upseeria.

Kadettiipiirin puheenjohtajaksi valittiin majuri Lauri Heimonen, varapu-

heenjohtajaksi majuri Reino Mäkelä ja sihteeriksi luutnantti Kai Heimonen. Lisäksi valittiin hallitukseen majuri Matti Juusti, majuri Matti Savikko, majuri Kalle Reunanen, kapteeni Pekka Mäkelä ja kapteeni Pertti Hartikainen.

KADETTIKURSSIEN KUULUMISIA

19. Kadettikurssi 40 vuotta

19. Kadettikurssi kokoontui viettämään 40 vuotisjuhlaansa 14.05.1977 Helsinkiin. Kokoontuminen tapahtui Hietaniemessä, jossa suoritimme kunnianosoitukset sankarivainajille ja Suomen Marsalkalle sekä laskimme seppeleet. Tämän jälkeen siirryimme vanhalle Kadettikoululle Munkkiniemeen, jossa lounastimme ja tutustuiimme "korpukseemme" joka oli vuoden alussa luovutettu Valtion Koulutuskeskukselle kauniisti ja perusteellisesti entisöitynä.

Juhlakokouksen pidimme torniluokassa, josta oli muodostettu seurusteluhuone. Täällä muistelimme menneitä ja ihasteimme näköaloja. Päivätilaisuuksiin osallistui 27 kadettia sekä 24 rouvaa ja leskeä. Kun kadettiväapelimme Erkki Lahdenperä vaivautuu saapumaan San Diegosta Californiasta saakka, ei olisi luultu olevan esteitä saapumiselle lukuisamin kotimaasta. Tervehdyksiä olivat lähettäneet Erik Patojärvi ja Antero Aakula, joka oli kadettiväapelinä olles-

samme nuoremmalla kurssilla, USA:sta sekä veli Pedro alias Pehr-Erik Ahonius Tenerifeltä, joka jatkuvasti on kirjeitse kadettiveljiinsä yhteydessä. Myös veljemme Aumon, Korhosen ja Sulangon lesket olivat muistaneet tervehdyksellään juhliamme.

Iltajuhlaa vietimme Kalastajatorpalla, jossa Erkki Lahdenperä muisteli kulunutta 40 vuotistaipalettamme ja Pekka Artto vastaavasti vaimojemme uhrautuvaa elämää rinnallamme. Olavi Larkas esitti kurssin "perheutiset". Keski-ikä oli jo vierähtänyt yli 65 vuoden 19 vuorokaudella vanhimman veljen täyttäessä kuluvana kesänä 75 vuotta. Elossa on 46 veljeä, joista 70 v ja yli on 3, 65 v ja yli 16 ja 60 v ja yli loput 27 veljeä. Elossa olevat jakautuvat seuraaviin sotilasarvoihin: kenrli 2, ev 6, evl 20, maj 15 ja kapt 3. Sodissa kaatui 15 ja 22 veljeä on kuollut. Tällä hetkellä painaa kurssin painavin 106 kg ja keskipaino on n. 85 kg.

Varsinaisena ylentämisspäivänä kokoonnuimme Kadettikoululle Santahaminan ja laskimme yhdessä 50 vuotisjuhlaansa viettävän 8. Kadettikurssin kanssa kukkavihot sankaritauluille. Saimme tilaisuuden lounastaa Herrojen Kaaderien kera koulun ruokasalissa. Mieleenpainuvassa tilaisuudessa oli kurssiltamme 14 veljeä.

Kadetti n:o 1339.

41. Kadettikurssi, 41. Lentokadettikurssi ja 27. Merikadettikurssi päättyivät 31.5.1957

20-vuotisjuhliain kurssimme vietti hieman ennakoiden 7.-8.5.1977 Santahaminassa Kadettikoululla ja Tapiolassa.

Kadettikoululla muistelimme menneitä ja tutustuiimme nykyisyyteen. Yhdessäolomme jatkui sitten Tapiola Garden-hotellissa iltajuhlana ja päättyi seuraavana päivänä, sunnuntaina nautittuun yhteiseen lounaaseen. Kaikilla halukkailla oli tilaisuus majoittua Tapiola Garden-hotellissa ja tutustua sekä lauantaina että sunnuntaina paikallisiin kohteisiin kukin mieltensä mukaan.

Päätimme kokoontua seuraavan keran v. 1982, silloin toivottavasti vielä runsaslukuisemmin. □

ITSE ASIASTA

Ylennetty everstiksi

Aulaskari Pentti Kalervo Rikhard	24. mek.	4. 6.1977
Kiianlinna Ilkka	27. k.	4. 6.1977
Lyytinen Olavi	15. mek.	4. 6.1977
Markkula Kalevi Ilmari	38. k.	4. 6.1977
Tuominen Aulis Johannes	37. k.	4. 6.1977
Vallas Veikko Kalle Kalevi	33. k.	4. 6.1977
Aitero Pekka Akseli	31. k.	1. 7.1977
Kankaanpää Raimo Johannes	35. k.	1. 7.1977

Ylennetty kommodoriksi

Tikka Juha Yrjö Julius	25. mek.	11.10.1977
Kuparinen Teuvo Ilmari	25. mek.	10.11.1977

Ylennetty everstiluutnantiksi

Freudenthal Björn Olof	27. k.	4. 6.1977
Haario Ilmo Oskari	27. k.	4. 6.1977
Korte Teppo Fredrik	23. k.	4. 6.1977
Lehtinen Lasse Verner	26. k.	4. 6.1977
Pentti Kaarle Henrik	24. k.	4. 6.1977
Riikonen Raimo Uolevi	40. k.	4. 6.1977
Wahl Seth Jarl Hermas	36. k.	4. 6.1977
Vainio Iivo Allan	40. k.	4. 6.1977
Tirronen Uolevi Antero	29. mek.	4. 6.1977
Ahonen Jouko Sakari	38. k.	1. 7.1977
Laaksonen Pertti Johannes	45. k.	1. 7.1977
Lipponen Pertti Rainer	39. k.	1. 7.1977
Mauria Kari Ilkka	40. k.	1. 7.1977
Virno Erkki Harry Sakari	24. mek.	1. 7.1977
Savonjousi Kai Matti Immanuel	44. k.	1. 8.1977
Hägglund Johan Edvin Birger Gustav	45. k.	1. 9.1977
Tapanainen Eero Juhani	38. k.	10. 9.1977
Rutanen Veijo Kalevi	42. k.	16.10.1977
Lumme Matti Pekka	44. k.	24.10.1977
von Koch Oleg	39. k.	10.11.1977

Ylennetty majuriksi

Laakso Rauno Eero	32. mek.	4. 6.1977
Nikander Toivo Kalervo	48. k.	4. 6.1977
Palosaari Kalevi Johannes	48. k.	4. 6.1977
Reitkari Seppo Veikko Ilari	46. k.	4. 6.1977
Suuronen Reino Olavi	46. k.	4. 6.1977
Tamminen Reino Kalevi	47. k.	4. 6.1977
Kuosa Toivo Kalevi	47. k.	1. 7.1977
Kuronen Paavo Juhani	50. k.	1. 7.1977
Melkko Seppo Johannes	47. k.	1. 7.1977
Raatikainen Jorma Juhani	47. k.	1. 7.1977
Skriko Veijo Auku Kalevi	47. k.	1. 7.1977
Suvanto Kari Jaakko	50. k.	1. 7.1977
Usvaranta Kalevi Tarmo	46. k.	1. 7.1977

Winter Lars Elias	46. k.	1. 7.1977
Virtanen Erkki Juhani	48. k.	1. 7.1977
Lehtinen Juhani Olavi	47. k.	1. 9.1977
Leikas Pentti Kalevi	50. k.	1. 9.1977
Vilenius Jorma Juhani	47. k.	1. 9.1977
Purola Heikki Juhani	50. k.	10. 9.1977
Kurenmaa Jaakko Arvi	46. k.	16.10.1977
Jokihaara Martti Kalevi	48. k.	21.10.1977
Uusmies Hannu Kalevi	49. k.	24.10.1977
Mensonen Aaro	47. k.	10.11.1977

Ylennetty komentajakapteeniksi

Kiiskilä Mauno Henrik	32. mek.	1. 7.1977
-----------------------	----------	-----------

Ylennetty kapteeniksi

Alasjärvi Jouko Armas	54. k.	4. 6.1977
Nummenranta Heikki Olavi	54. k.	4. 6.1977
Jokinen Markku Juhani	54. k.	1. 7.1977
Kallio Markku Juhani	54. k.	1. 7.1977
Laine Leo Raimo Olavi	54. k.	1. 7.1977
Luotola Hannu Eino Tapio	54. k.	1. 7.1977
Siljander Kari Juhani	54. k.	1. 7.1977
Vitikainen Timo Antero	54. k.	1. 7.1977

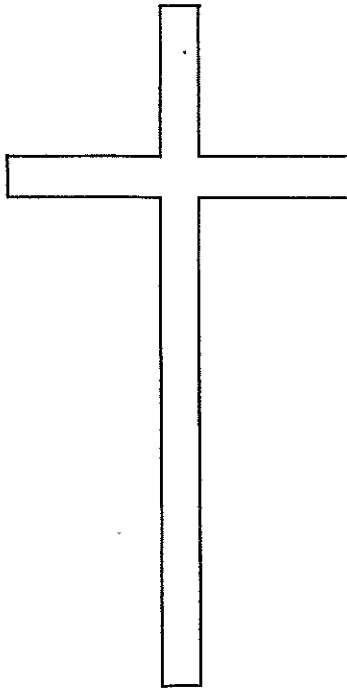
Ylennetty kapteeniluutnantiksi

Astala Ilkka Kari Juhani	37. mek.	4. 6.1977
Tirronen Matti Juhani	38. mek.	4. 6.1977

Myönnetty ero

Ev Pallasvirta Esko Daniel Fjalar	25. k.	24.10.1977
Komdri Pauhakari Lasse Väinö	12. mek.	10.11.1977
Komdri Helenius Johan Erik Torsten	14. mek.	2.11.1977
Evl Rytkönen Raimo Juha	38. k.	1. 7.1977
Evl Hartama Olli Ahti	37. k.	1. 8.1977
Evl Palmujoki Erkki Johannes	33. k.	1. 8.1977
Evl Tiainen Aimo Yrjö	37. k.	1. 9.1977
Evl Manner Leo Ilmari	31. k.	1. 9.1977
Maj Parkkari Kalle Olavi	43. k.	1. 7.1977
Maj Uotila Eero Ensio	36. k.	1. 7.1977
Maj Hornborg Birger Gustaf		
Bogislaus	40. k.	21.10.1977
Maj Kare Aarne Ilmari	37. k.	1.11.1977
Komkapt Syrjälä Erkki Olavi	23. mek.	1. 7.1977

IN MEMORIAM

Majuri
Harju
Martti Kalervo
s. 22.1.1922
k. 2.5.1977
Kad.no 2395
26.kurssi

Everstiluutnantti
Kalpamaa
Arthur Valdemar
s. 20.12.1905
k. 11.5.1977
Kad.no 784
13.kurssi

Kapteeni
Tauriala
Paavo Vihtori
s. 28.2.1909
k. 13.5.1977
Kad.no 1092
16.kurssi

Eversti
Jokipaltio
Pekka
s. 19.5.1901
k. 2.6.1977
Kad.no 265
5.kurssi

Kadettialikersantti
Metsäketo
Tuomas Vilhelm
s. 2.11.1954
k. 15.6.1977
Kad.no 6197
62.kurssi

Majuri
Markkula
Tauno Uolevi
s. 4.3.1917
k. 26.6.1977
Kad.no 1729
23.kurssi

Everstiluutnantti
Hautala
Martti Severi
s. 11.11.1906
k. 4.7.1977
Kad.no 755
13.kurssi

Kapteeni
Arima
Arvo Aulis
s. 21.4.1921
k. 18.7.1977
Kad.no 2938
28.kurssi

Majuri
Ylikoski
Yrjö Sakari
s. 16.10.1916
k. 19.7.1977
Kad.no 2192
25.kurssi

Majuri
Touru
Kurt Hjalmar
s. 19.1.1914
k. 22.7.1977
Kad.no 284 me
12.merikurssi

Everstiluutnantti
Suominen
Lauri Olavi
s. 19.3.1920
k. 28.7.1977
Kad.no 2331
26.kurssi

Kapteeni
Mutanen
Esa Juhani
s. 27.5.1938
k. 3.8.1977
Kad. no 4545
49. kurssi

Lutnantti
Ramo
Herman Rudolf Kristian
s. 26.4.1904
k. 6.8.1977
Kad.no 30 me
3.merikurssi

Majuri
Laitinen
Viljo
s. 29.3.1905
k. 8.8.1977
Kad.no 731
13.kurssi

Majuri
Härkönen
Kalle
s. 27.11.1902
k. 11.8.1977
Kad.no 834
13.kurssi

Kommodori
Kijanen
Kalervo
s. 2.10.1906
k. 28.8.1977
Kad.no 55 me
5.merikurssi

Everstiluutnantti
Hankia
Aarne
s. 21.3.1909
k. 28.8.1977
Kad.no 1184
17.kurssi

Majuri
Seilamo
Urpo Uuno
s. 10.4.1918
k. 29.8.1977
Kad.no 1947
24.kurssi

Legendaariset
muistelmat
jatkuvat

PAAVO TALVELA

Sotilaan elämä

MUISTELMAT 2.

Dramaattinen sotapäällikön päiväkirja liikkuu taistelurintamilta Tuulosjoelta ja Syväriltä suoraan toisen maailmansodan ainutlaatuiselle näköalapaikalle Hitlerin päämajaan, missä kenraali Talvela toimi yhteysmiehenä kohtalokkaina sotavuosina.

Kuvaliite
N. 520 s.
Ovh. 58/75 mk

KIRJAYHTYMÄ

Vaihda Uuteen Suomeen.

Palauta alla oleva kuponki 15.10.77 mennessä. Osallistut arvontaan, jossa pääpalkintona on BMW 316 henkilöauto. Lisäksi arvotaan 150 pienoislaskinta. Voittajien nimet julkaistaan Uudessa Suomessa 21.11.1977

UUSI SUOMI

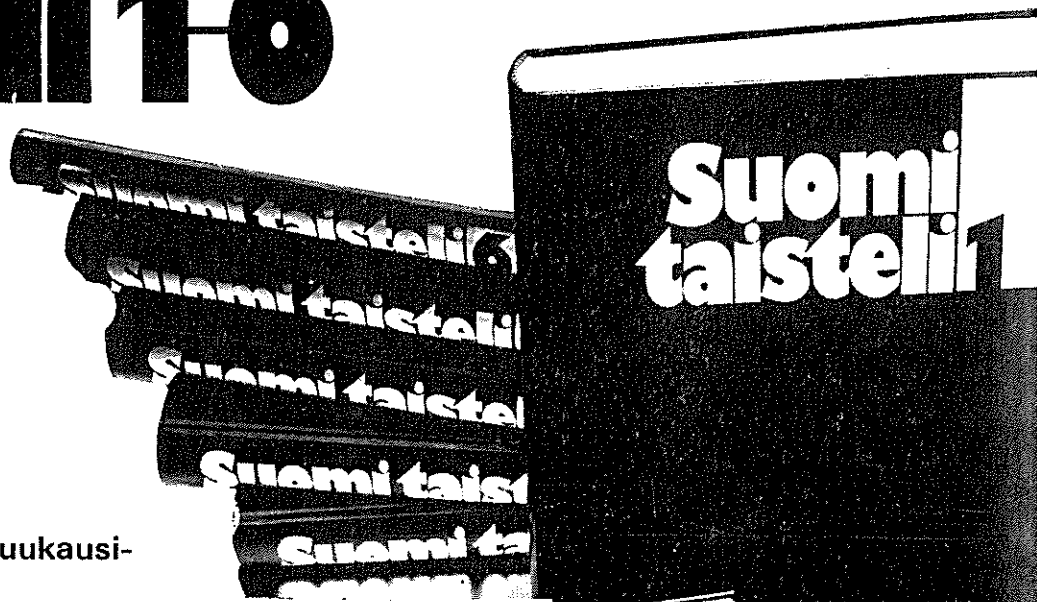
ajattelee niinkuin Sinäkin.
Itsenäisesti.

Uusi Suomi maksaa postimaksun	UUSI SUOMI Tilaaajapalvelu PL 139 00003 HELSINKI 300	Vastauslähetykset HK1 10/10 Lupa 602
Tilaa Uuden Suomen		
☐ Loppuvuodeksi 2½ kuukauden hinnalla = 65 mk. ☐ Vuosikerran = 265 mk/12 kk. Tilaus alkaa heit ☐ 1. 1. 1978 ☐ ☐ Kestotilauksena = 259 mk/12 kk. Tilaus alkaa heti ☐ 1. 1. 1978 ☐		
Haluan maksaa vuosikerta-/kestotilaukseni 1 erässä ☐ 2 erässä ☐ 3 erässä ☐ Eräkuukaudet/vuosikertatilaukset alkaen 1. 1. 1978: tammi-, maaliskuu-, toukokuu. Eräkuukaudet/kestotilaukset alkaen 1. 1. 1978: tammi-, touko-, syyskuu. Tilaus alkaa 7 arkipäivän kuluessa tämän kortin saapumisesta tai 1. 1. 1978. Tämän kupongin voit jättää myös US-asiamiehelle.		
Sukunimi	Puh.	
Etunimi		
Jakeluosoite		
Postinumero ja toimitaikka		
Mt	L	Aa
K	K	K
Ppv.	U	H
J	J	E
12113		

Kaksi suurteosta sotiemme koko Suomi taisteli 1-6

Sodan karut kasvot, sotaa käyvän ja kärsivän kansakunnan äänet. Ainutlaatuinen kokoomateos viidestä sodan vuodesta sellaisina kuin suomalaiset ovat ne kokeneet. Suurteoksen on toimitannut kirjailija Jukka L. Mäkelä. Sotahistorialliset kommentit laatinut Helge Seppälä.
6 osaa, 2400 tiivistä tekstisivua.

Ennakko-ovh. nyt 630 mk, kuukausimaksu 35 mk.

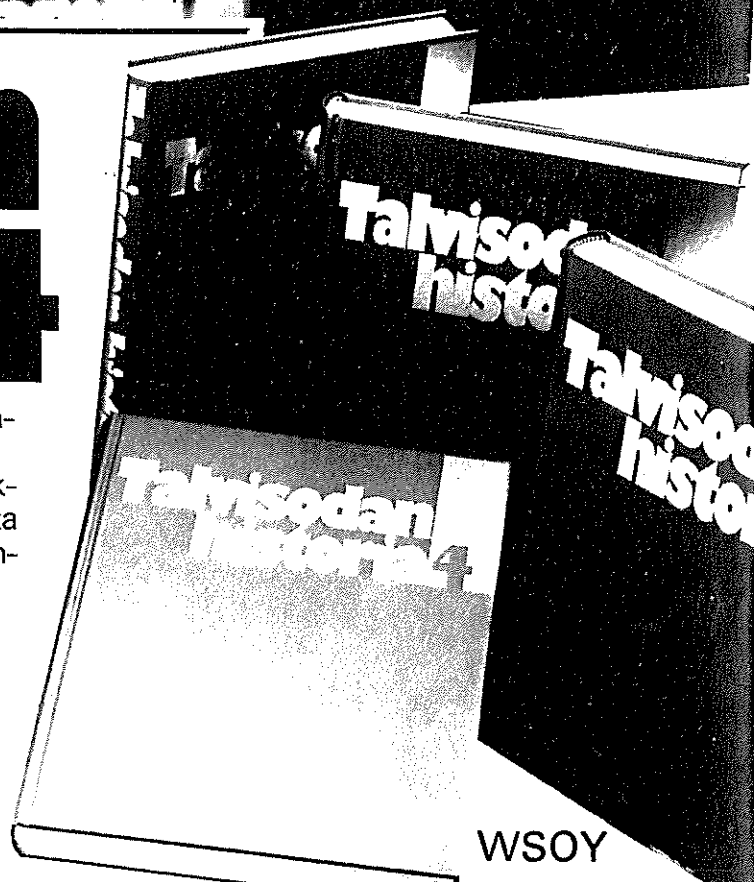

Talvisodan historia 1-4

105 kohtalon päivää, yhteenveto taisteluista, joissa syntyi Suomen sinivalkoinen legenda. Ensimmäinen kokonaisesitys talvisodasta on laadittu Sotatieteen laitoksen sotahistorian toimistossa ja sen laaja kirjoittajakunta edustaa talvisodan historian eri alueiden parasta asiantuntemusta.

4 osaa, 1200 sivua, yli 1000 kuvaa, 250 karttaa.
Ennakko-ovh. nyt 480 mk, kuukausimaksu 30 mk.

Molemmat sotakirjauutuudet yhdessä ovh, vain 1.050 mk, kuukausimaksu 40 mk.
Säästö 60 mk.

WSOY